Sv. Alojzije Gonzaga

RAZMATRANJE O SVETIM ANĐELIMA

U V O D

Sv. Alojzije Gonzaga (1568.–1591.) već se stoljećima ističe kao najpoznatiji uzor i zaštitnik katoličke mladeži. Zbog svojih kreposti i čistoće prozvan je *Anđeoskim mladićem*.

Alojzije je rođen kao najstarije od osmero djece markiza Ferdinanda Gonzage i Marte Tane, kćeri baruna Baldassarrea Tane od Santene. Obitelj Gonzaga bila je jedna od najmoćnijih i najbogatijih obitelji u Europi. Vladala je značajnim područjima sjeverne Italije (Mantova u Lombardiji, Montferrat u Pijemontu).

Mladom Alojziju bila je namijenjena blistava budućnost kao očevom nasljedniku. No, pobožni je mladić od djetinjstva osjećao poziv u redovnički stalež. Već u najranijim godinama počeo je voditi ozbiljan duhovni život ispunjen žarkom molitvom i strogom pokorom.

Alojzijev najpoznatiji biograf Virgilio Cepari ističe da je već kao dječak svakodnovno molio sedam pokorničkih psalama i Oficij Blažene Djevice Marije, uz mnoge druge molitve i pobožnosti.

Osim toga, sv. Alojzije imao je povlasticu da već u toj ranoj dobi upozna neke od najvažnijih crkvenih osoba svojega vremena. Primio je prvu svetu pričest od kardinala sv. Karla Boromejskog, 22. srpnja 1580. Susret dvojice svetaca obilježio je dugi duhovni razgovor u kojem je sv. Karlo ostao zadivljen pobožnim životom sv. Alojzija. Sveti kardinal preporučio je anđeoskom mladiću da često pristupa sv. pričesti i da često čita Rimski katekizam sv. Pija V. (*Katekizam Tridentskog koncila*). Naime, sv. Karlo Boromejski veoma je cijenio Rimski katekizam zbog čistog katoličkog nauka kojim se odlikuje, ali i zbog uglađenog latinskog jezika i finog stila kojim je pisan. Iz tog razloga, sv. Karlo smatrao je da bi učenicima u školama trebalo dati Rimski katekizam kao lektiru umjesto Cicerona i ostalih svjetovnih pisaca.

Sv. Alojzije nije zadržao za sebe ono što je naučio iz katekizma, nego je poučavao i druge dječake u vjerskom nauku. Često je pohađao crkve kapucina i barnabita, a njegov je život svakim danom dobivao sve više asketsko obilježje.

Kad je mladić počeo otvoreno govoriti o duhovnom pozivu, otac je u tome vidio prepreku svojim planovima za Alojzijevu budućnost. Na svaki je način pokušavao odvratiti mladića od duhovnog zvanja, pa i vodeći ga po zabavama i balovima koji su bili uobičajeni u višim društvenim slojevima. No, Alojzije je zatvarao oči nad prizorima svjetskih zabava.

Isto tako, dobro je pazio da ne čita neprimjerene knjige, kako naglašava njegov biograf Cepari:

> „Nepristojne ili beskorisne knjige nikada nije imao u rukama. Sa žudnjom je čitao djela svetaca, napisana od Surija i Lipomana; a od svjetovnih pisaca čitao je gotovo jedino one koji su pisali o moralu, kao Seneku, Plutarha, Valerija Maksima.“

Iako je sv. Alojzije bio svjestan da ima redovnički poziv, još nije odlučio kojoj bi se redovničkoj zajednici pridružio. Sviđao mu se kontemplativni život zatvorenih redova, ali on nije tražio svoju volju nego Božju volju. U njegovoj duši razvila se želja da se pridruži redovničkoj zajednici koja radi ne samo na vlastitom savršenstvu, nego i na spašavanju duša bližnjih.

U donošenju odluke pomogle su mu pouke sv. Tome Akvinskoga, koji piše u svojoj Sumi teologije (II-II, q. 188., a. 6.):

> „Sic ergo summum gradum in religionibus tenent quae ordinantur ad docendum et praedicandum.“
>
> („Tako, dakle, najviši stupanj među redovničkim zajednicama drže one koje su određene za naučavanje i propovijedanje.“)

Cepari opisuje Alojzijevu odluku ovim riječima:

> „A on koji nije gledao samo ono što bi učinio za mir svoje duše i slavu Božju, nego je uvijek tražio može li učiniti nešto za veću slavu Božju, osjećao je da određeni talent, koji mu je Bog povjerio, a koji bi mogao uložiti u spasenje duša, u samoći ne bi koristio ničemu, kao da je zakopan. K tome, kao što neki tvrde, a mi ćemo potom objasniti, čitao je u Sumi teologije sv. Tome Akvinskog, anđeoskog učitelja, da među redovničkim zajednicama prvi stupanj u dostojanstvu zauzimaju one koje ulažu svoje napore i studije u naučavanje, propovijedanje i brigu za spasenje duša.“

Sv. Alojzije odlučio se pridružiti Družbi Isusovoj, tada još mladom redu koji je bio jedna od glavnih snaga protureformacije i katoličke obnove u Europi. Svetog su mladića na ovu odluku potaknula poglavito četiri razloga:

1) jer je red još uvijek bio u stanju prvobitne revnosti, a nije još pao u mlakost ili pogoršanje duhovnog stanja;

2) jer članovi tog reda polažu poseban zavjet da neće težiti za visokim crkvenim položajima, niti će ih primati, osim ako bi im to papa zapovjedio;

3) jer je vidio da se Družba Isusova marljivo brine za odgoj mladeži u strahu Božjem i čistoći, naročito otvaranjem gimnazija i osnivanjem pobožnih bratovština;

4) jer Družba Isusova revno nastoji oko obraćenja krivovjeraca (protestanata) i njihova povratka u krilo Katoličke Crkve, te obraćenja pogana u Indiji, Japanu i Americi. Sv. Alojzije se nadao da bi jednoga dana mogao postati misionarom.

Kako bi bio posve siguran u svoju odluku, na blagdan Uznesenja Blažene Djevice Marije 15. kolovoza 1583. posebno se pobožno pripravio za primanje sv. pričesti. Nakon toga, dok je zahvaljivao za dar Presvete Euharistije, žarko je molio da po zaslugama Blažene Djevice Marije spozna svoj životni poziv. Sv. Alojzije je ubrzo uslišan: čuo je jasan i razgovijetan glas koji mu je poručio da postane redovnikom u Družbi Isusovoj i da ovo što prije otkrije svojem ispovjedniku.

Više nijedna prepreka nije moglo zaustaviti sv. Alojzija u ostvarenju njegova poziva. A prepreka je bilo mnogo. Otac ga je neprekidno nagovarao da odustane od namjere o ulasku u Družbu Isusovu. Slao je mnoge ugledne osobe (među njima i razne redovnike, svećenike i biskupe) kako bi mu predočili sve moguće teškoće redovničkog života i nagovorili ga da odustane od svojeg zvanja. No, ovdje se pokazala čvrstoća Alojzijeva karaktera, koji je ostao nepomičan kao stijena.

2. studenoga 1585. sv. Alojzije odrekao se svojeg prava nasljedstva i svega što mu je pripadalo na temelju njegova prvorodstva, u korist mla-

đeg brata Rudolfa. Već krajem istog mjeseca stigao je u Rim, gdje je ušao u novicijat Družbe Isusove na blagdan sv. Katarine, 25. studenoga 1585.

Dvije godine kasnije, 25. studenoga 1587., u kapelici Rimskog kolegija pred tadašnjim rektorom Vincenzom Brunom polaže tri redovnička zavjeta: čistoće, siromaštva i poslušnosti. Sljedeće godine, 25. veljače 1588. u bazilici sv. Ivana Lateranskog primio je tonzuru, znamen odricanja od svijeta i ulaska u klerički stalež. U ožujku iste godine sv. Alojzije primio je niže redove: ostijarijat, lektorat, egzorcistat i akolitat.

Među mladim redovnicima, sv. Alojzije postao je uzor svake kreposti. U čistoći je bio toliko pomnjiv da nije dopuštao da mu se približi ni najmanja sjena nečistoće, budno pazeći na sva osjetila. U poslušnosti bio je toliko postojan da ništa nije ni činio ni govorio bez dopuštenja poglavara.

U siromaštvu se toliko isticao da nije htio imati ništa što bi mogao nazvati svojim. U sobi je imao samo dvije slike: sliku sv. Katarine, jer je na njezin blagdan ušao u novicijat Družbe Isusove (25. XI. 1585.) i položio redovničke zavjete (25. XI. 1587.), te sliku sv. Tome Akvinskoga, jer je proučavao njegova djela. Jedine dvije knjige koje je držao u sobi bile su Biblija i Suma teologije sv. Tome Akvinskoga. Kasnije je i Sumu teologije poklonio jednom subratu, tako da mu je ostala samo Biblija. Sve ostale knjige, koje su mu bile potrebne, morao je potražiti u zajedničkoj knjižnici.

Sv. Alojzije je osobito štovao Presveti Oltarski Sakrament. Često je obavljao stroga pokornička djela i imao je veliku pobožnost prema Muci Kristovoj, koju je svakodnevno razmatrao. Kao i svi sveci, odlikovao se sinovskom odanošću prema Blaženoj Djevici Mariji.

Alojzije je svoju želju za mrtvljenjem i pokorom podložio poslušnosti prema poglavarima. Već na početku novicijata zamolio je duhovnika da mu dopusti postiti, bičevati se i mrtviti se na razne načine. No, osim vanjskih djela pokore, sv. Alojzije je obavljao i unutarnja djela pokore dobro pazeći da mu misli nikada ne lutaju za prolaznim i ispraznim stvarima ovoga svijeta. Nastojao je držati strogu šutnju, a govoriti samo kada je to bilo potrebno ili kad se to od njega tražilo.

Nadaleko je bila poznata i Alojzijeva pobožnost prema svetim anđelima, a posebno prema anđelu čuvaru. Cepari piše u životopisu sv. Alojzija:

> „Kod mene je cedulja napisana rukom bl. Alojzija, koja je nedavno pronađena među ostalima, a u kojoj napose bilježi ovo:
>
> SLUŽBE POBOŽNOSTI PREMA
> Anđelima općenito.
>
> Zamisli da se nalaziš među devet anđeoskih korova koji mole Boga i pjevaju onaj hvalospjev: *Sveti Bože, Sveti Jaki, Sveti i Besmrtni, smiluj nam se*; tako ćeš i ti ponoviti ovaj hvalospjev devet puta i združiti svoje molitve s njihovim molitvama.
>
> Preporuči svojem anđelu čuvaru svoju brigu poglavito tri puta svakoga dana. Moleći ujutro i navečer molitvu *Angele Dei*, kao i tijekom dana kada u svetom hramu pohodiš žrtvenik kako bi molio.
>
> Nadalje, budi uvjeren da moraš slijediti vodstvo anđela, poput nekog slijepca, koji ne poznaje opasnosti na putu, pa se u svemu pouzdaje u vodstvo onoga tko štapom upravlja njegovim putem.“

Godine 1591. Italiju su pogodile dvije teške nevolje: velika glad i epidemija kuge. Veliko mnoštvo siromaha pridošlo je u Rim iz okolnih krajeva, nadajući se da će ondje pronaći obilniju milostinju. U nastojanju da im pomogne, sv. Alojzije je osobno kod bogatijih građana Rima prosio milostinju za siromahe. Pisao je i svojoj majci i bratu Rudolfu da pošalju pomoć za siromahe, te je tako znatno olakšao patnje mnogim obiteljima.

No, pojavila se još veća opasnost od gladi: kuga, u ono vrijeme neizlječiva i izrazito zarazna bolest. No, i u toj nevolji pokazala se Alojzijeva ljubav prema bližnjemu. Anđeoski mladić molio je poglavare da mu dopuste da se zajedno s drugim mladim isusovcima brine za bolesne i umiruće sugrađane u rimskim bolnicama. Tek nakon dugih molbi dobio je dopuštenje. Alojzije se posve predao toj službi dvoreći naročito bolesnike koji su bili u najgorem stanju.

Kad je poglavar uvidio kako su se mnogi redovnici zarazili zbog služenja bolesnicima, zabranio je Alojziju da i dalje polazi u bolnicu. Ipak, nakon upornih Alojzijevih molbi, dopušteno mu je da pohađa bolnicu *Santa Maria della Consolazione*, u kojoj su se obično njegovali bolesnici koji nisu bolovali od teških zaraznih bolesti.

Jednoga dana na putu prema ovoj bolnici, sv. Alojzije je ugledao kako na putu leži bolesnik zaražen kugom. Bez oklijevanja, Alojzije je uzeo nesretnog čovjeka na ramena i odnio ga u bolnicu da ga tamo dvori. Ovaj čin ljubavi prema bližnjemu postao je uzrok Alojzijeve smrti. Zarazio se opakom bolešću.

Od 3. ožujka 1591. postao je vezan uz krevet, a njegova bolest pretvorila se u dugotrajno, višemjesečno trpljenje. No, i u bolesti sv. Alojzije bio je uzor drugim redovnicima. Svaki je slobodan trenutak koristio za molitvu i razmatranje. Kad je bio sam, a vrata njegove sobe zatvorena, ustao bi iz kreveta i kleknuo u kutu između kreveta i zida, te pobožno molio. Tako je činio sve dok mu to nisu zabranili. Ljubazno je primao sve posjetitelje i svima pružao riječ utjehe. Govorio je samo o duhovnim stvarima, a naročito o vječnom životu na nebu.

Pripravne duše i okrepljen Presvetom Euharistijom, sv. Alojzije je umro na posljednji dan tijelovske osmine, 21. lipnja 1591. Papa Pavao V. proglasio ga je blaženim 1605. godine, a papa Benedikt XIII. proglasio ga je svetim 1726. godine.

Budući da je sv. Alojzije umro u dobi od samo 23 godine, nije stigao napisati velika teološka ili duhovna djela. Očuvan je samo manji broj njegovih djela, jer su mnoge njegove zapise razni ljudi uzeli kao relikvije. Stoga, osim pojedinih pisama i kraćih duhovnih zapisa, jedino Alojzijevo veće djelo, koje nam je preostalo, nosi naziv *Razmatranje o svetim anđelima*.

Sv. Alojzije sastavio je ovo razmatranje na zamolbu već spomenutog rektora Vincenza Bruna. Naime, dok je Bruno pripravljao svoju čuvenu knjigu o razmatranjima, zamolio je svojeg mladog subrata Alojzija, poznatog po velikoj pobožnosti prema svetim anđelima, da sastavi razmatranje o anđelima. Bruno je objavio tu raspravu u drugom svesku

svojih razmatranja (*Meditationi sopra i principali Misterii della vita, et passione di Christo*).

Teolozi i duhovni pisci vrlo su rano prepoznali vrijednost Alojzijevih razmatranja o anđelima. Već 1605. godine, Andrija Vittorelli piše u svojem djelu *De Angelorum custodia* (*O zaštiti anđela* [1]):

> „Hoc interim te monitum volo, extare, inter egregias meditationes Vincentii Bruni Societatis Iesu piam, uberem, praeclaram de Angelis meditationem B. Aloysii Gonzagae, sanctitate, et miraculis clari, (huius mores, admirandaque gesta doctus Concionator Virgilius Caeparius, Sanctissimi Iuvenis virtutes admiratus eleganti, piaque scriptione persequitur) in cuius extremo propositis iis, quibus Raphael Tobiam affecit, beneficiis, quid pro nobis ante primum ortum, post ortum usque ad mortem, post mortem ipsam custodes Angeli efficiant, suavissima oratione significat. Lege, quaeso te, praeclaram meditationem, (Nicolaus Serarius eam latinitate donavit) ferreus eris; nisi divinae pietatis ardore incalescens angelicae tutelae beneficium magnifacias, divinamque bonitatem, pro tanto beneficio, miris laudibus perpetuo celebres.“

> („Međutim, želim te na ovo upozoriti: među izvrsnim razmatranjima Vincenza Bruna, Družbe Isusove, postoji pobožno, opširno, presjajno razmatranje o anđelima bl. Alojzija Gonzage, istaknutog svetošću i čudesima (njegovo vladanje i divna djela opisuje elegantnim i pobožnim pisanjem učeni propovjednik Virgilio Cepari, koji je zadivljen krepostima presvetog mladića); na čijem je kraju dražestan govor u kojem se ono što anđeli čuvari čine za nas prije rođenja, nakon rođenja, pa sve do smrti, i nakon same smrti, naznačuje u dobročinstvima koja je Rafael iskazao Tobiji. Čitaj, molim te, presjajno razmatranje (Nikola Serarius ga je preveo na latinski); i bio bi željezan kad ne bi nakon toga veličao dobročinstvo anđeoskog zaštitništva gorući žarom božanstvene pobožnosti, i kad ne bi čudesnim hvalama zauvijek slavio božansku dobrotu za toliko dobročinstvo.“)

---

[1] Andreas Victorellus, *De custodia Angelorum*, Patavii, 1605., p. 144.

Istaknuti isusovci u 17. stoljeću koristili su Alojzijevu raspravu u svojim razmatranjima i duhovnim vježbama. Tako p. Toma Sailly u svojem djelu *Thesaurus precum et exercitiorum spiritualium* (*Riznica molitava i duhovnih vježba*), izdanom 1609. godine, donosi opširne izvatke iz Alojzijevog razmatranja o anđelima.

Spomenuti latinski prijevod ovih razmatranja je A. Heuser uvrstio u sabrana djela sv. Alojzija Gonzage (*S. Aloysii Gonzagae Opera omnia*) izdanima 1850. godine. Stoga, i mi donosimo razmatranje sv. Alojzija prema latinskom tekstu.

Prilikom pripreme latinskog teksta, služili smo se ponajviše latinskim izdanjem Ceparijeva životopisa sv. Alojzija (*Vita b. Aloysii Gonzagae*, Antverpiae, 1609., p. 417.– 452.).

Vjerujemo da će čitatelju ovo djelo biti na veliku duhovnu korist. Kao što kaže jedan izdavač Alojzijevih razmatranja: nitko nije mogao bolje raspravljati o prirodi anđela od Alojzija Gonzage, koji je za života bio Anđeo čistoće i neokaljanosti.

No, kako naše razmatranje o anđelima ne bi ostalo bez ploda, nije dovoljno da samo čitamo o svetim anđelima, nego se trebamo i moliti svetim anđelima. Stoga, u dodatku nakon razmatranja donosimo nekoliko molitava svetim anđelima iz bogate katoličke tradicije.

Osim privatne molitve svetim anđelima, važno je da vjernici upoznaju i javnu (službenu) molitvu Crkve, koja se očituje u liturgijskom štovanju svetih anđela. Donosimo, stoga, obrazac sv. mise i večernje za četiri blagdana svetih anđela u tradicionalnom rimskom obredu: sv. Gabrijel Arkanđeo (24. ožujka), sv. Mihael Arkanđeo (29. rujna), sveti anđeli čuvari (2. listopada) i sv. Rafael Arkanđeo (24. listopada).

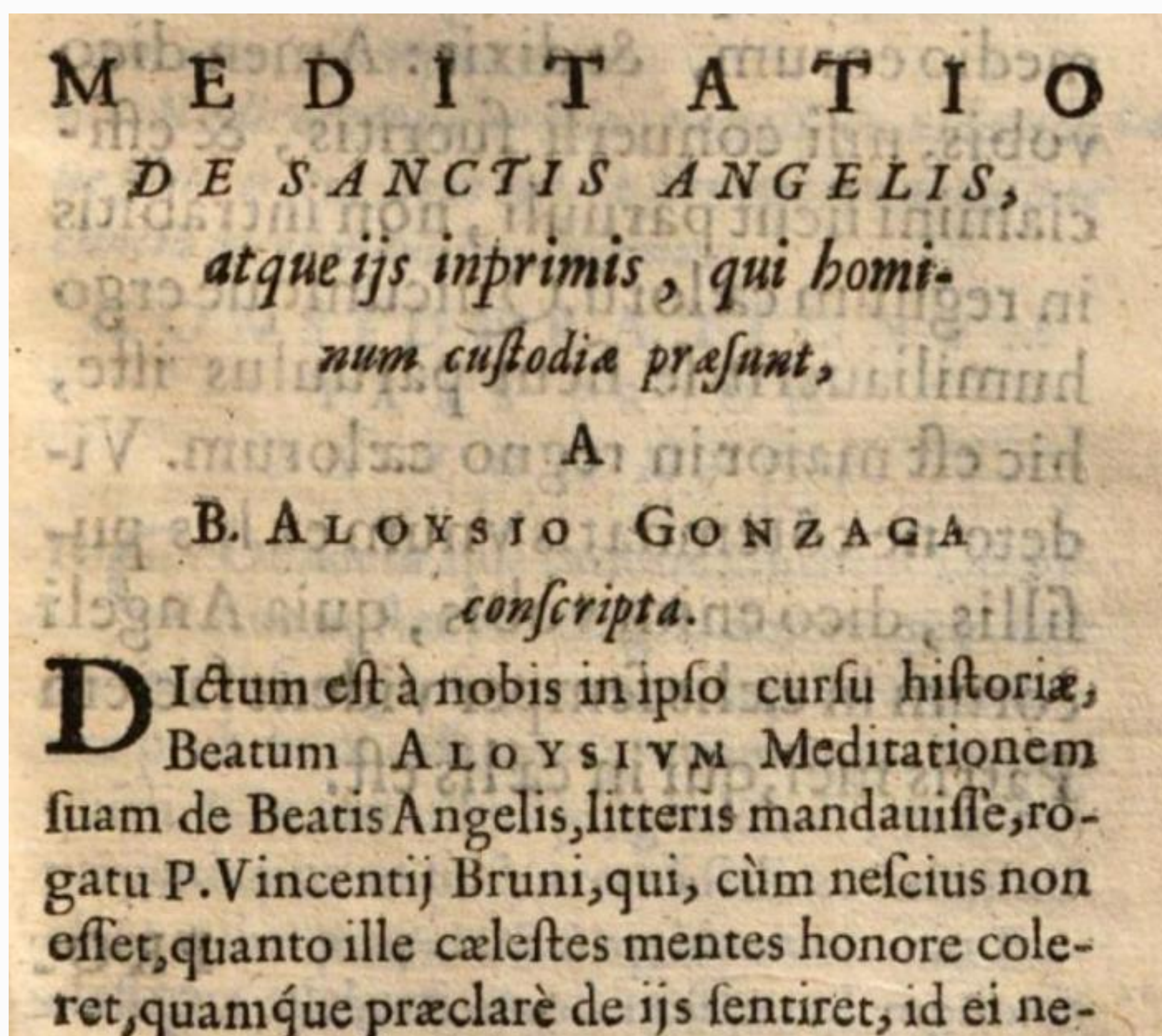
Blagdan ukazanja sv. Mihaela Arkanđela (8. svibnja) ima isti obrazac mise i večernje kao blagdan posvećenja crkve sv. Mihaela Arkanđela (29. rujna), te nije uvršten u ovaj priručnik. Isto tako, nije uvrštena večernja blagdana sv. Gabrijela Arkanđela, jer se navečer 24. ožujka moli prva večernja blagdana Navještenja Blažene Djevice Marije (Blagovijest) koji se slavi idućega dana.

Napominjemo da se u obrascu sv. Mise pridržavamo rubrika Rimskog misala iz 1962. godine, a u obrascu večernje rubrika Rimskog brevijara iz 1961. godine. Cijeli red večernje zajedno sa svim psalmima može se pronaći u II. večernjoj blagdana sv. Mihaela (str. 82. – 92.). Navedeni psalmi ponavljaju se i kod drugih blagdana anđela. Dijelovi koji se razlikuju navedeni su kod svakog pojedinog blagdana.

U crkvenim molitvama, kao i u pučkim pobožnostima prema svetim anđelima, uobičajeno je da se pojedinim anđelima obraćamo za pomoć u onim područjima po kojima su postali poznati u izvorima objave, tj. u Svetom pismu i Tradiciji. Tako se sv. Mihaelu osobito molimo za zaštitu od vidljivih i nevidljivih neprijatelja, a napose za obranu Crkve Božje; sv. Rafaelu molimo se za zdravlje, pratnju u životnim teškoćama, sigurnost na putovanju i mnoge druge potrebe. Dobar je primjer *itinerarij za klerike* (*Itinerarium clericorum*), molitva koju klerici tradicionalno mole prije putovanja, a u kojoj se moli i za zagovor sv. Rafaela Arkanđela. Itinerarij se može pronaći među molitvama za svećenike na kraju Rimskog brevijara. Kako bi se čitatelji mogli poslužiti ovom vrijednom molitvom, donosimo njezin tekst na str. 64. – 68., prema Rimskom brevijaru iz 1961. godine.

Nadamo se da će razmatranja sv. Alojzija, zajedno s tradicionalnim molitvama i pobožnostima, pomoći čitatelju u rastu u duhovnom životu pod zaštitom svetih anđela.

UREDNIK

MEDITATIO

DE SANCTIS ANGELIS,

atque ijs inprimis, qui homi-
num custodiæ præsunt,

A

B. ALOYSIO GONZAGA

conscripta.

DIctum est à nobis in ipso cursu historiæ, Beatum ALOYSIVM Meditationem suam de Beatis Angelis, litteris mandauisse, rogatu P. Vincentij Bruni, qui, cùm nescius non esset, quanto ille cælestes mentes honore coleret, quamque præclarè de ijs sentiret, id ei ne-

Uvod u Alojzijevo *Razmatranje o svetim anđelima* u latinskom izdanju Ceparijeva životopisa sv. Alojzija izdanog u Antwerpenu 1609. godine

MEDITATIO
DE SANCTIS ANGELIS

atque de iis inprimis, qui hominum custodiae praesunt

EVANGELIUM
Matth. 18.

Accesserunt discipuli ad Iesum, dicentes: Quis putas maior est in regno caelorum? Et advocans Iesus parvulum, statuit eum in medio eorum, et dixit: Amen dico vobis, nisi conversi fueritis, et efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum caelorum. Quicumque ergo humiliaverit se sicut parvulus iste, hic est maior in regno caelorum. Videte ne contemnatis unum ex his pusillis, dico enim vobis, quia Angeli eorum in caelis semper vident faciem Patris mei, qui in caelis est.

PROPHETIAE

1. *Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, et humilia respicit in caelo et in terra?* (Psalm. 112.)

RAZMATRANJE
O SVETIM ANĐELIMA

i to prvenstveno o onima koji predstoje čuvanjem ljudi

EVANĐELJE
Mt 18.

U ono vrijeme, pristupe učenici k Isusu i upitaju ga: Što misliš, tko je najveći u nebeskom kraljevstvu? Isus nato pozva jedno malo dijete, postavi ga pred njih i reče: Zaista, kažem vam: ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, nećete ući u nebesko kraljevstvo. Dakle, tko se ponizi kao ovo dijete, taj je najveći u nebeskom kraljevstvu. Pazite da ne prezrete nijednoga od ovih malenih, jer kažem vam da njihovi anđeli na nebu uvijek gledaju lice Oca mojega, koji je na nebesima.

PROROČANSTVA

1. *Tko je kao Gospodin Bog naš, koji prebiva na visini, i gleda neznatne stvari na nebu i zemlji?* (Psal. 112.)

2. *Deus ponit humiles in sublime.* (Iob 5.)

3. *Aspiciebam donec throni positi sunt, et antiquus dierum sedit, vestimentum eius candidum quasi nix, et capilli capitis eius quasi lana munda, millia millium ministrabant ei, et decies millies centena millia assistebant ei.* (Daniel 7.)

4. *Angelis suis mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis.* (Psal. 90.)

5. *Immittet angelus Domini in circuitu timentium eum, et eripiet eos.* (Psal. 33.)

6. *Ne dicas coram angelo, non est providentia: ne forte iratus Deus contra sermones tuos dissipet cuncta opera manuum tuarum.* (Eccl. 5.)

2. *Bog postavlja ponizne na visinu.* (Job 5.)

3. *Promatrah dok prijestolja nisu postavljena, i Pradavni sjede. Odijelo mu je bijelo poput snijega, a vlasi na njegovoj glavi kao čista vuna. Tisuće tisuća služahu njemu, i deset tisuća puta sto tisuća stajahu pred njim.* (Danijel 7.)

4. *Anđelima je svojim zapovjedio za tebe, da te čuvaju na svim putovima tvojim.* (Psal. 90.)

5. *Utaborit će se anđeo Gospodnji oko onih koji ga se boje i izbavit će ih.* (Psal. 33.)

6. *Nemoj reći pred anđelom: Nema providnosti; da ne bi možda Bog, u gnjevu protiv tvojih riječi, uništio sva djela tvojih ruku.* (Crkv. 5.)

CONSIDERATIONUM

PARS PRIOR.

IN COMMUNI.

Considera, qua ratione Christus Dominus noster pro magno amore, quo nos creaturas suas prosequitur, numquam desinit novas praebere occasiones gratiam suam consequendi, et in virtutibus progrediendi, ut tandem perveniamus ad finem, aeternam scilicet felicitatem ab eo nobis praeparatam.

Atque ideo voluit in Ecclesia sua celebrari omnia nostrae redemptionis mysteria, ut renovata indies memoria omnium, quae Dominus egit, aut passus est pro salute nostra, excitaremur ad amandum illum et colendum, atque etiam conformandum omnes actiones nostras ad sanctissimae vitae suae exemplar nobis relictum.

Neque hac re contentus, voluit praeterea singillatim suae sanctissimae et benedictae Matris, atque ex omnium Sanctorum coetu, quorumdam prae ceteris excellentium peculiarem in eadem Ecclesia agi memoriam, ut

RAZMATRANJA

PRVI DIO.

OPĆENITO.

Razmisli kojim načinom Krist Gospodin naš, radi svoje velike ljubavi kojom prati nas svoja stvorenja, nikada ne prestaje pružati nove prilike da postignemo njegovu milost i napredujemo u krepostima, kako bismo pak došli do cilja, to jest do vječne sreće koju nam je pripravio.

I zato je htio da se u njegovoj Crkvi slave sva otajstva našega otkupljenja: kako bismo se svakodnevnim obnavljanjem spomena na sve što je Gospodin učinio ili pretrpio za naše spasenje, potaknuli na ljubav prema njemu i njegovo štovanje, kao i na usklađivanje svih naših djela s primjerom njegova života koji nam je ostavio.

I nije se samo time zadovoljio, nego je htio da se osim toga u istoj Crkvi pojedinačno obavlja spomen njegove presvete i blagoslovljene Majke, te da se iz skupštine svih svetih pojedinačno obavlja posebni spomen ne-

essent velut patroni et protectores nostri, suisque orationibus nobis subvenirent in necessitatibus tam corporalibus quam spiritualibus, simulque occasionem darent nobis suas virtutes et sanctae conversationis suae exemplum imitandi.

kih najizvrsnijih prije ostalih, kako bi bili kao naši zaštitnici i branitelji, te kako bi nam svojim molitvama pomogli u tjelesnim i duhovnim potrebama, a istodobno nam pružili priliku da nasljedujemo primjer njihovih kreposti i svetog ophođenja.

Voluit deinde quoque, ut quoniam Ecclesia, et omnes nos Sanctorum Angelorum ministerrio tot tantaque beneficia a sua Maiestate quotidie recipimus, eorum quoque solemnis memoria quotannis haberetur.

Nadalje, budući da Crkva i svi mi, po službi svetih anđela, svakodnevno primamo tolika i takva dobročinstva od njegova Veličanstva, htio je da se svake godine obdržava njihov svečani spomen.

Et certe conveniens erat, ut homines erga illos aliquam grati animi significationem demonstrarent, quandoquidem tantopere desiderant et procurant salutem nostram!

I sigurno je bilo prikladno da ljudi pokažu prema njima neki oblik zahvalnosti, jer toliko silno žele i brinu se za naše spasenje!

Eam igitur ob causam Ecclesia sancta memoriam recolit gloriosi S. Michaëlis singularis sui protectoris, omniumque reliquorum Angelorum et Archangelorum hierarchiae caelestis, quia omnes, teste Apostolo, sunt *administratorii spiritus* (Hebr. 1.), laborantes quodammodo pro salute omnium electorum.

Stoga, radi ovog razloga sveta Crkva obilježava spomen slavnog sv. Mihaela, svojega posebnog zaštitnika, i svih ostalih anđela i arkanđela nebeske hijerarhije, jer svi su oni po svjedočanstvu apostola: *poslužnički duhovi* (Hebr. 1.), koji na neki način rade za spasenje svih izabranika.

Non dedignantur beati spiritus demittere se ad ministerium hominum, alioquin ipsis longe inferiorum, quia vident Deum optimum maximum, cui tam cupide et ardenter serviunt, eousque demisisse se, ut ob salutem hominis, etiam formam hominis assumpserit. Neque etiam dedignantur hominem in suam societatem cooptare, et permittere, ut ex nobis vermiculis, ex hoc vili pulvisculo aedificentur muri caelestis Hierusalem, suaeque ruinae restaurentur, quia adorant supra se ipsum hominem factum Deum.

Blaženi duhovi ne smatraju nedostojnim spustiti se na razinu služenja ljudima, koji su inače daleko niži od njih, jer vide da se Bog, koji je najbolji i najveći, a kojemu oni tako željno i gorljivo služe, spustio do te razine da je radi spasenja čovjeka uzeo i obličje čovjeka. Niti smatraju nedostojnim pridružiti čovjeka svojem društvu i dopustiti da se od nas crvića i iz ovog neznatnog praha izgrađuju zidovi nebeskog Jeruzalema, te da se obnavljaju njegove ruševine, jer se ponad sebe klanjaju samom Bogu koji je postao čovjekom.

Considera autem hic, quam congruenter Ecclesia Sancta in festo huius invicti Archangeli praesens Evangelium de virtute humiliatis legat.

Razmisli pak ovdje kako prikladno sveta Crkva na blagdan ovog nepobjedivog arkanđela čita ovo Evanđelje o kreposti poniznosti.

Nam sicut superbus Lucifer ad usurpandum divinum honorem ex altissimo Paradisi throno praecipitatus fuit in profundum inferni (Apoc. 12.): sic humilis Michaël cum toto Angelorum bonorum exercitu subiiciendo se creatori suo, et zelo gloriae eius opponendo se fastuoso illi serpenti, tantopere fuit honoratus, et in summam dignitatem evectus.

Naime, kao što je oholi Lucifer radi prisvajanja božanske časti strmoglavljen iz najvišeg prijestolja raja u dubine pakla (Otk 12.): tako je ponizni Mihael sa čitavom vojskom dobrih anđela, podloživši se svojem Stvoritelju i iz gorljivosti za njegovu slavu suprotstavivši se onoj nadutoj zmiji, toliko bio počašćen i uzdignut na najviše dostojanstvo.

Proponitur quoque hoc Evangelium in solemnitate omnium eorum Angelorum, qui una cum beato Michaële virtute humilitatis consecuti sunt coronam gloriae, ut homines intelligant, hoc esse ineffabile et aeternum decretum Dei, neminem posse pervenire ad gloriam, quam possident Angeli, nisi per viam humilitatis, quam illi primum instituerunt.

Ovo Evanđelje izlaže se također u svetkovini svih onih anđela koji su zajedno s Mihaelom po kreposti poniznosti postigli vijenac slave, kako bi ljudi shvatili da je to neizreciva i vječna Božja odluka: nitko ne može doći do slave koju posjeduju anđeli, osim po putu poniznosti, koji su oni prvi uveli.

Imo et Christus Salvator noster beneficio huius virtutis sui sacri corporis gloriam acquisivit, ut dicit Apostolus (Philip. 2.): *Humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis*. Propter quod et Deus exaltavit illum. Quare prodigiosa res esset, si eius fideles alia via, quam caput ipsorum, ingredi regnum caelorum vellent.

Štoviše, i Krist Spasitelj naš odlikom ove kreposti stekao je slavu svojeg svetog tijela, kao što kaže apostol (Fil. 2.): *Ponizio je sam sebe, poslušan do smrti, i to smrti na križu. Zbog toga je Bog njega preuzvisio*. Zato bi bila čudna stvar ako bi njegovi vjernici htjeli ući u kraljevstvo nebesko drugačijim putem nego njihova glava.

Considera excellentiam horum caelestium aulicorum Paradisi principum, quam licet mens nostra perfecte capere non possit, tamen pro exigua luce, ex eorum erga nos ministerio nobis communicata, conabimur in eorum honorem ob oculos ponere partem aliquam dignitatis et gloriae a Domino eis concessae.

Promisli o izvrsnosti ovih nebeskih dvorana, rajskih poglavara; iako je naš um ne može savršeno shvatiti, ipak po malenom svjetlu iz službe koju nam oni iskazuju, pokušat ćemo na njihovu čast staviti pred oči barem neki dio dostojanstva i slave koju im je Gospodin udijelio.

Tria igitur sunt, quae illustrem solent reddere aulam, vel exercitum magni Principis. Primo nobilitas personarum, secundo, earundem numerus, tertio, ordo. Tria haec imprimis relucent in angelicis spiritibus.

Stoga, postoje tri stvari koje obično čine slavnim dvor ili vojsku velikog vladara. Prvo, plemenitost osoba, drugo, njihov broj, treće, poredak. Ovo troje prvenstveno blista u anđeoskim duhovima.

Si enim *primo* consideres eorum naturam, inter opera manu artificis magni Dei condita, principem locum vindicant: sunt substantiae spirituales: natura sua incorruptibiles, omniumque creaturarum nobilissimae: intelligentia tanta, ut in rerum naturalium notitia expertes sint omnis erroris et ignorantiae. Huic quoque tanto lumini intelligendi conformem habent voluntatem ita firmam et perfectam, ut nulla perturbatione affici vel vinci possint.

Naime, ako *prvo* razmisliš o njihovoj naravi, zauzimaju prvo mjesto među djelima ruku velikog umjetnika Boga: oni su duhovne supstancije: po svojoj naravi neraspadljive i najplemenitije među svim stvorenjima. Imaju toliku inteligenciju [razumijevanje] da su u poznavanju naravnih stvari slobodni od svake zablude i neznanja. S ovim toliko velikim svjetlom razumijevanja imaju i usklađenu volju, koja je toliko čvrsta i savršena da je ne može zahvatiti ili poraziti nikakva uznemirenost.

Si vero te convertas ad statum, in quo beneficio gratiae nunc versantur, nullo unquam admisso peccato consecuti sunt gloriam et aeternam felicitatem.

Ako se pak okreneš stanju u kojem se sada nalaze povlasticom milosti: ne počinivši nijedan grijeh, postigli su slavu i vječnu sreću.

Adhaec in sua essentia ornati sunt habitu divinae gratiae, qui eos pulcherrimos et gratiosissimos in conspectu Dei reddit. In intellectu dotati sunt claro lumine gloriae, quo a facie ad faciem vident suum Creatorem: in voluntate vero ha-

K tome, u svojoj su biti urešeni stanjem božanske milosti, koja ih čini najljepšima i najdražima u Božjim očima. U razumu obdareni su jasnim svjetlom slave, kojim gledaju licem u lice svojeg Stvoritelja: a u volji stanjem ljub-

bitu caritatis, quo amantes amore perfectae amicitiae Deum, simul filii et amici ipsius Dei efficiuntur.

Nunc ergo anima mea, contemplare horum caelestium civium pulchritudinem, qui instar tot stellarum matutinarum, imo clarissimi Solis, resplendent in civitate Dei, in quibus tanquam in lucidissimis speculis divinae perfectiones, ut infinita potentia, aeterna sapientia, ineffabilis bonitas, et ardentissima Creatoris caritas relucet. O quam amabiles, quam puri et candidi sunt hi beati spiritus, quam zelosi vindicandae Domini gloriae, quam cupidi et solliciti de nostra salute; atque ideo quam digni, ut a nobis peculiariter amentur et colantur.

Etenim si honor (ut aiunt Philosophi) est cultus, qui alicui debetur ob excellentiam, vel virtutem quam in se habet, et idcirco iis hominibus, licet omnes secundum naturam inter se sint pares, qui aliqua laude aliis praecellunt, maiorem honorem deferre solemus: quanto potius nos creaturae tam viles et abiectae, si cum caelestibus spiritibus conferamur, omnem honorem et cultum eis deferemus? cum unusquisque eorum,

avi, kojom ljubeći Boga ljubavlju savršenog prijateljstva, istodobno postaju djeca i prijatelji samoga Boga.

Sada, dakle, dušo moja, razmisli o ljepoti ovih nebeskih duhova, koji poput tolikih jutarnjih zvijezda, štoviše, poput prejasnog Sunca, blistaju u gradu Božjem; u njima kao u najsjajnijim ogledalima odsijevaju božanska savršenstva kao beskrajna moć, vječna mudrost, neizreciva dobrota i najgorljivija ljubav Stvoritelja. O kako su vrijedni ljubavi, kako čisti i sjajni ovi blaženi duhovi, kako su revni u zaštiti Božje slave, kako su željni i brižni glede našega spasenja, te zato, kako su dostojni da ih na poseban način ljubimo i štujemo.

Naime, ako je čast (kako kažu filozofi) poštovanje koje se nekomu duguje zbog izvrsnosti ili kreposti koju u sebi ima, pa zbog toga onim ljudima koji se određenom pohvalnom osobinom ističu pred drugima, iako su po naravi svi ljudi jednaki, obično dajemo veću čast: koliko bismo više mi kao tako bezvrijedna i neznatna stvorenja, ako se usporedimo s nebeskim duhovima, trebali njima iskazati svaku čast i štovanje?

licet minimus, in supra commemoratis dotibus et excellentiis, nobilissimum quemque hominum mortalium longe superet.

Jer svaki od njih, pa i najmanji, u gore spomenutim darovima i izvrsnostima daleko nadilazi svakog najplemenitijeg čovjeka smrtnika.

Praeterea si sancti Angeli, creaturae tam nobiles, natura et gratia omnibus reliquis antelatae, demittunt se et honore afficiunt hominem, quia Deus eundem amavit et honoravit; multo certe convenientius, nos perpusilli vermiculi, omni honore, et devotionis affectu prosequemur eos, quos Deus tantopere honorat et exaltat in caelo.

Osim toga, ako se sveti anđeli, kao tako plemenita stvorenja, koja su po naravi i milosti u prednosti pred svim drugim stvorenjima, spuštaju i podaju čast čovjeku, jer ga je Bog ljubio i počastio, zasigurno je mnogo prikladnije da mi premaleni crvići hvalimo sa svom čašću i pobožnim čuvstvom one koje Bog toliko časti i uzdiže na nebu.

Hi enim sunt filii illi dilecti, qui semper contemplantur faciem Patris, et candida illa et pura lilia, inter quae ipse pascitur; et montes aromatibus odoriferis pleni, in quibus caelestis sponsus ambulat, et se recreat (Can. 2 et 8.).

Oni su, naime, ona ljubljena djeca koja uvijek gledaju Očevo lice, i bijeli i čisti ljiljani među kojima on pase; i brda puna miomirisa po kojima hoda i razonodi se nebeski zaručnik (Pjesma nad pjesmama 2. i 8.).

Secundo, post dignitatem et excellentiam huius aulae caelestis considera numerum et ordinem aulicorum. Et primo, quod ad numerum attinet, is tantus est, ut non solum excellat numerum hominum omnium qui nunc vivunt, verum etiam eorum, qui unquam extiterunt aut futuri sunt usque ad diem iudicii.

Drugo, nakon dostojanstva i izvrsnosti ovog nebeskog dvora razmisli o broju i poretku dvorana. I prvo, što se tiče broja, on je toliko velik da ne samo da nadilazi broj svih ljudi koji sada žive, nego i onih koji su ikada postojali ili koji će biti sve do Sudnjega dana.

Multitudo horum beatorum spirituum, similis est arenis maris et stellis, quas Sapiens dicit, numerari non posse (Eccl. 1.). Atque, ut asserit S. Dionysius Areopagita (Cael. hierarch. c. 9.), maior est numerus Angelorum cuius libet ordinis, quam in mundo sit in ullo ordine rerum materialium.

Brojnost ovih blaženih duhova slična je pijesku mora i zvijezdama za koje Mudrac kaže da se ne mogu izbrojati (Crkv. 1.). I kao što tvrdi sv. Dionizije Areopagit (*O nebeskoj hijerarhiji*, pogl. 9.), broj anđela svakog reda veći je nego što u svijetu ima materijalnih stvari bilo kojeg reda.

Millia millium, dicebat Propheta (Dan. 9.), *ministrabant ei, et decies millies centena millia assistebant ei*; ubi more suo Scriptura numerum certum pro incerto, et quidem numerum hominum opinione maximum, ut intelligatur numerum a solo Deo iniri posse, quodque apud Deum numerabile est, id apud homines esse infinitum et innumerabile. Et ideo legimus in Iob: *Numquid est numerus militum eius?* (Iob 25.)

Tisuće tisuća, govorio je prorok (Dan. 9.), *služahu njemu, i deset tisuća puta sto tisuća stajahu pred njim*; gdje Pismo po svojem običaju navodi izvjestan broj za neizvjestan broj, i to broj koji je najveći po mišljenju ljudi, kako bi se shvatilo da samo Bog može ustanoviti taj broj, i ono što je pred Bogom izbrojivo, to je za ljude beskonačno i neizbrojivo. I zato čitamo u Jobu: *Zar ima broja njegovim vojnicima?* (Job 25.)

De quorum numero etiam dixit regius Propheta loquendo de Angelis (Psal. 67.): *Currus Dei decem millibus multiplex, millia laetantium: Dominus in eis in Sina in sancto*. Sanctus quoque Evangelista, ut est in Apocalypsi, ait visam magnam multitudinem in conspectu Dei ex omnibus populis et linguis et nationibus, quae numerari non poterat (Apoc. 7.).

O tom je broju također rekao kraljevski prorok, govoreći o anđelima (Psal. 67.): *Kola Božja mnogostruka su u deset tisuća, tisuće radosnih: Gospodin je u njima, na Sinaju, u svetištu*. I sveti evanđelist, kako stoji u Otkrivenju, kaže da je vidio veliko mnoštvo pred licem Božjim iz svakog puka i jezika i naroda, koje se nije moglo izbrojati (Otk 7.).

Si hic electorum numerus, quem scimus minimam esse hominum partem, tam magnus est, ut numerari non possit; quantum putamus fore Angelorum, qui decies omnium hominum numerum excedunt?

Ako je ovaj broj izabranika, za koji znamo da je vrlo malen dio ljudi, toliko velik da se ne može izbrojati; što ćemo misliti o broju anđela, koji deset puta nadilazi broj svih ljudi?

Merito autem tantum hic caelestis monarcha habet aulicorum numerum: nam si, ut dicit Sapiens: *In multitudine populi dignitas regis, et in paucitate plebis ignominia principis* (Prov. 14.), cum Deus sit princeps ille excellentissimus, *Rex regum, et Dominus dominantium* (1. Tim. 6.), valde conveniens erat, ut familiam amplam et aulam numerosam in spatioso illo regno et immenso caeli palatio haberet.

S pravom pak ovaj nebeski monarh ima toliki broj dvorana. Naime, kao što kaže Mudrac: *U mnoštvu je naroda dostojanstvo kralja, a u malobrojnosti puka sramota je vladara* (Izr 14.), a kako je Bog onaj najizvrsniji vladar, *Kralj kraljeva i Gospodar gospodara* (1 Tim 6), bilo je vrlo prikladno da ima veliku obitelj i najbrojniji dvor u onom prostranom kraljevstvu i neizmjernoj nebeskoj palači.

O quantum gaudium et solatium tibi afferret, anima mea, si multitudinem tam nobilium creaturarum, cum natura, tum gratia praestantium, atque etiam gloriae nomine beatarum intueri posses.

O koliku će ti radost i utjehu donijeti, dušo moja, ako uzmogneš gledati mnoštvo tako plemenitih stvorenja, koja se ističu i po naravi i po milosti, kao što su i imenom slave blažena.

O si tibi felix illa sors aliquando contingeret, ut inter caelestia illa agmina in tantorum Principum et filiorum Dei, imo fratrum tuorum coetu versarere: non enim erubescunt sublimes illi et amabiles spiritus homines pro fratribus agnoscere, eo quod Dominus eo-

O kada bi tebe jednom dostigao onaj sretni usud da se nađeš među tim nebeskim četama tolikih poglavara i djece Božje, štoviše, tvoje braće. Naime, ovi uzvišeni i ljubavi dostojni duhovi ne srame se ljude priznati za braću, zato što njihov Gospodin ne samo da se

rum, non solum non veritus est vocari, verum etiam vere, per assumptam carnem, voluerit fieri frater noster.

O quam libenter etiam tu una cum vocibus illis angelicis laudares et benediceres Dominum tuum pro tanto beneficio ab eo recepto.

Tertio, considera mirabilem ordinem a divina providentia angelicis spiritibus decretum et constitutum, sive cum Deo, sive inter se, sive cum aliis huius mundi creaturis componantur.

Si enim conferas illos cum Deo, nulla est inter eos discrepantia, omnes enim eum unanimiter colunt et reverentur, tamquam solum Principem, et caelestis suae civitatis Dominum. Si inter se, nulla in tanta multitudine confusio, summus ordo, admiranda distributio, diversis intelligendi modis consentanea. Alius alio sublimior et excellentior, prout Deus illis sua arcana revelat, eorumque ministerio in hominum salutem utitur.

nije ustručavao nazvati našim bratom, nego je uistinu uzimanjem tijela htio postati našim bratom.

O kako bi rado i ti zajedno s onim anđeoskim glasovima hvalio i blagoslivljao svojega Gospodina za toliko dobročinstvo, koje je od njega primljeno.

Treće, razmisli o čudesnom redu koji je božanska providnost odredila i ustanovila među anđeoskim duhovima, bilo da se stavi u odnos prema Bogu, bilo između njih, bilo s drugim stvorenjima na svijetu.

Naime, ako ih gledaš u odnosu prema Bogu, među njima nema nikakva neslaganja, jer ga svi jednodušno štuju i časte kao jedinoga Vladara i Gospodara njegova nebeskoga grada. Ako ih međusobno usporediš, u tolikom mnoštvu nema nikakva nereda, najveći je red, čudesna raspodjela, koja je u skladu s raznim načinima razumijevanja. Jedan je viši i izvrsniji od drugoga, prema redu kojim im Bog objavljuje svoje tajne i koristi njihovu službu u spasenju ljudi.

Et ut ad particularia descendamus, tota gloriosorum illorum spirituum multitudo, tribus Hierarchiis, suprema, media, et infima continetur. Quaevis autem Hierarchia in tres choros, summum, medium, infimum, distinguitur.

I da prijeđemo na pojedinosti, čitavo mnoštvo ovih slavnih duhova obuhvaćeno je u tri hijerarhije, vrhovnoj, srednjoj i nižoj. Svaka se pak hijerarhija dijeli na tri kora: vrhovni, srednji i niži.

DE PRIMA HIERARCHIA

Prima earum continet *Seraphinos*, *Cherubinos* et *Thronos*. Ubi ex eorum nominibus facile cognosces eorum officia in quibus exercentur: proprium enim Dei est, imponere creaturis nomina officiis eis commissis conformia.

Contemplare igitur primum chorum *Seraphinorum*, qui velut Cubicularii secreti et intimi Regis caeli, convenienter nomini suo non solum pleni et inflammati caritate, sed spiritalis ignis instar divino amore semper ardent, et simul eodem accendunt, et illustrant Angelos sibi inferiores.

Deinde contemplare *Cherubinos*, ita vocatos, ob plenitudinem scientiae, maiusque lumen intelligentiae, quo excellunt omnes reliquos inferiores spiritus, eo quod clarius Deum videant, et in eo plura cognoscant. Quare sunt ve-

O PRVOJ HIJERARHIJI

Prva hijerarhija obuhvaća *serafe*, *kerube* i *prijestolja*. Ovdje ćeš iz njihovih imena lako spoznati službe koje obavljaju: naime, Bogu je vlastito davati stvorenjima imena koja su u skladu sa službom koja im je povjerena.

Razmotri, stoga, prvi kor *serafa*, koji poput tajnih i bliskih komornika Kralja neba, u skladu sa svojim imenom, ne samo da su puni i zapaljeni ljubavlju, nego poput duhovnog ognja uvijek gore božanskom ljubavlju i istodobno njome raspaljuju i prosvjetljuju anđele koji su od njih niži.

Zatim, razmotri *kerube*, koji su tako nazvani zbog punine znanja i veće svjetlosti razumijevanja, kojom nadilaze sve ostale niže duhove, jer jasnije gledaju Boga i u njemu više toga spoznaju. Zato su poput savjetnika Kralja nebe-

lut Consiliarii Regis caelestis, clari scientia et sapientia, quam etiam communicant Angelis inferioribus.

Contemplare post haec *Thronos*, qui velut familiares et intimi Dei Secretarii hoc nomine ornati sunt, quod sint quasi sedes et throni regii, in quibus quodammodo residet et quiescit divina Maiestas, quam etiam, quocumque vadunt, quasi in sede Pontificia, secum deportant.

skoga, istaknuti po znanju i mudrosti, koju također priopćuju nižim anđelima.

Razmotri nakon toga *prijestolja*, koja su poput pouzdanika i bliskih Božjih tajnika urešena ovim imenom, jer su kao kraljevske stolice i prijestolja na kojima na neki način sjedi i počiva božansko Veličanstvo, koje također prenose sa sobom kamo god pošli, kao na prvosvećeničkoj nosiljci.

DE SECUNDA HIERARCHIA

Descende deinde ad secundam Hierarchiam, quae continet alios tres Angelorum choros, *Dominationum*, *Virtutum* et *Potestatum*, qui singillatim universali gubernationi horum inferiorum sunt attributi.

Et *primo* contemplare *Dominationes*, quae repraesentantes supremi Principis dominium, regiorum Praesidum more, inferioribus suis imperant, et in divinis mysteriis ad gubernationem orbis emittunt.

O DRUGOJ HIJERARHIJI

Spusti se zatim do druge hijerarhije, koja obuhvaća druga tri anđeoska kora, *gospodstva*, *sile* i *vlasti*, koji su napose određeni za sveopće upravljanje ovih nižih.

I *prvo* razmotri *gospodstva*, koja predstavljajući vlast vrhovnoga Vladara, po običaju kraljevskih namjesnika, zapovijedaju onima koji su niži, i u božanskim otajstvima šalju ih radi upravljanja svijetom.

Secundo contemplare *Virtutes*, quae sua potentia et vi adumbrantes infinitam potentiam Domini virtutum, omnia ardua et difficilia exequuntur; mirabilesque effectus in creaturis ad Dei gloriam operantur.

Tertio contemplare *Potestates*, qui instar Iudicum repraesentant authoritatem et potestatem summi et universalis Iudicis, officiumque habent aëras potestates coërcendi, omniaque impedimenta et molestias ab hominibus removendi, ne eis aditus ad salutem intercludatur.

DE TERTIA HIERARCHIA

Descendendo denique ad tertiam et ultimam Hierarchiam, in qua continentur tres alii chori, *Principatus* scilicet, *Archangeli* et *Angeli*; contemplare *primo Principatus*, ita apellatos, quod, sicut haec extrema Hierarchia a Deo constituta est, ad exequenda divina iussa erga creaturas, ita Principatus, qui sunt Angeli primi chori, quoniam repraesentant supremum Principem, praepositi sunt gubernationi diversarum provinciarum et regnorum particularrium. Hi quoque, ut praeci-

Drugo, razmotri *sile*, koje svojom moći i snagom prikazujući beskrajnu moć Gospodina nad vojskama, obavljaju sve naporne i teške stvari; i u stvorenjima čine čudesne učinke na slavu Božju.

Treće, razmotri *vlasti*, koje poput sudaca predstavljaju autoritet i vlast vrhovnog i sveopćeg Suca, i imaju službu suzbijanja zlih vlasti u zraku, te uklanjanja svih zapreka i tegoba od ljudi, kako im se ne bi zapriječio prolaz do spasenja.

O TREĆOJ HIJERARHIJI

Spuštajući se napokon do treće i posljednje hijerarhije, koja obuhvaća druga tri kora, to jest *poglavarstva*, *arkanđele* i *anđele*, razmotri *prvo poglavarstva*, koja su tako nazvana jer kao što je Bog ustanovio ovu posljednju hijerarhiju radi izvršenja božanskih naredaba glede stvorenja, tako poglavarstva, što su anđeli prvog kora, jer predstavljaju vrhovnog Vladara, predstoje upravljanjem nad raznim pokrajinama i pojedinim kraljevstvima. Oni također poput odličnika, kao što neposre-

pui, quemadmodum a Deo immediate mandata accipiunt, ita eadem aliis Angelis inferioribus committunt, et auxilium etiam praebent ad ea praestanda.

dno primaju naloge od Boga, tako ih povjeravaju drugim nižim anđelima i pružaju im pomoć da ih izvrše.

Sequuntur deinde duo alii chori *Archangelorum* et *Angelorum*, qui convenienter nomini suo, sunt velut legati et nuntii a Deo in mundum variis de causis emissi, atque etiam custodiendis certis locis et hominibus adscripti. Nec aliud discrimen inter hos duos choros est, quam quod Archangelis maiora, Angelis minora committantur.

Zatim slijede druga dva kora *arkanđela* i *anđela*, koji su u skladu sa svojim imenom: poput poslanika i glasnika koje Bog iz raznih razloga šalje u svijet, a također da čuvaju određena mjesta i određene ljude. I između ova dva kora nema nikakve druge razlike osim toga što su arkanđelima povjerene veće stvari, a anđelima manje.

Atque hoc totum est illud exiguum, quod nos de divina illa architectura et ordine domus Dei intelligere possumus. Quod si acies intellectus nostri longius progredi posset, et penitus inspicere naturam et functionem cuiusque Angeli, deprehenderet eos, sicut singularia singuli officia et exercitia habent in superna Hierusalem, ita singulari quoque ordine suo omnem illam beatam aulae caelestis multitudinem mirifice exornare.

I ovo malo jest sve što možemo razumjeti o onoj božanskoj izgradnji i redu Božje kuće. I kad bi oštrica našega razuma mogla dalje prodrijeti i u potpunosti promotriti narav i ulogu svakog anđela, našla bi da kao što svaki pojedini od njih ima pojedinačnu službu i ulogu u višnjem Jeruzalemu, tako svojim posebnim redom čudesno ukrašavaju čitavo ono blaženo mnoštvo nebeskoga dvora.

Etenim quemadmodum videmus hoc nostrum spectabile caelum tot stellis ornatum, et secundum numerum planetarum, in orbes distinctum, mirabili ordine moveri, et vim suam in terram subiectam exercere: sic caelum illud spirituale et invisibile, ordine magis admirando et divino tot angelorum, quasi stellarum varietate ornatum est, per quos Dominus universitatis, tamquam per totidem planetarum orbes, omnes donorum et charismatum spiritalium influxus in humanum genus derivat.

Naime, kao što vidimo da se ovo naše vidljivo nebo, urešeno tolikim zvijezdama i razdijeljeno na sustave prema broju planeta, kreće čudesnim redom i svojom silom vrši utjecaj na zemlju koja mu je podložna: tako je i ono duhovno i nevidljivo nebo urešeno mnogo dojmljivijim i božanstvenim redom tolikih anđela kao raznolikošću zvijezda po kojima Gospodar svemira, kao po tolikim planetarnim sustavima, izvodi sve utjecaje darova i duhovnih karizmi na ljudski rod.

Ergo age anima mea, si Regina Saba, audita sapientia Salomonis, et conspecta regii palatii magnificentia, numeroque et ordine ministrorum illi inservientium, ob summam admirationem prudentiae sapientissimi Regis attonita, *non habebat*, ut loquitur Scriptura, *ultra spiritum*, dixitque: *Beati viri tui, et beati servi tui, hi qui stant coram te semper et audiunt sapientiam tuam* (3. Reg. 10.).

Stoga, pazi, dušo moja, ako je kraljica Sabe, čuvši mudrost Salomona i vidjevši veličanstvenost palače, broj i red službenika ili poslužitelja, zapanjena u najvećem divljenju prema razboritosti premudrog kralja: *ostala*, kako kaže Pismo, *bez daha*, i rekla: *Blago tvojim ljudima i blago tvojim slugama, koji stoje pred tobom i uvijek slušaju tvoju mudrost* (3. Kr 10.).

Quanto magis tu occasionem haberes non tam admirandi cum illa Regina, quam cum bono illo Propheta deficiendi prae desiderio et amore beatae habitationis, si posses perfecte intelligere dignitatem, et excellentiam, et ordinem

Koliko bi više ti imala prilike ne toliko da se diviš s ovom kraljicom, nego da s onim dobrim prorokom kloneš od želje i ljubavi prema blaženom boravištu, kad bi mogla potpuno shvatiti dostojanstvo, i izvrsnost, i red dvora istin-

aulae veri Salomonis, quam sua aeterna sapientia et arte constituit et ordinavit.

skoga Salomona, koji je on ustanovio i uredio svojom vječnom mudrošću i umijećem.

Quae consolatio, quod gaudium, rogo, tibi esset, si post huius vitae cursum tibi quoque illa felicitas contingeret, ut una cum caelestibus illis spiritibus aulicum agere possis tanti Domini, cui servire regnare est?

Pitam te koja bi ti bila utjeha, koja radost, ako nakon prolaska ovog života i tebe dostigne ona sreća da uspiješ zajedno s ovim nebeskim duhovima postati dvoraninom tolikoga Gospodara, kojemu služiti jest kraljevati?

O sancti et puri Angeli, o vere beati, qui perpetuo divino conspectui assistitis, et tanta cum laetitia faciem illius caelestis Salomonis inspicitis; a quo tanta ornati estis sapientia, tot ditati praerogativis, et digni effecti tanta gloria.

O sveti i čisti anđeli, o uistinu blaženi, koji uvijek stojite pred Božjim pogledom, i s tolikom radošću gledate lice ovoga nebeskog Salomona; od koga ste urešeni tolikom mudrošću, obdareni tolikim povlasticama, i postali dostojni tolike slave.

Vos stellae lucidae, quae tam feliciter splendetis in caelo Empyreo, infundite, quaeso, in animam quoque meam beatos vestros influxus, servate fidem meam immaculatam, spem firmam, mores inculpatos, amorem integrum in Deum et proximum. Oro vos, Angeli beati, ut auxilio vestro quasi manu, dignemini me per regiam humilitatis viam deducere, quam vos primum instititistis, ut post hanc vitam una vobiscum aeterni Patris faciem contemplari merear, et reponi in locum alicuius stellae olim per superbiam de caelo elapsae.

Vi blistave zvijezde, koje tako sretno sjajite na empirejskom nebu, ulijte, molim vas, i u moju dušu vaše blažene utjecaje, očuvajte moju vjeru neokaljanom, nadu čvrstom, običaje neporočnima, čistu ljubav prema Bogu i bližnjemu. Molim vas, blaženi anđeli, da se udostojite vašom pomoći voditi me kao za ruku kraljevskim putem poniznosti, kojim ste vi prvi krenuli, kako bih nakon ovoga života zaslužio zajedno s vama promatrati lice vječnog Oca i smjestiti se na mjesto neke zvijezde koja je nekoć zbog oholosti pala s neba.

DE ANGELIS SPECIATIM

PARS POSTERIOR

DE SANCTO MICHAËLE ARCHANGELO

Verum post contemplationem Angelicarum Hierarchiarum, dignum est, ut aliquid quoque contemplemur de invicto illo caelestis exercitus Duce sancto MICHAËLE Archangelo, qui ob egregium suum zelum, et fidelitatem a Deo Princeps constitutus est omnium illorum Angelorum, qui ad diversa ministeria in mundum amandantur.

Fuit quoque beatissimus Michaël hoc nomine, quod interpretatur, *Quis ut Deus?*, honoratus; nam cum superbus Lucifer elatus fuit adversus Deum, eique similis fieri voluit, fortissimus hic Archangelus, non ferens tantam Domini sui iniuriam, ardentissimo zelo flagrans exclamavit, dicens: *Quis ut Deus? Quis ut Deus?* hoc est: Quis tam audax, tam potens est, ut audeat se assimilare Deo? atque si diceret: Non est, sive in caelo, sive in tota universitate, creatura aliqua similis Deo nostro.

O ANĐELIMA POJEDINAČNO

DRUGI DIO

O SVETOM MIHAELU ARKANĐELU

Uistinu, nakon razmatranja o anđeoskim hijerarhijama, dostojno je da ponešto također razmotrimo o onom nepobjedivom vođi nebeske vojske: svetom Mihaelu Arkanđelu, koga je zbog njegove izvrsne revnosti i vjernosti Bog postavio za poglavara svih onih anđela, koji se šalju u svijet radi raznih služba.

Bio je i preblaženi Mihael počašćen tim imenom, koje se tumači: *Tko je kao Bog?* Naime, kad se oholi Lucifer podigao protiv Boga i želio mu biti sličan, ovaj je presnažni Arkanđeo, ne mogavši podnijeti toliku uvredu protiv svojega Gospodina, uzviknuo goreći najžešćom revnošću, govoreći: *Tko je kao Bog? Tko je kao Bog?* to jest: Tko je tako drzak, tako moćan, da bi se usudio izjednačiti s Bogom? I kao da govori: Nema ni na nebu, ni u cijelom svemiru, stvorenja sličnoga Bogu našemu.

O fortissime Michaël, hoc nomine vere dignissime, benedictus sis inter omnes Angelos, et omni laude et honore dignus inter homines, quia ita fidelis fuisti et zelosus in vindicanda Dei gloria.

O presnažni Mihaele, zaista najdostojniji toga imena, budi blagoslovljen među svim anđelima, i dostojan svake hvale i časti među ljudima, jer si bio tako revan u osveti Božje slave.

Hic gloriosus Archangelus non solum in triumphante, verum etiam in militante Ecclesia fuit a Deo multis dotatus privilegiis. Nam primo in veteri lege factus est protector et custos Synagogae, in nova vero princeps et defensor Ecclesiae Dei.

Ovaj je slavni Arkanđeo obdaren od Boga mnogim povlasticama, ne samo u pobjedničkoj Crkvi, nego i u vojujućoj Crkvi. Naime, prvo je u Starome zakonu postavljen braniteljem i čuvarom Sinagoge, a u Novome poglavarom i braniteljem Crkve Božje.

Hic est praepotens ille Dux et Capitaneus, cuius ingentem animum et fidelitatem secutus, totus bonorum Angelorum exercitus virulenti illius serpentis audaciae se obiecit, et obtrito eius capite, victoriam obtinuit, eumque praecipitem de caelo egit, cum omnibus suis asseclis (Apoc. 12.).

On je onaj premoćni vojvoda i kapetan, čiju je velikodušnost i vjernost slijedila cijela vojska dobrih anđela kad se suprotstavila drskosti one otrovne zmije, i satrvši joj glavu, zadobila pobjedu, i strovalila je s neba, zajedno sa svim njezinim sljedbenicima (Otk 12.).

Adhaec, quotiescunque opus fuit aliquo caelesti auxilio, et pro salute fidelis populi pugnandum, semper praesto adfuit invictus Michaël.

K tome, kad god je bila potrebna neka nebeska pomoć i borba za spasenje vjernoga puka, uvijek bi priskočio nepobjedivi Mihael.

Hic enim in Aegypto pro Dei populo depugnavit, quando per multa signa et miracula e Pharaonis servitute liberatus est (Exod. 7.).

On se, naime, borio u Egiptu za narod Božji, kad je po mnogim znakovima i čudesima oslobođen iz faraonova ropstva (Izl 7.).

Hic est, qui horribili illa nocte omnia Aegypti primogenita percussit (Exod. 12.).

On je onaj koji je u onoj strašnoj noći udario sve egipatske prvorođence (Izl 12.).

Hic est, qui per quadraginta annos tanquam Capitaneus et Dux filios Israël antecedens, in mari Rubro exercitum Pharaonis illos persequentem demersit: deinde occidit, et excidit tot gentes et exercitus illis repugnantes; ac denique salvos et incolumes perduxit in terram a Deo promissam (Exod. 14.).

On je onaj koji je četrdeset godina kao kapetan i vojvoda išao pred sinovima Izraelovim; potopio je u Crvenom moru faraonovu vojsku, koja ih je progonila. Zatim je pobio i istrijebio tolike narode i vojske, koje su se borile protiv njih; i napokon je [Izraelce] spašene i nepovrijeđene priveo u zemlju, koju je Bog obećao.

Post mortem quoque Moysis, cum callidus daemon conaretur populum Dei ratione sacri eius corporis inducere in idololatriam, hic fortis Archangelus zelo honoris divini ardenti et salutis populi, valide se illi opposuit, eumque in fugam coniecit (Deut. ult. Iudas in epist.).

A nakon Mojsijeve smrti, kad je lukavi demon pokušavao narod Božji odvesti u idolopoklonstvo glede njegova svetog tijela, ovaj mu se snažni Arkanđeo odlučno suprotstavio revnošću za Božju čast i spasenje naroda, i natjerao ga u bijeg (Pnz 34., Jud 9.).

Hic *denique*, Israëlitico populo, dum captivus in Babylonem abductus est, tempore captivitatis exacto, manum auxiliarem porrexit, omniaque impedimenta liberationis removit (Dan. 10. et Zach. 1.).

On je *napokon* izraelskom narodu, odvedenom kao sužnju u Babilon, nakon što je prošlo vrijeme sužanjstva pružio ruku pomoćnicu i uklonio sve zapreke oslobođenju (Dan 10. i Zah 1.).

Quamvis vero in quibusdam locis et actionibus iam recitatis non sit nomen Michaëlis expressum, tamen quia ille a Deo constitutus est protector et custos illius populi,

Iako se u nekim mjestima i djelima, koja smo netom naveli, ne ističe ime Mihaela, ipak jer je on od Boga postavljen braniteljem i čuvarom toga naroda, sigurno se

certo credi potest, illum ipsum, vel certe alios Angelos ex commissione ipsius intervenisse.

može vjerovati da je baš on djelovao, ili barem drugi anđeli po njegovoj naredbi.

Praeterea hic gloriosus Archangelus, supra generalem protectionem Ecclesiae sanctae, quam sustinet, habet specialem quoque functionem sibi demandatam, omnes iustorum animas recipiendi, qui ex hac vita ad alteram demigrant, easque insidiis et oppugnationibus daemonum ereptas tribunali CHRISTI praesentandi, ut consequantur praemium, pro meritorum ratione illis a Deo attributum.

Osim toga, ovaj slavni Arkanđeo, povrh općenite zaštite svete Crkve, koju drži, ima također posebnu zadaću, koja mu je povjerena, da primi sve duše pravednika, koje prelaze iz ovoga svijeta u drugi, te da ih izbavljene od zasjeda i navala demona, predstavi na Kristovom sudu: kako bi primili nagradu, koju im je Bog namijenio, prema njihovim zaslugama.

Deinde in fine et consummatione huius mundi, fortissimus quoque hic Archangelus apparebit ad bellum ineundum cum Antichristo, qui confictis miraculis fideles pervertere conabitur, ut Ecclesiam Dei adversus terribilem illam persecutionem tueatur (1. Tim. 4.).

Nadalje, na kraju i svršetku ovoga svijeta, ovaj će se presnažni Arkanđeo pojaviti da povede rat protiv Antikrista, koji će pokušavati lažnim čudesima izopačiti vjernike, te kako bi očuvao Crkvu Božju od tog strašnog progona (1. Tim. 4.).

Post obtentam autem victoriam, et Principem tenebrarum in puteo abyssi infernalis alligatum, ipse Archangelus horribilem illam tubam inflabit, ad cuius sonum omnes mortui resurgent, et aeterno iudici sistentur, extremam sententiam audituri, qua iusti aeternae gloriae, peccatores autem perpetuis suppliciis addicentur.

A nakon zadobivene pobjede i vezanja kneza tmina u ponoru bezdana, taj će Arkanđeo oglasiti onu strašnu trublju, na čiji će zvuk uskrsnuti svi mrtvi, i okupiti se oko vječnoga Suca da čuju konačnu presudu, kojom će se pravednicima dati vječna slava, a grešnicima vječne muke.

Tunc non erit amplius locus vel tempus misericordiae aut gratiae, sed tantum severissimae Dei iustitiae, omnesque iusto Dei iudicio adiudicabuntur loco, quem quisque in hoc mundo degens promeruerit.

O invicte Princeps, et custos fidelissime Ecclesiae Dei, animarumque fidelium, qui semper tanta caritate zeloque, tot pugnis interfuisti, tantasque ex hoste victorias retulisti, non ad conciliandam tibi famam et existimationem, ut solent Duces huius saeculi, sed ad conservandum, tuendumque honorem et gloriam, quam omnes DEO debemus, deinde ad salutem humani generis promovendam, veni, quaeso, in auxilium animae meae, quae continenter cum tanto periculo a suis inimicis, carne, mundo et daemone impugnatur; et sicut Dux fuisti populo Israël per desertum, sic quoque velis esse fidelis dux et comes meus per desertum huius mundi, donec secure me perduxeris ad felicem terram viventium, ad beatam illam patriam, a qua omnes exulamus.

Tada više neće biti mjesta ni vremena milosrđa ili milosti, nego samo najstrože Božje pravde, i svakomu će pravednim Božjim sudom biti dosuđeno mjesto, koje je zaslužio boraveći u ovom svijetu.

O nepobjedivi Poglavaru i najvjerniji čuvaru Crkve Božje i vjernih duša, koji si uvijek sudjelovao tolikom ljubavlju i revnošću u tolikim bitkama, i tolike si pobjede odnio nad neprijateljem; ne kako bi zadobio dobar glas i ugled, kao što običavaju vojvode ovoga svijeta, nego za očuvanje časti i slave koju svi dugujemo Bogu, a zatim radi promicanja spasenja ljudskoga roda: dođi, molim te, u pomoć mojoj duši, koju njezini neprijatelji – tijelo, svijet i demon – neprekidno napadaju uz tolike opasnosti. I kao što si bio vođa izraelskom narodu kroz pustinju, tako budi i moj vjerni vođa i pratitelj kroz pustinju ovoga svijeta, sve dok me sigurno ne privedeš u sretnu zemlju živih: u onu blaženu domovinu, iz koje smo svi prognani.

O anima mea, utinam, quando aderit ultima hora profectionis tuae, terroris et discriminis plena, cum a corpore tantopere amato cogeris discedere, solaque et nuda angustissimam mortis portam, per tot infestas infernalium draconum, capitalium hostium tuorum, acies transire, qui te instar famelicorum leonum rugientes circumdabunt, ad te rapiendum et devorandum parati; utinam, inquam, illo temporis puncto hic invictus Archangelus, uti semper promptus fuit in omnibus animarum fidelium periculis, tibi quoque cum honorata sua cohorte dignaretur subvenire, et pro te pugnare, et fortissimo protectionis suae scuto efficere, ut securus per medios hostes in patriam caelestem evadere posses.

O dušo moja, da barem kad dođe posljednji čas tvojega putovanja, pun straha i opasnosti; kad budeš prisiljena izaći iz toliko ljubljenoga tijela, te sama i gola prijeći kroz pretijesna vrata smrti, preko tolikih teških borbi s paklenim zmajevima, tvojim najvećim neprijateljima, koji će te okružiti ričući poput gladnih lavova, spremnih da te zgrabe i proždru; kad bi se barem, kažem, u tom trenutku ovaj nepobjedivi Arkanđeo udostojao da ti priskoči sa svojom časnom četom kao što je uvijek bio brz u svim opasnostima za vjerne duše, i da se bori za tebe, te najčvršćim štitom svoje obrane učini da uspiješ posred neprijatelja sigurno dospjeti u nebesku domovinu.

Quod si etiam ante severissimi iudicis tribunal tui patrocinium susciperet, pro te respondendo, suisque precibus peccatorum tuorum veniam obtinendo, et denique te sub suo victrici vexillo receptum perduceret ad sanctam illam beatamque lucem, qua ipse cum omnibus Angelis et electis filiis lucis refulget cum sempiterno gaudio et gloria Creatoris, quanto cum solatio et laetitia cordis ex hoc mundo excederes?

Kada bi također preuzeo tvoju obranu pred Sudom najstrožega Suca, odgovarajući za tebe i svojim molitvama postižući oproštenje tvojih grijeha, te kada bi te napokon poveo pod svojom pobjedničkom zastavom u onu svetu i blaženu svjetlost, kojom on sjaji zajedno sa svim anđelima i izabranim sinovima svjetlosti s vječnom srećom i slavom Stvoritelja: s kakvom bi tada utjehom i radošću izašla iz ovoga svijeta?

DE SANCTO GABRIELE ARCHANGELO

Post gloriosum principem Michaëlem, considera dignitatem et praestantiam praerogativorum Archangeli GABRIELIS, qui licet in Scripturis vocetur Angelus, non ideo existimandum est, eum fuisse ex infimo Angelorum ordine, qui peculiariter mittuntur in auxilium et ministerium hominum, sed fuisse Angelis superiorem, nempe Archangelum, et inter Archangelos primum.

Nam sicuti mysterium ad quod annunciandum ille venit, non fuit commune, sed excellentissimum, dignissimumque ex iis, quae umquam DEUS exhibuit, ita cogitandum est divinum hunc legatum fuisse unum ex nobilissimis in illa Hierarchia comprehensis.

Hic est fidelis caelestis sponsi amicus, qui factus ab eo conscius altissimi illius secreti de sua Incarnatione, primus illud mundo patefecit. Hic est ille gratiosus paranymphus, qui mediator fuit inter altissimum Deum et humilem Virgunculam de Nazareth, inter Verbum aeternum et nostram naturam humanam.

O SVETOM GABRIJELU ARKANĐELU

Nakon slavnog poglavara Mihaela, razmotri dostojanstvo i izvrsnost povlastica Arkanđela Gabrijela, koji premda se u Pismima naziva anđelom, ne treba iz toga zaključiti da je bio iz najnižeg reda anđela, koji se osobito šalju ljudima radi pomoći i službe, nego bio je viši od anđela, naime, arkanđeo, i prvi među arkanđelima.

Naime, kao što otajstvo, koje je on došao navijestiti, nije bilo uobičajeno, nego najizvrsnije i najdostojnije od svih koje je Bog ikada iskazao, tako treba razmišljati kako je ovaj božanski poslanik bio jedan od najplemenitijih koje obuhvaća ova hijerarhija.

On je vjerni prijatelj nebeskog Zaručnika; doznavši od njega onu najvišu tajnu o njegovu Utjelovljenju, prvi ju je očitovao svijetu. On je onaj najuslužniji djever, koji je bio posrednik između svevišnjega Boga i ponizne Djevice iz Nazareta, između vječne Riječi i naše ljudske naravi.

Iam ad melius intelligendam huius Archangeli dignitatem, considera singillatim officia a Domino illi commissa.

Sada, radi boljeg razumijevanja dostojanstva ovog arkanđela, razmisli o pojedinim službama koje mu je Bog povjerio.

Et *primo*, ut quidam sancti affirmant, pie credi potest, illum in sigularem custodem beatissimae Virgini attributum. Ac sicut DEUS aliam puram creaturam neque in caelo neque in terra habuit nobiliorem, et quae ipsum impensius amarit, MARIA Virgine: sic cogitare potes, sicut Principes huius mundi res sibi carissimas custodiendas dare solent aulicis fidelissimis, sibique addictissimis, sic in illa caelesti aula gloriosum Gabrielem merito inter meliores et cariores apud Regem caeli numeratum fuisse.

I *prvo*, kao što neki sveci potvrđuju, može se pobožno vjerovati da je njemu bila povjerena posebna zaštita preblažene Djevice. I kao što Bog nije imao drugo čisto stvorenje ni na nebu ni na zemlji koje bi bilo plemenitije i koje ga je više ljubilo od Djevice Marije, možeš ovako razmišljati: kao što vladari ovoga svijeta svoje najdraže stvari obično povjeravaju na čuvanje svojim najvjernijim i najbližim dvoranima, tako se i u onom nebeskom dvoru slavni Gabrijel s pravom ubrajao među najbolje i najdraže kod Kralja neba.

Considera *deinde* alterum huius beati Archangeli officium, quod erat, esse Legatum a Sanctissima Trinitate missum pro negotio sublimi et maximi momenti, nempe pro incarnatione unigeniti Filii Dei et redemptione ac salute totius mundi. Quare optime in eum convenit nomen Gabrielis, nomen mysterii plenum, quod interpretatur, VIR DEUS: nam CHRISTUM annunciavit mundo, qui simul futurus erat DEUS et Homo.

Razmisli *zatim* o drugoj službi ovog blaženog arkanđela, a to je služba poslanika kojeg je poslalo Presveto Trojstvo za zadatak najuzvišenije i najveće važnosti: naime, za utjelovljenje jedinorođenoga Sina Božjega i otkupljenje i spasenje cijeloga svijeta. Zato mu izvrsno pristaje ime Gabrijel, ime koje je puno otajstava, koje se tumači kao *Muž Bog*: jer je svijetu navijestio Krista, koji je imao biti istodobno Bog i Čovjek.

Deinde hoc nomen Gabrielis, magis proprie idem est, quod, *Fortitudo Dei*, idque ad denotandum idem mysterium, quod annuntiaret mundo, nempe fortissimum et triplicatum funiculum, id est arctissimam divinae naturae unionem cum corpore et anima sanctissima Christi in una hypostasi, et aeterni verbi persona, sicut scriptum est: *Funiculus triplex difficile rumpitur* (Eccl. 4.). Dicitur quoque *Fortitudo Dei*, quia legationis suae beneficio divinam fortitudinem nobis communicavit, hoc ipso, quo Deus cum humana natura nostram quoque imbecillitatem adsumpsit.

Zatim, ovo je ime Gabrijel u posebnijem smislu isto što *Jakost Božja*, i to kako bi se naznačilo da je isto otajstvo, koje je trebao naviještiti svijetu, najjači i trostruki konopac, to jest najuže sjedinjenje božanske naravi s Kristovim presvetim tijelom i dušom u jednoj hipostazi i osobi vječne Riječi, kao što je pisano: *Trostruki konopac teško se kida* (Crkv. 4.). Naziva se također *Jakost Božja*, jer nam je dobročinstvom svojeg poslanstva priopćio božansku jakost, samim time što je Bog s ljudskom naravi uzeo i našu slabost.

Unde homines beneficio huius fortitudinis facti sunt ita animosi et fortes, ut multa fecerint, quae omnem fortitudinem, viresque humanos excedunt.

Stoga, povlasticom ove jakosti, ljudi su postali toliko hrabri i jaki, da su mnogo toga učinili što nadilazi svaku ljudsku jakost i snage.

Angele vere fortis, quia legatione tua hominibus non solum divinum robur attulisti, verum etiam ipsum Deum omnium fortissimum, qui ablatis spoliis, et forte armato profligato, qui tanto tempore diram in nos tyrannidem exercuerat, nos e servitute vindicavit, et filiorum Dei libertati restituit.

Anđele uistinu jaki, jer si svojim poslanstvom ljudima donio ne samo božansku snagu, nego i samoga Boga koji je jači od svih, a koji nas je oslobodio iz ropstva i vratio u slobodu djece Božje, oduzevši plijen i svladavši onog jakog i naoružanog koji nas je toliko vremena držao pod tiranskom vlašću [usp. Lk 11, 22].

DE SANCTO RAPHAËLE ANGELO
Item de Angelo Custode

Restat nunc post consideratum zelum, factaque Principis Michaëlis illustria, et mysticam Archangeli Gabrielis fortitudinem, ut consideremus quoque officiosam caritatem Angeli Raphaëlis, qui cum sit, ipso teste, unus e septem spiritibus in conspectu Dei semper assistentibus, probabile est illum esse unum ex praecipuis angelis paradisi (Tob. 12.).

Et ex consequenti considerabimus multa beneficia quae quisque tam in corpore, quam in anima recipit a suo Angelo custode. Nam hic gloriosus Raphaël tum ratione nominis sui, tum officiorum misericordiae, quae ille detulit utrique Tobiae, seni et iuveni, omnino fuit typus et figura luculenta eorum, quae faciunt erga nos Angeli custodes.

Et primo aptissime in illum competit nomen Raphaëlis, quod interpretatur, *Medicina Dei*, ab effectu medicinae tam spiritualis iuveni Tobiae datae, quam corporalis, qua seniori Tobiae patri visum restituit (Tob. 6. et 11.).

O SVETOM RAFAELU ANĐELU
Isto tako, o anđelu čuvaru

Sada preostaje da nakon razmišljanja o revnosti i slavnim djelima poglavara Mihaela i ostajstvenoj jakosti arkanđela Gabrijela, razmislimo također o uslužnoj ljubavi anđela Rafaela: kako je on po vlastitom svjedočanstvu jedan od sedmorice duhova koji uvijek stoje pred licem Božjim, vjerojatno je on jedan od poglavitih anđela u raju (Tob. 12.).

I iz onoga što slijedi, razmatrat ćemo o mnogim dobročinstvima koja svatko prima od svojeg anđela čuvara kako na duši, tako i na tijelu. Naime, ovaj slavni Rafael, kako po svojem imenu, tako i po službama milosrđa koje je pružio obojici Tobija, starijemu i mlađemu, bio je očiti primjer i pralik svega onoga što nama čine anđeli čuvari.

I prvo, najprikladnije mu pristaje ime Rafael, koje se tumači kao *Lijek Božji*, kako zbog učinka duhovnog lijeka koji je dao mladom Tobiji, tako i tjelesnog lijeka kojim je starijem Tobiji ocu vratio vid (Tob. 6. i 11.).

Quo vero alio officio fungitur erga te Angelus custos, nisi medici tam corporalis quam spiritualis? ut inferius dicetur.

Quare ut id melius intelligas, considera tres esse humanae vitae status. *Primus* est quo homo adhuc degit in utero matris. *Secundus*, a tempore nativitatis usque ad mortem et iudicium animae suae particulare. *Tertius* est, in quo homo versatur post mortem. In unoquoque ergo horum statuum, congruenter omnibus actionibus Raphaëlis Angeli, contemplare singula officia quae custos Angelus erga te exercet.

Quod ad *primum* statum attinet, narrat Scriptura, cum senior Tobias cogitaret filium suum in remotam regionem mittere, sollicitum fuisse de fido comitatu ei attribuendo. Et ecce, antequam bonus iuvenis domo paterna pedem efferret, Angelum a Deo missum, specie humana, se offerentem in comitem atque etiam in ducem totius itineris.

Koju pak drugu službu obavlja prema tebi anđeo čuvar, nego službu liječnika, kako duhovnoga, tako i tjelesnoga? kao što će dolje biti rečeno.

Stoga, kako bi to lakše shvatio, uzmi u obzir da postoje tri stanja ljudskog života. *Prvo* je stanje kad se čovjek još nalazi u utrobi majke. *Drugo* je od vremena rođenja, pa sve do smrti i posebnog suda njegove duše. *Treće* je stanje u kojem se čovjek nalazi nakon smrti. Dakle, glede svakog od tih stanja, u skladu s djelima Rafaela Anđela, razmisli o pojedinim službama koje ti anđeo čuvar iskazuje.

Što se tiče *prvog* stanja, Pismo pripovijeda da je stariji Tobija, razmišljajući o slanju svojega sina u daleku zemlju, bio zabrinut kako mu osigurati vjernu pratnju. I evo, prije nego što je dobri mladić stupio nogom izvan očeve kuće, pojavio se anđeo poslan od Boga, u ljudskom obličju, koji se ponudio za pratitelja i voditelja na čitavom putovanju.

O caritas immensa, et cura plus quam paterna Creatoris, qui antequam e ventre matris prodires, priusquam ullam inimicorum tuorum et periculorum impendentium notitiam haberes, mandavit uni beatorum spirituum, qui semper divinam eius faciem contemplantur, atque illi ipsi, qui primus matris tuae custos fuerat, ut tui curam susciperet, inciperetque te in tenello illo statu multis periculis obnoxio una cum matre praeservare; quo sine impedimento ullo, secure ad gratiam baptismi pervenire posses, et in filiorum Dei numerum inscribi.

O neizmjerna ljubav i više nego očinska briga Stvoritelja, koji je prije nego što si izašao iz majčine utrobe, prije nego što si imao bilo kakvu spoznaju o neprijateljima i opasnostima koje ti stoje na putu, naložio jednom od blaženih duhova, koji uvijek gledaju njegovo božansko lice, i to onom istom koji je prvo bio čuvar tvoje majke, da preuzme brigu nad tobom, i počne te čuvati zajedno s majkom u onom nježnom stanju koje je podložno mnogim opasnostima; kako bi bez ikakve zapreke mogao sigurno doći do milosti krštenja i upisati se u broj djece Božje.

Sed quid dico ego, de cura et memoria a Deo habita pro te adhuc in utero materno existente, imo ab omni aeternitate, antequam Angelos, vel aliud quicquam condidisset, cum nondum essent abyssi, nondum locata essent fundamenta caeli et terrae, iam, o homo miserabilis, tui memor erat, et de tua salute sollicitus.

Ali, što ja govorim o Božjoj brizi i sjećanju na tebe dok si se još nalazio u majčinoj utrobi; štoviše, od čitave vječnosti, prije nego što je stvorio anđele ili bilo što drugo, dok još nije bilo bezdana, dok još nisu bili postavljeni temelji neba i zemlje, već tada, o jadni čovječe, spomenuo se tebe i brinuo za tvoje spasenje.

Et quamquam ab aeterno tuam ingratitudinem et indignitatem praevidit, nihilominus ex mera bonitate sua, nullo tuo antegresso merito, non solum decrevit tibi illud auxilium praestare, sed eti-

I premda je od vječnosti predvidio tvoju nezahvalnost i nedostojnost, ipak iz svoje čiste dobrote, bez ikakve tvoje prethodne zasluge, ne samo da je odlučio da pruži ovu pomoć, nego i da ti poda sva

am omnia beneficia in te conferre, quae huc usque a primo tuae conceptionis momento recepisti, et deinceps usque ad ultimum, omnium maximum, aeternam scilicet beatitudinem es recepturus.

dobročinstva koja si dosad primio od prvog trenutka tvojeg začeća, pa sve do posljednjega koje ćeš primiti, a koje je najveće od svih, to jest vječno blaženstvo.

Deinde quod ad *secundum* statum vitae tuae attinet, cum in lucem huius vitae prodiisti, subiungit Scriptura sacra:

Zatim, što se tiče *drugog* stanja tvojeg života, nakon što si došao na svjetlo ovoga svijeta, dodaje Sveto pismo:

Primo quemadmodum Angelus Raphaël egressus cum Tobia e domo patris, promiserit se fidelem eius comitem toto itinere futurum, salvumque ad locum destinatum perducturum (Tob. 6.). Non secus Deus te, simulatque natus es, cum uno horum caelestium civium comitatus est, ut tamquam singularis custos, et paedagogus tui patrocinium susciperet, tuumque advocatum apud suam Maiestatem in caelo ageret.

Prvo, kao što je anđeo Rafael, izašavši s Tobijom iz očinske kuće, obećao da će mu biti vjeran pratitelj na cijelom putu i da će ga zdravog vratiti na dogovoreno mjesto (Tob. 6.). Ništa drugačije od toga, Bog je tebe u isto vrijeme kad si se rodio, povjerio pratnji jednog od ovih nebeskih građana, kako bi te uzeo u zaštitu kao poseban čuvar i odgojitelj, te obavljao službu tvojeg odvjetniku pred njegovim Veličanstvom na nebu.

In hac enim vita omnes sumus velut pueri, opusque habemus tutore et paedagogo, qui quasi manu nos ducat et sustentet, ne forte pedes nostri in aliquam petram peccati impingant, aut grave aliquod periculum adeant: qui quoque nos in brachia sua excipiat, ut secure loca periculosa transeamus, nec ante periculum animadvertamus, quam evaserimus (Galat. 4.).

Naime, u ovom životu svi smo kao djeca, i potreban nam je skrbnik i odgojitelj, koji bi nas kao za ruku vodio i držao, da se naša noga ne spotakne na neki kamen grijeha ili ne padne u neku tešku opasnost; te koji bi nas primio u svoje ruke kako bismo sigurno prošli kroz opasna mjesta i izbjegli opasnost i prije nego što je primijetimo (Gal 4.).

Secundo, sicut angelus Raphaël ducens iuvenem Tobiam per viam, optima consilia illi suggerebat; instruebatque singillatim, qua ratione matrimonium inire deberet, nempe non hominum carnalium more, sed cum sancto timore Dei, crebraque oratione (Tob. 6.): sic Angelus tuus custos continenter tibi bona consilia suppeditat, et in omnibus actionibus dirigit: ille enim te excitat et impellit ad multa bona opera facienda, quae sine hoc auxilio non faceres, idque nunc alliciendo CHRISTI Domini et Sanctorum exemplo, nunc tuam voluntatem consideratione bonitatis divinae, infinitorumque eius beneficiorum inflammando, nunc etiam futuri iudicii, poenarumque inferni memoria mentem illuminando.

Drugo, kao što je anđeo Rafael, vodeći mladog Tobiju po putu, dijelio najbolje savjete i pojedinačno ga je poučavao na koji način treba sklopiti ženidbu; naime, ne po običaju putenih ljudi, nego sa svetim strahom Božjim i čestom molitvom (Tob. 6.): tako tebi tvoj anđeo čuvar neprestano daje dobre savjete i usmjerava te u svim djelima. Naime, on te potiče i navodi da činiš mnoga dobra djela, koja bez ove pomoći ne bi učinio, i to sada predočujući primjer Krista Gospodina i svetaca, sada ražarujući tvoju volju razmišljanjem o Božjoj dobroti i njegovim beskrajnim dobročinstvima, sada također prosvjetljujući um sjećanjem na budući Sud i kazne pakla.

Tertio, pergit Scriptura narrare beneficia, quae Tobias ab Angelo Raphaële, tam quoad suam personam, quam quoad bona temporalia, recepit (Tob. 6.).

Treće, Pismo nastavlja pripovijedati o dobročinstvima koja je Tobija primio od anđela Rafaela, kako glede svoje osobe, tako i glede vremenitih dobara (Tob 6.).

Cum enim pervenisset ad fluvium Tigris, et in eo vellet lavare pedes suos, insiliit in eum piscis imamnis ad eum devorandum: sed Angelus eum defendit, et ab eo periculo liberavit, voluitque ut fel eius acciperet ad restituendam caeco parenti sanitatem.

Naime, kad je došao do rijeke Tigris i htio u njoj oprati svoje noge, navalila je na nj ogromna riba kako bi ga proždrla, ali anđeo ga je obranio i izbavio iz te opasnosti, i htio je da uzme njezinu žuč kako bi vratio zdravlje slijepom ocu.

Ad haec idem Angelus non solum redemit pro Tobia summam illam pecuniae, ob quam erat missus, sed haeredem quoque eum fecit omnium facultatum soceri sui Raguelis. Iam quid aliud agunt Angeli nostri custodes, nisi ut continenter ad auxilium nobis praestandum in necessitatibus nostris vigilent, haud secus ac mater intentos semper oculos habens in puerulum suum, ne forte labatur aut mali aliquid faciat?

K tome, isti anđeo ne samo da je otkupio za Tobiju onu svotu novca zbog koje je bio poslan, nego ga je učinio nasljednikom čitave imovine njegova punca Raguela. A što drugo sada čine naši anđeli čuvari nego što neprestano bdiju kako bi nam pružili pomoć u našim potrebama, ne mnogo drugačije od majke koja uvijek drži oči na svojem dješcu, da ne bi možda palo ili učinilo nekakvo zlo?

Cogita igitur a quot periculis corporalibus te praeservarit, quae aeque ac alii incurrere potuisses, atque etiam quam fuerit sollicitus in procurandis tibi bonis temporalibus, ut sanitate, viribus et aliis adiumentis, ut vitam convenienter statui tuo instituere posses, atque illi statui, qui ad salutem consequendam tibi esset accommodatior.

Razmisli, stoga, od kolikih te je tjelesnih opasnosti očuvao, u koje si mogao pasti jednako kao i drugi, a također koliko je bio brižan u priskrbljivanju vremenitih dobara, kao zdravlja, snage i drugih pomoći, kako bi mogao voditi život koji je primjeren tvojem staležu i onom staležu koji ti je prikladniji za postizanje spasenja.

Quarto, sicut Angelus Raphaël (ut ipse dicit) officium sibi vindicabat, orationes bonaque opera Tobiae Deo offerendi (Tob. 12.), sic angelus noster custos pro nobis exercet munus procuratoris in conspectu Dei, offerendo orationes tuas et desideria, et qualiacumque opera bona, quae facis, semperque a Deo aliquod donum gratiae divinae ad te referendo.

Četvrto, kao što je anđeo Rafael (kako je sam rekao) obavljao službu prikazivanja Bogu Tobijinih molitava i dobrih djela (Tob 12.), tako naš anđeo čuvar za nas obavlja službu zastupnika pred Bogom, prikazujući tvoje molitve i želje, te koje god dobro djelo učiniš, uvijek ti donoseći natrag od Boga neki dar božanske milosti.

Utinam videre fas esset, quanto studio Angeli sancti nunc ascendant, nunc descendant pro nobis, ut faciebant in scala a Iacob Patriarcha conspecta (Gen. 28.), ascendunt exponendo necessitates nostras precandoque Deum ut divinam suam misericordiam nobis impertiat: descendunt autem, reportando a Patre caelesti sanctas inspirationes, cogitationes bonas, aliaque divina auxilia, et interdum etiam correctionem aliquam paternam, ut excitet nos, nosque ipsos exploremus, ne simul cum hoc mundo condemnemur.

Kad bismo barem mogli vidjeti kolikim nastojanjem za nas sveti anđeli sad uzlaze, sad silaze, kao što su činili na ljestvama koje je vidio praotac Jakov (Post 28.): uzlaze izlažući naše potrebe i moleći Boga da nam podari svoje božansko milosrđe, a silaze donoseći od nebeskog Oca sveta nadahnuća, dobre misli, i druge božanske pomoći, a ponekad i pokoju očinsku opomenu, kako bi nas potaknuo, te da se mi sami ispitamo, da ne budemo osuđeni zajedno s ovim svijetom.

Quinto, sicut Angelus Raphaël Tobiam docuit modum, quem tenere debebat ad exterminandum daemonium, ut non haberet amplius potestatem in ipsum, contra quem etiam ipse Angelus pro iuvenis defensione pugnavit (Tob. 8.): sic Angelus noster custos non aliter, quam fidus Capitaneus, cui commissa est arx aliqua adversus hostes defendenda, diligenter vigilat, ne vi vel fraude ab illis occupetur.

Peto, kao što je anđeo Rafael poučio Tobiju o načinu kako se treba držati da ukloni demona, kako ne bi više nad njim imao vlast, a protiv kojeg se i sam anđeo borio kako bi zaštitio mladića (Tob 8.), tako djeluje i naš anđeo čuvar: ne drugačije od vjernog kapetana, kojem je povjerena neka tvrđava koju treba braniti od neprijatelja, pažljivo bdije da je ne bi zauzeli bilo silom bilo prijevarom.

Hi enim Angeli sunt fideles illi custodes, quos Dominus dicit collocatos in muris Hierusalem ad custodiendum per vigilias noctis gregem suum, ne lupus ille infernalis adversarius noster, instar leonis animas nostras abripiat.

Ovi, naime, anđeli jesu oni vjerni čuvari, za koje Gospodin kaže da su razmješteni po zidinama Jeruzalema, kako bi čuvali po noćnim stražama njegovo stado, da ne bi onaj pakleni vuk, naš protivnik, zgrabio naše duše poput lava.

Ad hos quoque custodes Angelos pertinent illa verba Apocalypsis: *Esto vigilans et confirma* (Apoc. 3.). Vigilat enim Angelus custos pro nobis contra daemonem, obiiciendo se eius incursibus, frangendo et debilitando eius vires; et acceptam reparando iacturam, ne amplius tanta confidentia et audacia invadere audeat.

Na ove anđele čuvare spadaju one riječi Otkrivenja: *Budan budi i utvrdi* (Otk 3.). Naime, anđeo čuvar bdije za nas protiv demona, suprotstavljajući se njegovim navalama, lomeći i slabeći njegove snage, te popravljajući nastalu štetu, da nas se više ne usudi napadati s tolikom pouzdanošću i drskošću.

Confirmat quoque nos, nunc removendo peccatorum occasiones, nunc a multis vitiis et peccatis deterrendo, in quae, destituti eius auxilio, facile incideremus; nunc etiam corroborando nos et animando in occurrentibus tentationibus et afflictionibus, ac denique a Domino impetrando fortitudinem ad victoriam obtinendam.

Nadalje, utvrđuje nas, sad odvraćajući nas od mnogih opačina i grijeha, u koje bismo, bez njegove pomoći, lako upali; sad također učvršćujući nas i potičući tijekom nadolazećih napasti i nevolja, te napokon izmolivši nam kod Boga jakost da postignemo pobjedu.

Sexto, sicut Angelus Raphaël daemonem, ne Tobiam, velut omnes reliquos mulieris maritos, occideret, comprehensum alligavit in deserto, ita noster bonus Angelus singulariter nobis tempore mortis assistit, ut illa hora ab insidiis et impugnationibus daemonis nos tueatur et immunes reddat, qua acrius, quam alias, solet circuire quaerens quem devoret: deinde ut a peccatis illis, quibus id temporis maxime obnoxii esse solemus, ut infidelitate, et

Šesto, kao što je anđeo Rafael uhvaćenog demona svezao u pustinji da ne ubije Tobiju kao ostale ženine muževe, tako nam naš dobri anđeo na poseban način pomaže u vrijeme smrti, kako bi nas u tom času zaštitio i očuvao od zasjeda i nasrtaja demona u trenutku kad on obično još žešće nego inače obilazi tražeći koga da proždre: zatim da nas očuva od onih grijeha kojima smo u to vrijeme obično najviše podložni poput nevjere i očaja, te kako bi-

desperatione nos praeservet, atque ita ex miseriis huius mundi liberi ad caelestem patriam migrare possimus.

smo mogli slobodni prijeći iz bijeda ovoga svijeta u nebesku domovinu.

Ad haec post quam anima e corpore excessit, idem Angelus eam comitatur, solatur, animat, ut confidenter se tribunali divino sistat; obiiciens eius oculis merita IESU Christi pretiosissima, in quibus tempore illius iudicii fidere debeat.

K tome, nakon što duša izađe iz tijela, isti je anđeo prati, tješi, hrabri da s pouzdanjem stane pred božanski sud; stavljajući joj pred oči predragocjene zasluge Isusa Krista, u koje se treba pouzdati u vrijeme tog suda.

Si autem ad expiandas peccatorum reliquias adiudicata fuerit Purgatorio, ibi eam saepe invisit, solatur, certiorem reddit de precibus piorum pro ea in mundo fusis, et denique de futura liberatione securam esse iubet.

Ako joj pak radi okajanja ostataka grijeha na suđenju bude određeno čistilište, ondje je često posjećuje, tješi, obavještava o molitvama pobožnih ljudi u svijetu koji za nju mole, i napokon nalaže joj da bude sigurna u svoje buduće oslobođenje.

Quod ad *tertium* eumque extremum tuum statum attinet, considera quid denique Angelus Raphaël fecerit: quomodo videlicet, cum coniugem iuveni Tobiae assignasset, omnibusque sui soceri bonis ditasset, multis donis et opibus onustum eum in domum paternam reduxerit; ubi tanto maiore gaudio receptus est, quanto maior erat moestitia de eius reditu retardato, metuentibus omnibus, ne forte periisset (Tob. 6. et 10.).

Što se tiče tvojeg *trećeg* i posljednjeg stanja, razmisli o onome što je zatim učinio anđeo Rafael. Naime, kako je dodijelivši mladom Tobiji suprugu i obdarivši ga svim dobrima njegova punca, opskrbljenog mnogim darovima i bogatstvom, vratio u očinsku kuću; gdje je primljen toliko većom radošću, koliko je veća bila žalost zbog odgađanja njegova povratka, jer su se svi bojali da nije možda poginuo (Tob 6. i 10.).

Hic simul contemplare tui fidi custodis officium, qui animam tuam, postquam confecta longa et periculosa peregrinatione, ab omni macula expurgata fuerit, caelesti sponso per caelestem paranymphum coniunctam, multisque donis et divinis charismatibus ornatam, ac totam hilarem et laetam conducet ad caelum, ad illam supernam Hierusalem matrem nostram (Galat. 4.), ibique magno gaudio et exultatione omnium paradisi angelorum et sanctorum, a quibus multo ante fuerat expectata, caelestis Patris conspectui praesentabit, ut divinis eius manibus recipiat coronam gloriae et felicitatis eius, quae ab aeterno ei praeparata fuit (Rom. 8.), et pro qua nos miseri adhuc ingemiscimus et suspiramus in hac lachrymarum valle.

Ovdje istodobno razmotri službu tvojeg vjernog čuvara, koji tvoju dušu nakon završetka dugog i opasnog putovanja, očišćenu od svake ljage, združenu s nebeskim zaručnikom po nebeskom djeveru, urešenu mnogim darovima i božanskim karizmama, i svu veselu i radosnu dovodi u nebo, u onaj nebeski Jeruzalem, našu majku (Gal 4.), i ondje uz veliku radost i klicanje svih anđela i svetaca u raju, koji su je mnogo vremena prije toga čekali, predstavit će je pred licem nebeskoga Oca: da njegovim božanskim rukama primi krunu slave i sreće, koja joj je odvijeka bila pripravljena (Rim 8.), i za kojom mi bijedni ljudi još uvijek uzdišemo i jecamo u ovoj suznoj dolini.

O millies beata anima, quae postquam suo Creatori fidelis extitit, bonisque sui Angeli custodis consiliis paruit, post annos vitae suae laudabiliter exactos, ab eodem Angelo in beatam illam patriam, in illa aeterna iustorum tabernacula introducetur. Ibi celebrabuntur verae nuptiae Agni cum sua dilecta sponsa, ibi plena erit laetitia, perfecta pax et quies sine fine.

O tisuću puta blažena dušo, koju je, nakon što je bila vjerna svojem Stvoritelju i slušala svojeg dobrog anđela, nakon pohvalno provedenih godina života, isti anđeo priveo u onu blaženu domovinu, u one vječne šatore pravednika. Ondje će se slaviti istinska svadba Jaganjca i njegove ljubljene zaručnice, ondje će biti potpuna radost, savršeni mir i spokoj bez kraja.

Sed tu, anima mea, quae per omnem vitam tuam non aliud praestitisti, quam offendisti Creatorem tuum, bonumque Angelum custodem moerore affecisti, quod solatium illi erit, in te deducendo in conspectum Patris tui? et tu qua fronte audebis comparare coram illo?

Ali ti, dušo moja, koja tijekom cijeloga svojeg života nisi drugo činila nego vrijeđala svojeg Stvoritelja i žalostila dobrog anđela čuvara, kakvu će on utjehu imati u tvojem dovođenju pred lice tvojega Oca? A kako ćeš se ti uopće usuditi da se pred njim pojaviš?

Heu Deus, an ergo mihi desperandum est? Non certe. Cum enim misericordiae tuae non sit numerus, et in persona illius boni Patris Evangelici tanta caritate filium poenitentem receperis, plane confido, me, si de anteacta vita dolens et poenitentiam agens ad te Patrem meum revertero, non eiectum, sed receptum a te misericordissimo Patre iri, si non ut filium obsequentem, saltem ut poenitentem.

Jao, Bože, zar bih onda ja trebao očajavati? Zasigurno, ne. Budući da nema mjere tvojem milosrđu, i u osobi onoga evanđeoskog dobrog Oca s tolikom ljubavlju primaš raskajanog sina, u potpunosti se uzdajem da ako se vratim tebi Ocu mojemu, kajući se i čineći pokoru za prošli život, neću biti izbačen, nego primljen kod tebe premilosrdnog Oca, ako ne kao poslušni sin, onda barem kao raskajani sin.

Iam vero quid retribuere poterimus Domino (Psal. 115.) pro talibus et tantis beneficiis a sua Maiestate receptis? Quicquid enim debemus beatis spiritibus, quorum opera haec beneficia nobis contigerunt, id totum debemus Creatori, qui Angelis mandavit, ut nos custodirent in omnibus viis nostris (Psalm. 90.).

Zaista, što možemo uzvratiti Gospodinu (Psal. 115.) za tolika i takva dobročinstva koja smo primili od njegova Veličanstva? Naime, sve što dugujemo blaženim duhovima po čijim smo djelima primili ova dobročinstva, sve to dugujemo Stvoritelju, koji je naložio anđelima da nas čuvaju na svim našim putovima (Psal. 90.).

Quamquam ipsis quoque angelis custodibus, ob immensam eorum in nos caritatem, fidumque ministerium demonstratum maximas gratias debeamus.

Iako smo i samim anđelima čuvarima dužni iskazati najveće zahvale, zbog njihove neizmjerne ljubavi prema nama i vjerne službe koju su nam pokazali.

Et *primo* quidem Angelo tuo nomine assistentiae perpetuae, debes honorem, cultum et reverentiam, cavendo ne in eius conspectu facias, quod non faceres in praesentia cuiuscunque hominis te superioris: ac vae tibi, si hic Angelus sanctus, tuis peccatis et negligentiis offensus, te sua praesentia angelicaque visitatione reputaverit indignum.

I *prvo*, dakako, na ime njegove neprestane pomoći, svojem anđelu dužan si čast, štovanje i uvažavanje, pazeći da u njegovoj prisutnosti ne učiniš ništa što ne bi učinio u prisutnosti bilo kojeg čovjeka koji je na višem položaju od tebe: i jao tebi ako te ovaj sveti anđeo, uvrijeđen tvojim grijesima i nemarnostima, smatra nedostojnim svoje prisutnosti i anđeoskog pohoda.

Praeter haec, multae sunt virtutes, quae Angelis sanctis placent, quasque optant in animabus nostris videre, atque illis consequendis omne studium merito adhibere debemus. Eae sunt, sobrietas, castitas, paupertas voluntaria, frequentes gemitus cum lachrymis devotis et oratione ferventi: sed super omnia unio, pax et fraterna caritas: eae sunt virtutes, quas inprimis Angeli pacis a nobis postulant.

Osim toga, mnogo je kreposti koje su ugodne svetim anđelima i koje žele vidjeti u našim dušama, pa trebamo uložiti sav svoj trud kako bismo ih zadobili. To su trijeznost, čistoća, dobrovoljno siromaštvo, česti uzdasi s pobožnim suzama i žarkom molitvom: ali iznad svega jedinstvo, mir i bratska ljubav: ovo su kreposti koje anđeli mira prvenstveno traže od nas.

O anima mea, o imago Creatoris pulcherrima (Genes. 1.), utinam tuam dignitatem agnosceres, quantum amata sis a Deo, quantique ab Angelis aestimata, non dubium, quin, ad non inferendam amplius iniuriam illi, qui tantopere te honoravit, atque ad non contristandum tuum fidelissimum custodem non amplius tam facile sis peccatorum faece et sordibus te contaminaturus.

Nam si tantum gaudium est in caelo apud omnes Angelos pro unius peccatoris conversione, cogita quanta moestitia afficiatur bonus tuus Angelus, dum videt te per peccatum spoliari divina gratia. Si enim sanguinem vel vitam haberet, quam profundere posset, libenter ad imitationem Domini pro tua salute profunderet. Age ergo ut illis potissimum te exornes virtutibus, quae exhilarant Angelos, et Creatorem glorificant, ut ex his pretiosorum meritorum seminibus, convenienter virtutibus angelicis, fructum dulcissimum, similem Angelorum praemio, colligere possis.

O dušo moja, o najljepša sliko Stvoritelja (Post 1.), kada bi barem prepoznala svoje dostojanstvo: koliko te Bog ljubi, koliko te anđeli cijene, nema dvojbe da se više ne bi tako lako kaljala talogom i prljavštinama grijeha, i tako nanosila uvrede onomu tko te je uzdigao na toliku čast, i žalostila svojeg najvjernijeg čuvara.

Naime, ako je tolika radost na nebu među svim anđelima zbog obraćenja jednog grešnika, razmisli kolika je žalost tvojeg dobrog anđela kad te gleda kako se grijehom lišavaš božanske milosti. Kad bi pak on imao krv ili život koji bi mogao podati, rado bi ga po primjeru Gospodina položio za tvoje spasenje. Potrudi se, stoga, da se uresiš naročito onim krepostima koje raduju anđele i proslavljaju Stvoritelja, kako bi iz ovog dragocjenog sjemenja zasluga, u skladu s anđeoskim krepostima, mogla brati najslađi plod, sličan nagradi anđela.

COLLOQUIUM

Orabis Deum Dominum nostrum, ut sicut ille tam mirabili ordine in hominum gratiam distribuit Angelorum suorum officia et ministeria; ita tibi quoque concedere dignetur, ut ab omnibus illis beatis spiritibus, semper divinae eius Maiestati assistentibus in caelo, et servientibus, tua vita continenter custodiatur, et a crudelibus tuis inimicis defendatur. Et sicut illis tam copiosum gratiae donum concessit, sic velit per eorum orationes tibi quoque concedere gratiam, eorum humilitatem, caritatem et puritatem imitandi; ut in terra ducens vitam angelicam, merearis aliquando similis Angelis reddi in caelis et cum iisdem optata gloriosi Dei visione in aeternum perfrui et gaudere.

RAZGOVOR

Molit ćeš Gospodina Boga našega da kao što je divnim redom rasporedio službe i dužnosti svojih anđela na korist ljudima, da se tako udostoji i tebi podati da svi ovi blaženi duhovi, koji uvijek stoje pred njegovim božanskim Veličanstvom na nebu i služe mu, neprestano čuvaju i tvoj život i brane ga od tvojih okrutnih neprijatelja. I kao što je njima dao toliko obilni dar milosti, da tako poželi i tebi po njihovim molitvama udijeliti milost da nasljeduješ njihovu poniznost, ljubav i čistoću; da provodeći anđeoski život na zemlji, zaslužiš jednom postati sličan anđelima na nebesima i s njima uživati i radovati se željenom gledanju slavnoga Boga.

DOCUMENTA

Dominus dicit, nisi efficiamur sicut parvuli non ingressuros nos in caelum: nam ut ipse alibi dicit: *Talium enim est regnum caelorum* (Matth. 19.). Quare si salvari volumus, convenit nos parvulorum habere proprietates, talibusque uti moribus, qualibus illi in illa aetatula utuntur. Parvuli simplices sunt, malitia expertes et fraudis, puri sunt mente, et corpore, honorem vel dedecus non aestimant, iniuria neminem afficiunt, illatam non vindicant, non contendunt cum quoquam, omnibus cedunt, denique timent suos maiores, facileque illis se submittunt. Atque hae sunt virtutes Christianae, quas ipse Christus professus et imitandas docuit, cum dixit, *Discite a me, quia mitis sum, et humilis corde* (Matth. 11.), in quibus duabus virtutibus omnes dictae proprietates continentur.

2. Dixit quoque Dominus: *Qui humiliaverit se, sicut parvulus iste, erit maior in regno caelorum* (Matt. 18.). Quam bene ergo dixit Apostolus, sapientiam carnis inimicam et contrariam esse sapientiae Dei (Rom. 8.): in mundo enim illi putantur maiores, qui honoris, et existimationis

OPOMENE

Gospodin kaže da ako ne postanemo kao djeca nećemo ući u nebo: jer kao što on sam kaže na drugom mjestu: *Takvih je, naime, kraljevstvo nebesko* (Mt 19.). Stoga, ako se želimo spasiti, prikladno je da imamo osobine malenih i da koristimo one običaje koje koriste oni u toj sitnoj dobi. Mala djeca su jednostavna, ne znaju za pakost i prijevaru, čista su u duši i tijelu, ne cijene ni počast ni sramotu, nikomu ne nanose nepravdu, a nanesenu ne osvećuju, ne prepiru se ni sa kim, svima popuštaju; nadalje, imaju strahopoštovanje prema svojim starijima i lako im se podlažu. I ovo su kršćanske kreposti koje je sam Krist priznao i naučavao da ih treba slijediti kad je rekao: *Učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca* (Mt 11.); u ovim dvjema krepostima sadržane su sve spomenute osobine.

2. Gospodin je također rekao: *Tko se ponizi kao ovo dijete, taj je najveći u kraljevstvu nebeskom* (Mt 18.). Kako dobro, stoga, kaže apostol da je mudrost tijela neprijateljska i protivna mudrosti Božjoj (Rim 8.): jer se u svijetu smatraju najvećima oni koji se pažljivo brinu o statusu i

suae statum et gradum diligenter tuentur, quos Deus nihili facit.

Contra vero, qui rationem honoris sui non habent, et conantur se demittere, omniumque pedibus subiicere vere sunt in conspectu Dei magni, et in caelo etiam aliis erunt maiores, secundum dictum Sapientis: *Quanto maior es, humilia te in omnibus: et coram Deo invenies gratiam* (Eccl. 3.).

3. Quanto minorem homo se fecerit aliis, tanto reddetur maior quia quo quis humilior est, hoc similior et vicinior est Christo, qui est supra omnes. Quod si ita sit, non deberent Christiani, et homines spirituales inter se contendere de primo loco, et honoris praerogativa, sed potius de loco ultimo. Qui enim optat primum locum obtinere in terra, inveniet se pudefactum in caelo. Ne ergo studeamus videri maiores aliis, sed potius faciamus nos inferiores omnibus, non enim iustior aut melior est, qui honoratior; sed potius quo quis iustior, hoc maiore honore dignior.

4. Si tanta reverentia deferenda est sanctis Angelis custodibus, ut, sicut Dominus commendat, propter illos neminem pusillo-

stupnju svoje časti i ugleda, ali koje Bog nipošto ne cijeni.

Naprotiv, oni koji ne računaju na svoju čast, i nastoje se poniziti i svima pod noge podložiti, uistinu su veliki u Božjim očima, i u nebu će biti veći od drugih, prema riječima Mudraca: *Koliko si veći, toliko se ponizi u svemu: i pronaći ćeš milost pred Bogom* (Crkv. 3.).

3. Koliko se čovjek učini manjim od drugih, toliko postaje većim, jer koliko je netko ponizniji, toliko je sličniji i bliži Kristu, koji je iznad svih. Ako je tako, kršćani i duhovni ljudi ne trebaju se prepirati o prvom mjestu i povlastici časti, nego radije o posljednjem mjestu. Naime, tko želi postići prvo mjesto na zemlji, naći će se posramljenim na nebu. Stoga, nemojmo se truditi da izgledamo većima od drugih, nego se radije činimo manjima od svih, jer nije pravedniji i bolji onaj tko je časniji; nego koliko je netko pravedniji toliko je dostojniji veće časti.

4. Ako trebamo toliko poštovanje iskazati svetim anđelima čuvarima da, kao što Gospodin preporučuje, radi njih ne smijemo

rum contemnere debeamus; et similiter Apostolus consulebat mulieribus, ut capita sua tegerent, ne forte vanitate sua vel indecentia offenderent Angelos, salutis hominum promovendae cupidos: quanto potius cavere debemus, ne iniuria, vel alia noxa graviori offendamus proximos nostros, siquidem offendendo illos, offendimus quoque ipsorum Angelos, qui velut amici et intimi Deo domestici, exigent contra nos vindictam, et procul dubio obtinebunt.

prezreti nijednoga od malenih; i slično tome, apostol je savjetovao ženama da pokrivaju svoje glave, da ne bi možda svojom taštinom i nedoličnošću uvrijedile anđele, koji su željni ljudskog spasenja: koliko više trebamo paziti da ne bi nepravdom ili drugom težom štetom uvrijedili naše bližnje, jer vrijeđajući njih, vrijeđamo i njihove anđele, koji će kao Božji prijatelji i bliski ukućani tražiti protiv nas odmazdu, i bez dvojbe dobit će je.

5. Etsi Angeli tantam curam et studium adhibeant in hominum custodia, numquam tamen mente cessant contemplari Patris caelestis faciem, nec a divino amore divelluntur: nam cura et sollicitudo, qua tanguntur propter nos, subordinata est ipsi amori, et propter amorem Dei ab ipsis suscepta est: Sic homines pii et spirituales, dum curis et occupationibus externis destinentur, procurare debent, ut illa non solum non impediant interna exercitia, sed etiam promoveant ad fructum spiritalem et rerum divinarum contemplationem. Quod eveniet; quando sanctorum Angelorum exemplo efficient ut actiones externae pro-

5. Iako anđeli ulažu toliku brigu i nastojanje u čuvanje ljudi, ipak nikada ne prestaju umom promatrati lice Oca nebeskoga, niti se odvajaju od božanske ljubavi. Naime, briga i nastojanje koje ih obuzimaju radi nas, podređeni su samoj ljubavi i radi ljubavi prema Bogu prihvatili su te zadaće. Tako i pobožni i duhovni ljudi, dok ih obuzimaju brige i vanjski poslovi, trebaju nastojati da oni ne samo da ne zaprječuju unutarnje vježbe, nego da ih i pospješuju za duhovni plod i razmatranje božanskih stvari. To će postići kada po primjeru svetih anđela učine da vanjska djela proizlaze i dobivaju svoju učinkovitost od unutarnjih

cedant, et efficaciam suam sortiantur ab internis, ab his ordinentur, et dirigantur, id est, ut non alio fine, quam ex puro Dei amore suscipiantur.

čina: da ih oni uređuju i usmjeravaju, to jest da ih ne prihvaćaju ni zbog kojeg drugog cilja nego iz čiste ljubavi prema Bogu.

6. Qui curam habent homines adducendi ad poenitentiam, non debent umquam a coepto desistere, ob fastidium laboris, aut quia vereantur rem non habituram optatum exitum in illis, quos spiritualiter iuvare volunt: sicut suo exemplo nos docuerunt custodes Angeli, qui numquam curam et custodiam peccatorum deserunt, imo non deserunt etiam si divinitus cognovissent eos, quorum curam habent, numquam convertendos, quare non cessant eos quamdiu in hac vita sunt, et in statu, quo per poenitentiam ad Deum redire possint, ad emendationem exstimulare.

6. Oni koji imaju brigu da ljude privedu pokori, nikada ne smiju odustati od onoga što su započeli, zbog odbojnosti rada ili zato što se boje da stvar neće postići priželjkivani uspjeh kod onih kojima žele duhovno pomoći: kao što su nas svojim primjerom naučili anđeli čuvari, koji nikada ne napuštaju službu brige i čuvanja grešnika; štoviše, ne napuštaju je ni kada božanski spoznaju da se oni o kojima se brinu nikada neće obratiti; zato ih ne prestaju poticati na popravak dok god se nalaze u ovom životu i u stanju u kojem bi se mogli vratiti Bogu po pokori.

7. Seneca Philosophus gentilis, scribens ad amicum quemdam suum (Ep. 11.), monet eum, ut si in actionibus sermonibusque suis a recto discedere nolit, cogitet sibi semper Catonem tamquam severum Censorem assistere.

7. Poganski filozof Seneka, pišući jednom svojem prijatelju (Ep. 11.), opominje ga da ako u svojim djelima i riječima ne želi odstupiti od čestitosti, treba uvijek razmišljati da je prisutan Katon kao strogi cenzor.

Quo documento multo magis nos Christiani uti deberemus, cogitareque in omnibus actionibus nostris semper praesto adesse Angelos custodes, uti severos censores nostros, idque eo fine, ut ista cogitatio reddat nos memores nostri, ac sedulo expendamus, quicquid agere vel dicere volumus: si enim aliter fecerimus, verendum erit, ne, qui sunt iam advocati nostri apud Deum, postea in die iudicii fiant nostri accusatores.

Mi kršćani trebali bismo se još više koristiti tom opomenom i razmišljati da su uvijek prisutni anđeli čuvari, kao naši strogi cenzori, kod svih naših djela, i to s tim ciljem da nas ovo razmišljanje učini svjesnima samih sebe i da pažljivo odvagnemo sve što želimo učiniti ili reći. Ako pak drugačije postupimo, treba se bojati da oni koji su sada naši odvjetnici pred Bogom, ne bi kasnije na Sudnjem danu postali našim tužiteljima.

DODATAK

MOLITVE SVETIM ANĐELIMA

STRELOVITE MOLITVE

Omnes sancti Angeli et Archángeli, oráte pro nobis.

Angeli, Archángeli, Throni et Dominatiónes, Principátus et Potestátes, Virtútes cælórum, Chérubim atque Séraphim, Dóminum benedícite in ætérnum.

Benedícite Dóminum, omnes Angeli eius; poténtes virtúte, qui fácitis verbum eius.

Sancte Míchaël Archángele, defénde nos in prœlio: ut non pereámus in treméndo iudício.

Svi sveti anđeli i arkanđeli, molite za nas.

Anđeli, Arkanđeli, Prijestolja i Gospodstva, Poglavarstva i Vlasti, sile nebeske, Kerubi i Serafi, blagoslivljajte Gospodina dovijeka.

Blagoslivljajte Gospodina svi anđeli njegovi, silni krepošću koji izvršavate riječ njegovu.

Sveti Mihaele Arkanđele, brani nas u boju, da ne propadnemo na strašnome sudu.

Himan *Christe, sanctorum decus Angelorum*

Christe, sanctórum decus Angelórum,
Gentis humánæ Sator et Redémptor,
Cælitum nobis tríbuas beátas
Scándere sedes.

Kriste, o slavo anđela nebeskih:
Stvorče i Spase ljudskih naraštaja
Milostiv podaj nama stić u dvore
Rajskoga kraja.

Angelus pacis Míchaël in ædes
Cælitus nostras véniat, serénæ
Auctor ut pacis lacrimósa in orcum
Bella reléget.

Anđele mira, Mihaele, siđi
S visokoga neba na zemne nam pute,
Očuvaj mir nam, odpremaj u pako
Ratove ljute.

Angelus fortis Gábriel, ut hostes
Pellat antíquos, et amíca cælo,
Quæ triumphátor státuit per orbem,
Templa revísat.

Anđele jaki, Gabrijele, tjeraj
Zlotvora starog, što oko nas gmiže,
Pohađaj svijetom hramove, što Krist ih
Pobjednik diže.

Angelus nostræ médicus salútis,
Adsit e cælo Ráphaël, ut omnes
Sanet ægrótos, dubiósque vitæ
Dírigat actus.

Anđele zdravlja, Rafaele, s neba
Lijekove noseć u pomoć nam hodi,
Ozdravljaj bolne; mučne poslove nam
K svrsi privodi.

Virgo dux pacis Genetríxque lucis,
Et sacer nobis chorus Angelórum
Semper assístat, simul et micántis
Régia cæli.

Djevice, Majko svjetlosti i mira,
I ti, o vojsko anđeoska časna,
Svi sveti Božji, sveđ pomažite nam
Sa neba jasna.

Præstet hoc nobis Déitas beáta
Patris, ac Nati, paritérque Sancti
Spíritus, cuius résonat per omnem
Glória mundum. Amen.

Podaj nam ovo, Trojice Božanska,
O Oče, Sine, Duše milostivi,
Kog slava svijetom svim odjekujući
Vječito živi. Amen.

℣. In conspéctu Angelórum psallam tibi, Deus meus.
℟. Adorábo ad templum sanctum tuum, et confitébor nómini tuo.

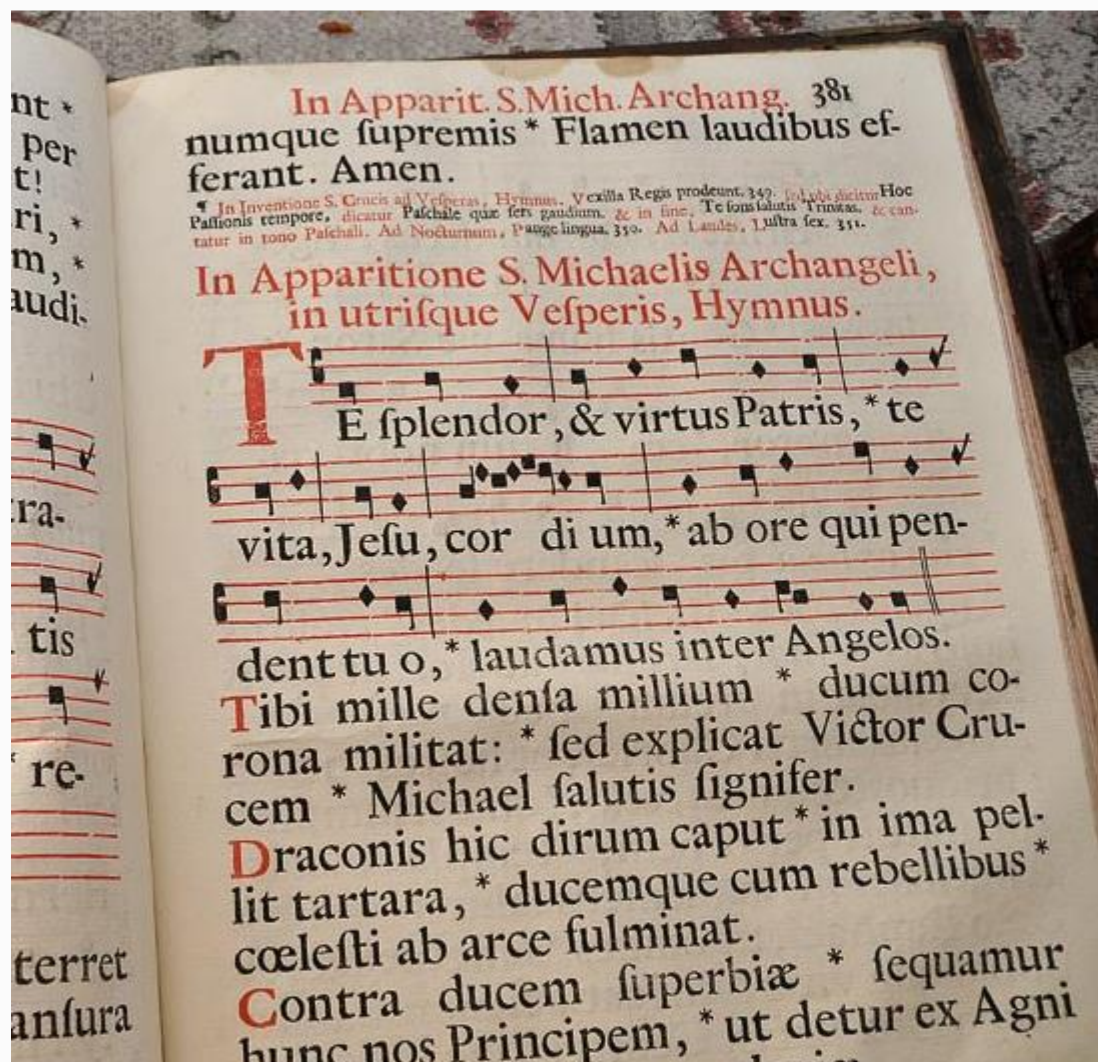
℣. Pred anđelima pjevat ću ti, Bože moj.
℟. Klanjat ću se u svetom hramu tvojemu i slavit ću ime tvoje.

Orémus.

Deus, qui miro órdine Angelórum ministéria hominúmque dispénsas, concéde propítius, ut, a quibus tibi ministrántibus in cælo semper assístitur, ab his in terra vita nostra muniátur. Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

Pomolimo se.

Bože, koji divnim redom dijeliš službe anđela i ljudi, podaj milostivo da nam čuvaju život na zemlji oni koji te vazda dvore na nebu. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

In Apparit. S. Mich. Archang. 381

numque ſupremis * Flamen laudibus ef-
ferant. Amen.

¶ In Inventione S. Crucis ad Veſperas, Hymnus. Vexilla Regis prodeunt. 349. ſed ubi dicitur Hoc Paſſionis tempore, dicatur Paſchale quæ fers gaudium. & in fine, Te fons ſalutis Trinitas. & cantatur in tono Paſchali. Ad Nocturnum, Pange lingua. 350. Ad Laudes, Luſtra ſex. 351.

In Apparitione S. Michaelis Archangeli,
in utriſque Veſperis, Hymnus.

TE ſplendor, & virtus Patris, * te
vita, Jeſu, cor di um, * ab ore qui pen-
dent tu o, * laudamus inter Angelos.
Tibi mille denſa millium * ducum co-
rona militat: * ſed explicat Victor Cru-
cem * Michael ſalutis ſignifer.
Draconis hic dirum caput * in ima pel-
lit tartara, * ducemque cum rebellibus *
cœleſti ab arce fulminat.
Contra ducem ſuperbiæ * ſequamur
hunc nos Principem, * ut detur ex Agni

Himan *Te splendor* u *Rimskom psaltiru raspoređenom prema tjednu* (*Psalterium Romanum dispositum per hebdomadam*) iz 18. stoljeća, koji je služio za koralno pjevanje časoslova u franjevačkom samostanu u Krapini u Hrvatskom zagorju (1).

Ovaj čuveni himan može moliti svaki vjernik kao posebnu molitvu sv. Mihaelu Arkanđelu.

Himan *Te, splendor et virtus Patris*

Te, splendor et virtus Patris,
Te vita, Iesu, córdium,
Ab ore qui pendent tuo,
Laudámus inter Angelos.

Tibi mille densa míllium
Ducum coróna mílitat;
Sed éxplicat victor Crucem
Míchaël salútis ígnifer.

Dracónis hic dirum caput
In ima pellit tártara,
Ducémque cum rebéllibus
Cæésti ab arce fúlminat.

Contra ducem supérbiæ
Sequámur hunc nos príncipem,
Ut detur ex Agni throno
Nobis coróna glóriæ.

Deo Patri sit glória,
Qui, quos redémit Fílius,
Et Sanctus unxit Spíritus,
Per Angelos custódiat. Amen.

Ant. Princeps gloriosíssime Míchaël Archángele, esto memor nostri; hic et ubíque semper precáre pro nobis Fílium Dei.

℣. In conspéctu Angelórum psallam tibi, Deus meus.
℟. Adorábo ad templum sanctum tuum, et confitébor nómini tuo.

Ti sjaju, moći Oca svog,
Ti žiće naše, Isuse,
Sa anđelima vjernim ti
Mi slavu tvoju pjevamo.

Nebeska vojska bezbrojna
Za tebe u boj polazi,
Ispred nje križa zastavu
Mihovil nosi pobjednik.

On silu zmaja okrutnog
U bezdno ruši pakleno,
Sotonu s vojskom buntovnom
Ko munju baca sa neba.

Na poglavicu oholih
Za ovim vođom stupajmo,
Da krunom slave vječne nas
Ovjenča Božji Jaganjac.

Sva slava Ocu Vječnomu:
On sve, što Sin ih otkupi,
Što Tješitelj ih posveti,
Po anđelima čuvao. Amen.

Ant. Preslavni poglavaru, Mihaele arkanđele, spomeni nas se: ovdje i svagdje uvijek moli za nas Sina Božjega.

℣. Pred anđelima pjevat ću ti, Bože moj.
℟. Klanjat ću se u svetom hramu tvojemu i slavit ću ime tvoje.

Orémus.

Deus, qui miro órdine Angelórum ministéria hominúmque dispénsas, concéde propítius, ut, a quibus tibi ministrántibus in cælo semper assístitur, ab his in terra vita nostra muniátur. Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

Pomolimo se.

Bože, koji divnim redom dijeliš službe anđela i ljudi, podaj milostivo da nam čuvaju život na zemlji oni koji te vazda dvore na nebu. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Molitve anđelima čuvarima

Molitva *Angele Dei*

Angele Dei, qui custos es mei, me tibi commíssum pietáte supérna, hódie (vel hac nocte) illúmina, custódi, rege et gubérna. Amen.

Anđele Božji, čuvaru moj, komu me je dobrota Višnjega povjerila, danas (ili ove noći) me prosvjetljuj, čuvaj, vodi i upravljaj. Amen.

Večernji spomen anđela čuvara prema Rimskom brevijaru

Ant. Sancti Angeli, custódes nostri, deféndite nos in prœlio, ut non pereámus in treméndo iudício.

Ant. Sveti anđeli, čuvari naši, branite nas u boju, da ne propadnemo na strašnome sudu.

℣. In conspéctu Angelórum psallam tibi, Deus meus.
℟. Adorábo ad templum sanctum tuum, et confitébor nómini tuo.

℣. Pred anđelima pjevat ću ti, Bože moj.
℟. Klanjat ću se u svetom hramu tvojemu i slavit ću ime tvoje.

Orémus.

Deus, qui ineffábili providéntia sanctos Angelos tuos ad nostram custódiam míttere dignáris: largíre supplícibus tuis; et eórum semper protectióne deféndi, et ætérna societáte gaudére. Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

Pomolimo se.

Bože, koji se neizrecivim promislom udostojavaš slati svoje svete anđele da nas čuvaju, podaj na naše ponizne molitve, da nas njihova zaštita vazda brani i da se u vječnosti radujemo njihovu društvu. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Molitva sv. Rafaelu Arkanđelu prije izlaska ili polaska na put

In viam pacis dírige nos,
Dómine.

Collaudámus venerántes
Omnes cæli príncipes,
Sed præcípue fidélem
Médicum et cómitem
Raphaélem in virtúte
Alligántem dæmonem.

℣. Angelis suis Deus mandávit de te.
℟. Ut custódiant te in ómnibus viis tuis.

Orémus.

Deus, qui beátum Raphaélem Archángelum Tobíæ fámulo tuo cómitem dedísti in via: concéde nobis fámulis tuis ut eiúsdem semper protegámur custódia et muniámur auxílio. Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

Procedámus in pace.
In nómine Dómini. Amen.

Na put mira usmjeri nas,
Gospodine.

Skupa hvalimo štujući
Sve nebeske poglavare
No, osobito vjernoga
Liječnika i pratitelja
Rafaela, koji snažno
U uze sveže zloduha.

℣. Anđelima je svojim Bog zapovjedio za tebe.
℟. Da te čuvaju na svim putovima tvojim.

Pomolimo se.

Bože, koji si blaženoga Rafaela Arkanđela dao slugi svojemu Tobiji za pratitelja na putu, daj nama svojim slugama da nas on uvijek štiti kao čuvar i brani svojom pomoći. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Pođimo u miru.
U ime Gospodnje. Amen.

[292]

Itinerarium

Clericus in ipso itineris ingressu, si solus fuerit, dicat quæ sequuntur in singulari; si cum sociis, in plurali.

Ant. In viam pacis.

Canticum Zachariæ

Luc. 1, 68-79

Benedíctus Dóminus, Deus Israel, * quia visitávit, et fecit redemptiónem plebis suæ:

Et eréxit cornu salútis nobis: * in domo David, púeri sui.

Sicut locútus est per os sanctórum, * qui a sæculo sunt, Prophetárum ejus:

Salútem ex inimícis nostris, * et de manu ómnium, qui odérunt nos:

Ad faciéndam misericórdiam cum pátribus nostris: * et memorári testaménti sui sancti.

Jusjurándum, quod jurávit ad Abraham, patrem nostrum, * datúrum se nobis:

Ut sine timóre, de manu inimicórum nostrórum liberáti, * serviámus illi.

In sanctitáte, et justítia coram ipso, * ómnibus diébus nostris.

Et tu, puer, Prophéta Altíssimi vocáberis: * præíbis enim ante fáciem Dómini paráre vias ejus:

Ad dandam sciéntiam salútis plebi ejus: * in remissiónem peccatórum eórum:

Per víscera misericórdiæ Dei nostri: * in quibus visitávit nos, óriens ex alto:

Illumináre his, qui in ténebris, et in umbra mortis sedent: * ad dirigéndos pedes nostros in viam pacis.

Glória Patri.

Ant. In viam pacis et prosperitátis dírigat nos omnípotens et miséricors Dóminus, et Angelus Ráphael comitétur nobíscum in via; ut cum pace, salúte et gáudio revertámur ad própria.

Kýrie, eléison. Christe, eléison. Kýrie, eléison.

Pater noster secreto usque ad

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

℣. Salvos fac servos tuos. ℟. Deus meus, sperántes in te.

℣. Mitte nobis, Dómine, auxílium de sancto. ℟. Et de Sion tuére nos.

℣. Esto nobis, Dómine, turris fortitúdinis. ℟. A fácie inimíci.

℣. Nihil profíciat inimícus in nobis. ℟. Et fílius iniquitátis non appónat nocére nobis.

Itinerarij za klerike u Rimskom brevijaru iz 1927. godine (2)

ITINERARIUM CLERICORUM

Clericus in ipso itineris ingressu, si solus fuerit, dicat quae sequuntur in singulari; si cum sociis, in plurali.

Ant. In viam pacis.

Canticum Zachariae

Luc. 1, 68-79

Benedíctus Dóminus Deus Israël, * quia visitávit, et fecit redemptiónem plebis suæ:

Et eréxit cornu salútis nobis, * in domo David, púeri sui.

Sicut locútus est per os sanctórum, * qui a sæculo sunt, Prophetárum eius:

Salútem ex inimícis nostris, * et de manu ómnium, qui odérunt nos:

Ad faciéndam misericórdiam cum pátribus nostris: * et memorári testaménti sui sancti.

Iusiurándum, quod iurávit ad Abraham patrem nostrum, * datúrum se nobis:

Ut sine timóre, de manu inimicórum nostrórum liberáti, * serviámus illi.

In sanctitáte, et iustítia coram ipso, * ómnibus diébus nostris.

Et tu, puer, Prophéta Altíssimi vocáberis: * præíbis enim ante fáciem Dómini, paráre vias eius.

Na samom početku putovanja klerik, ako je sam, govori ono što slijedi u jednini, a ako je s društvom, u množini.

Ant. Na put mira.

Zaharijin hvalospjev

Lk 1, 68-79

Blagoslovljen Gospodin, Bog Izraelov, * jer je pohodio i otkupio narod svoj:

I podigao nam je jako spasenje * u domu Davida, sluge svojega.

Kao što je rekao po ustima svetih * koji su odvijeka, proroka svojih:

Da nas spasi od neprijatelja naših * i od ruke svih koji nas mrze.

Da učini milosrđe s ocima našim * i sjeti se svetoga zavjeta svojega.

Zakletve kojom se zakleo Abrahamu, ocu našemu * da će nam se dati:

Da mu izbavljeni iz ruku neprijatelja svojih * služimo bez straha.

U svetosti i pravdi pred njim, * u sve dane naše.

A ti, dijete, zvat ćeš se prorok Svevišnjega, * jer ćeš ići pred licem Gospodinovim da mu pripraviš putove.

Ad dandam sciéntiam salútis plebi eius: * in remissiónem peccatórum eórum:
Per víscera misericórdiæ Dei nostri: * in quibus visitávit nos, Oriens ex alto:
Illumináre his, qui in ténebris, et in umbra mortis sedent: * ad dirigéndos pedes nostros in viam pacis.
Glória Patri, et Fílio, * et Spirítui Sancto.
Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, * et in sǽcula sæculórum. Amen.

Da objaviš narodu njegovu spasenje * za otpuštenje grijeha njihovih:
Po dubokom milosrđu Boga našega, * po kojem nas je pohodilo Sunce s visine:
Da obasja one koji sjede u tami i sjeni smrtnoj, * da upravi noge naše na put mira.
Slava Ocu i Sinu * i Duhu Svetomu.
Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda * i u vijeke vjekova. Amen.

Ant. In viam pacis et prosperitátis dírigat nos omnípotens et miséricors Dóminus, et Angelus Ráphaël comitétur nobíscum in via; ut cum pace, salúte et gáudio revertámur ad própria.

Ant. Na put mira i napretka upravio nas svemogući i milosrdni Gospodin, i anđeo Rafael pratio nas na putu; da se u miru, zdravlju i radosti vratimo k svojima.

Kýrie, eléison.
Christe, eléison.
Kýrie, eléison.

Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.

Pater noster secreto usque ad
℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos a malo.

Oče naš potiho do
℣. I ne uvedi nas u napast.
℟. Nego izbavi nas od zla.

℣. Salvos fac servos tuos,
℟. Deus meus, sperántes in te.

℣. Spasi sluge svoje.
℟. Bože moj, koji se ufaju u te.

℣. Mitte nobis, Dómine, auxílium de sancto.
℟. Et de Sion tuére nos.

℣. Pošalji nam, Gospodine, pomoć iz svetišta.
℟. I brani nas sa Siona.

℣. Esto nobis, Dómine, turris fortitúdinis.
℟. A fácie inimíci.

℣. Budi nam, Gospodine, jaka tvrđa.
℟. Protiv neprijatelja.

℣. Nihil profíciat inimícus in nobis.
℟. Et fílius iniquitátis non appónat nocére nobis.

℣. Ništa ne uspio neprijatelj protiv nas.
℟. Ni sin bezakonja ne naudio nama.

℣. Benedíctus Dóminus die cotídie.
℟. Prósperum iter fáciat nobis Deus salutárium nostrórum.

℣. Blagoslovljen Gospodin dan za danom.
℟. Neka nam podari uspješan put Bog našega spasenja.

℣. Vias tuas, Dómine, demónstra nobis.
℟. Et sémitas tuas édoce nos.

℣. Pokaži nam, Gospodine, putove svoje.
℟. I nauči nas svojim stazama.

℣. Utinam dirigántur viæ nostræ.
℟. Ad custodiéndas iustificatiónes tuas.

℣. Kad bi se barem usmjerili putovi naši.
℟. Na čuvanje tvojih opravdanja.

℣. Erunt prava in dirécta.
℟. Et áspera in vias planas.

℣. Što je bilo krivo ispravit će se.
℟. I krševiti putovi bit će ravni.

℣. Angelis suis Deus mandávit de te.
℟. Ut custódiant te in ómnibus viis tuis.

℣. Anđelima je svojim Bog zapovjedio za tebe.
℟. Da te čuvaju na svim putovima tvojim.

℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Gospodine, usliši molitvu moju.
℟. I vapaj moj k tebi da dođe.

(℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.)

Orémus.

Deus, qui fílios Israël per maris médium sicco vestígio ire fecísti, quique tribus Magis iter ad te stella duce pandísti: tríbue nobis, quǽsumus, iter prósperum tempúsque tranquíllum; ut, Angelo tuo sancto cómite, ad eum quo pérgimus locum, ac demum ad ætérnæ salútis portum perveníre felíciter valeámus.

Deus, qui Abraham púerum tuum, de Ur Chaldæórum edúctum, per omnes suæ peregrinatiónis vias illǽsum custodísti; quǽsumus, ut nos fámulos tuos custodíre dignéris: esto nobis, Dómine, in procínctu suffrágium, in via solátium, in æstu umbráculum, in plúvia et frígore teguméntum, in lassitúdine vehículum, in adversitáte præsídium, in lúbrico báculus, in naufrágio portus; ut, te duce, quo téndimus, próspere perveniámus, et demum incólumes ad própria redeámus.

Adésto, quǽsumus, Dómine, supplicatiónibus nostris: et viam famulórum tuórum in salútis tuæ prosperitáte dispóne; ut, inter omnes viæ et vitæ huius varietátes tuo semper protegámur auxílio.

(℣. Gospodin s vama.
℟. I s duhom tvojim.)

Pomolimo se.

Bože, koji su podao da sinovi Izraelovi prođu posred mora po suhom, i koji si trima mudracima otvorio put do sebe pod vodstvom zvijezde, podaj nam, molimo, uspješano putovanje i mirno vrijeme: da uz pratnju tvojeg svetog anđela uzmognemo sretno stići na ono mjesto kamo putujemo, i naposljetku do luke vječnog spasenja.

Bože, koji si svojeg slugu Abrahama, izvedenog iz Ura Kaldejskoga, čuvao nepovrijeđenim na svim stazama njegova putovanja, molimo da se udostojiš čuvati nas svoje sluge: budi nam, Gospodine, pomoć u borbi, utjeha na putu, zaklon na vrućini, pokrivalo na kiši i hladnoći, nositelj u umoru, zaštita u protivštinama, štap na skliskom tlu, luka u brodolomu; kako bismo pod tvojim vodstvom uspješno stigli kamo želimo doći, i napokon se nepovrijeđeni vratili svojima.

Budi blizu, molimo, Gospodine, na naše ponizne molitve, i upravi put svojih slugu u napredovanju prema spasenju tvojemu: da među svim nestalnostima ovoga puta i života uvijek budemo pod zaštitom tvoje pomoći.

Præsta, quǽsumus, omnípotens Deus: ut família tua per viam salútis incédat; et, beáti Ioánnis Præcursóris hortaménta sectándo, ad eum quem prædíxit secúra pervéniat, Dóminum nostrum Iesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti, Deus, per ómnia sǽcula sæculórum.
℟. Amen.

℣. Procedámus in pace.
℟. In nómine Dómini. Amen.

Podaj, molimo, svemogući Bože: da tvoja obitelj stupa putem spasenja i da, slijedeći poticaje blaženoga Ivana Preteče, sigurno stigne do onoga koga je on navijestio, Gospodina našega Isusa Krista Sina tvojega, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.
℟. Amen.

℣. Pođimo u miru.
℟. U ime Gospodnje. Amen.

BLAGDANI SVETIH ANĐELA

u tradicionalnom rimskom obredu

24. ožujka

Sv. Gabrijel Arkanđeo

SV. MISA

Antiphona ad Introitum
Ps. 102, 20

Benedícite Dóminum, omnes Angeli eius: poténtes virtúte, qui fácitis verbum eius, ad audiéndam vocem sermónum eius. (T. P. Allelúia, allelúia.) **Ps. 102, 1** Bénedic, ánima mea, Dómino: et ómnia, quæ intra me sunt, nómini sancto eius. ℣. Glória Patri. Benedícite.

Ulazna pjesma
Ps 102, 20

Blagoslivljajte Gospodina svi anđeli njegovi, silni krepošću koji izvršavate riječ njegovu slušajući glas govora njegovih. (T. P. Aleluja, aleluja.) **Ps 102, 1** Blagoslivljaj, dušo moja, Gospodina, i sve što je u meni njegovo sveto ime. ℣. Slava Ocu. Blagoslivljajte.

Oratio

Deus, qui inter céteros Angelos, ad annuntiándum incarnatiónis tuæ mystérium, Gabriélem Archángelum elegísti: concéde propítius; ut, qui festum eius celebrámus in terris, ipsíus patrocínium sentiámus in cælis: Qui vivis.

Molitva

Bože, koji si između ostalih anđela izabrao arkanđela Gabrijela da navijesti otajstvo tvojega utjelovljenja, dopusti milostivo, da mi koji na zemlji slavimo njegov blagdan, osjetimo njegovu zaštitu na nebesima: koji živiš.

Léctio Daniélis Prophétæ
Dan. 9, 21-26

In diébus illis: Ecce vir Gábriël, quem víderam in visióne a princípio, cito volans tétigit me in témpore sacrifícii vespertíni. Et dócuit me, et locútus est mihi di-

Čitanje Danijela Proroka
Dan 9, 21-26

U one dane: Evo, čovjek Gabrijel, kojega vidjeh u viđenju na početku, brzo je doletio i dotaknuo me za vrijeme večernje žrtve. I pouči me govoreći: Dani-

xítque: Dániel, nunc egréssus sum ut docérem te, et intellégeres. Ab exórdio precum tuárum egréssus est sermo: ego autem veni ut indicárem tibi, quia vir desideriórum es: tu ergo animadvérte sermónem, et intéllege visiónem. Septuagínta hebdómades abbreviátæ sunt super pópulum tuum, et super urbem sanctam tuam ut consummétur prævaricátio, et finem accípiat peccatum, et deleátur iníquitas, et adducátur iustítia sempitérna, et impleátur visio et prophetia, et ungátur Sanctus sanctórum. Scito ergo, et animadvérte: Ab éxitu sermónis, ut íterum ædificétur Ierúsalem usque ad Christum ducem, hebdómades septem, et hebdómades sexagínta duæ erunt: et rursum ædificábitur platéa, et muri in angustia temporum. Et post hebdómades sexagínta duas occidétur Christus: et non erit eius pópulus, qui eum negatúrus est. Et civitátem, et sanctuárium dissipábit populus cum duce ventúro: et finis eius vástitas, et post finem belli statúta desolátio.

jele, došao sam sada da te poučim i da razumiješ. Izašla je riječ od početka tvojih molitava, i ja sam došao da ti javim, jer si ti čovjek želja. Zato pazi dobro na govor i razumij viđenje. Sedamdeset je tjedana određeno za tvoj narod i sveti grad, da se dokrajče prestupci i završi vrijeme grijeha i nestane nepravda i bude uvedena trajna pravda, i da se ispuni viđenje i proroštvo, i da bude pomazan Sveti nad svetima. Znaj, dakle, i pazi dobro: Od kako je dana naredba da se opet sagradi Jeruzalem do Krista-Vođe, bit će sedam tjedana, i šezdeset i dva tjedna: i opet će se izgraditi trg i zidovi u teškim vremenima. I poslije šezdeset i dva tjedna ubit će Krista. I narod, koji ga izda, neće biti njegov. A narod s Vođom, koji dolazi, razorit će grad i svetište. Njegov svršetak bit će pustoš i po završenu ratu trajna zapuštenost.

Graduale

Ps. 102, 20 et 1

Benedícite Dóminum, omnes Angeli eius: poténtes virtúte, qui fácitis verbum eius. ℣. Benedic, ánima mea, Dóminum, et ómnia

Gradual

Ps 102, 20 i 1

Blagoslivljajte Gospodina svi anđeli njegovi, silni krepošću koji izvršavate riječ njegovu. ℣. Blagoslivljaj, dušo moja, Gospo-

interióra mea nomen sanctum eius.

dina i sve što je u meni njegovo sveto ime.

Tractus

Luc. 1, 28, 42, 31 et 35

Ave, María, grátia plena: Dóminus tecum.
℣. Benedícta tu in muliéribus: et benedíctus fructus ventris tui.
℣. Ecce concípies, et páries Fílium, et vocábis nomen eius Emmánuel.
℣. Spíritus Sanctus supervéniet in te, et virtus Altíssimi obumbrábit tibi.
℣. Ideóque et quod nascétur ex te Sanctum, vocábitur Fílius Dei.

Zavlaka

Lk 1, 28, 42, 31 et 35

Zdravo, Marijo, milosti puna: Gospodin s tobom.
℣. Blagoslovljena ti među ženama: i blagoslovljen plod utrobe tvoje.
℣. Evo, začet ćeš i roditi sina i nazvat ćeš ga Emanuel.
℣. Duh Sveti sići će na tebe i osjenit će te sila Svevišnjega.
℣. Zato će se ono Sveto, koje ćeš ti roditi, zvati Sin Božji.

Tempore paschali, omissis graduali et tractu, dicitur:

Allelúia, allelúia. ℣. **Ps. 103, 4** Qui facit Angelos tuos spíritus: et minístros suos flammam ignis. Allelúia. ℣. **Luc. 1, 28** Ave, María, grátia plena: Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus. Allelúia.

U uskrsnom vremenu, izostavivši gradual i zavlaku, govori se:

Aleluja, aleluja. ℣. **Ps 103, 4** Koji Anđele tvoje čini vjetrovima: i sluge svoje plamenom ognjenim. Aleluja. ℣. **Lk 1, 28** Zdravo, Marijo, milosti puna: Gospodin s tobom: blagoslovljena ti među ženama. Aleluja.

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam

Luc. 1, 26-38

In illo témpore: Missus est Angelus Gábriel a Deo in civitátem Galilǽæ, cui nomen Názareth, ad Vírginem desponsátam viro, cui nomen erat Ioseph, de domo David et nomen Vírginis María.

✠ Slijedi sveto Evanđelje po Luki

Lk 1, 26-38

U ono vrijeme: Posla Bog anđela Gabrijela u galilejski grad imenom Nazaret k djevici zaručenoj s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova; a djevica se zvala Marija. Anđeo uđe k njoj i reče:

Et ingréssus Angelus ad eam, dixit: Ave, grátia plena: Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus. Quæ cum audísset, turbáta est in sermóne eius: et cogitábat qualis esset ista salutátio. Et ait Angelus ei: Ne tímeas, María, invenísti enim grátiam apud Deum: ecce concípies in útero, et páries fílium, et vocábis nomen eius Iesum. Hic erit magnus, et Fílius Altíssimi vocábitur, et dabit illi Dóminus Deus sedem David, patris eius: et regnábit in domo Iacob in ætérnum, et regni eius non erit finis. Dixit autem María ad Angelum: Quómodo fiet istud, quóniam virum non cognósco? Et respóndens Angelus, dixit ei: Spíritus Sanctus supervéniet in te, et virtus Altíssimi obumbrábit tibi. Ideóque et quod nascétur ex te Sanctum, vocábitur Fílius Dei. Et ecce Elísabeth cognáta tua, et ipsa concépit fílium in senectúte sua: et hic mensis sextus est illi, quæ vocátur stérilis: quia non erit impossíbile apud Deum omne verbum. Dixit autem María: Ecce ancílla Dómini, fiat mihi secúndum verbum tuum.

Zdravo, milosti puna; Gospodin s tobom! Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. I anđeo joj reče: Ne boj se, Marijo, jer si našla milost u Boga. Evo, začet ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega, i dat će mu Gospodin Bog prijestolje Davida, oca njegova, i kraljevat će nad domom Jakovljevim uvijeke, i njegovu kraljevstvu neće biti kraja. A Marija reče anđelu: Kako će to biti kad ja muža ne poznajem? Anđeo joj odgovori: Duh Sveti sići će na tebe i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će se ono Sveto, koje ćeš ti roditi, zvati Sin Božji. A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj zače sina. I njoj, nerotkinjom prozvanoj, ovo je već šesti mjesec: jer Bogu ništa nije nemoguće. Nato Marija reče: Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi.

Antiphona ad Offertorium

Apoc. 8, 3 et 4

Stetit Angelus iuxta aram templi, habens thuríbulum áureum in manu sua, et data sunt ei incénsa

Prikazna pjesma

Otk 8, 3 i 4

Stade anđeo uz žrtvenik hrama držeći zlatnu kadionicu u svojoj ruci i dano mu je mnogo tamjana

multa: et ascéndit fumus aromátum in conspéctu Dei. (T. P. Allelúia.)

i uziđe dim od mirisa pred lice Božje. (T. P. Aleluja.)

Secreta

Accéptum fiat in conspéctu tuo, Dómine, nostræ servitútis munus, et beáti Archángeli Gabriélis orátio: ut, qui a nobis venerátur in terris, sit apud te pro nobis advocátus in cælis. Per Dóminum.

Tajna

Neka bude ugodan, Gospodine, dar naše službe pred licem tvojim, i molitva blaženog arkanđela Gabrijela: da onaj koga štujemo na zemlji bude naš odvjetnik pred tobom na nebesima. Po Gospodinu.

Antiphona ad Communionem

Dan. 3, 58

Benedícite, omnes Angeli Dómini, Dóminum: hymnum dícite, et superexaltáte eum in sæcula. (T. P. Allelúia.)

Pričesna pjesma

Dan 3, 58

Blagoslivljajte Gospodina, svi anđeli Gospodnji, pjevajte hvalospjev i uzvisujte ga dovijeka. (T. P. Aleluja.)

Postcommunio

Córporis tui et Sánguinis sumptis mystériis, tuam, Dómine Deus noster, deprecámur cleméntiam: ut, sicut Gabriéle nuntiánte, incarnatiónem tuam cognóvimus: ita, ipso adiuvante, incarnationis eiúsdem benefícia consequámur: Qui vivis.

Popričesna

Primivši otajstva tijela i krvi tvoje, molimo tvoju blagost, Gospodine Bože naš, da kao što smo po Gabrijelovu navještenju spoznali tvoje utjelovljenje, tako uz njegovu pomoć postignemo blagodati istog utjelovljenja: Koji živiš.

29. rujna

Posveta crkve sv. Mihaela Arkanđela

I. VEČERNJA

Psalmi kao na drugoj večernjoj, str. 82. - 88., osim što se kao zadnji psalam moli Ps. 116. Laudáte Dóminum, omnes gentes.

Ant. 1. Stetit Angelus * iuxta aram templi, habens thuríbulum áureum in manu sua.

Ant. 1. Stade Anđeo * uz žrtvenik hrama držeći zlatnu kadionicu u svojoj ruci.

Ant. 2. Dum prœliarétur * Mícha-ël Archángelus cum dracóne, audíta est vox dicéntium: Salus Deo nostro, allelúia.

Ant. 2. Dok se borio * Mihael Arkanđeo sa zmajem, čuo se glas onih koji su govorili: Spasenje Bogu našemu, aleluja.

Ant. 3. Archángele Míchaël, * constítui te príncipem super omnes ánimas suscipiéndas.

Ant. 3. Arkanđele Mihaele, * postavih te poglavarom nad svim dušama koje imaju biti primljene u nebo.

Ant. 4. Angeli Dómini, * Dóminum benedícite in ætérnum.

Ant. 4. Anđeli Gospodnji, * blagoslivljajte Gospodina dovijeka.

Ant. 5. Angeli, Archángeli, * Throni et Dominatiónes, Principátus et Potestátes, Virtútes cælórum, laudáte Dóminum de cælis, allelúia.

Ant. 5. Anđeli, Arkanđeli, * Prijestolja i Gospodstva, Poglavarstva i Vlasti, sile nebeske, hvalite Gospodina s nebesa, aleluja.

Psalmus 116

Laudáte Dóminum, omnes gentes: * laudáte eum, omnes pópuli:
Quóniam confirmáta est super nos misericórdia eius: * et véritas Dómini manet in ætérnum.

Psalam 116.

Hvalite Gospodina, svi narodi: * hvalite ga, svi puci:
Jer je potvrđeno nad nama milosrđe njegovo, * i istina Gospodnja ostaje dovijeka.

Glória Patri, et Fílio, * et Spirítui Sancto.
Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, * et in sǽcula sæculórum. Amen.

Slava Ocu i Sinu * i Duhu Svetomu.
Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda, * i u vijeke vjekova. Amen.

Capitulum

Apoc. 1, 1-2

Significávit Deus quæ opórtet fíeri cito, loquens per Angelum suum servo suo Ioánni, qui testimónium perhíbuit verbo Dei, et testimónium Iesu Christi, quæcúmque vidit. ℟. Deo grátias.

Poglavlje

Otk 1, 1-2

Bog je označio što se ima uskoro dogoditi, govoreći po svojem anđelu slugi svojem Ivanu, koji je posvjedočio za riječ Božju i za svjedočanstvo Isusa Krista: za sve što je vidio. ℟. Bogu hvala.

Himan kao na drugoj večernjoj, str. 89.

℣. Stetit Angelus iuxta aram templi.
℟. Habens thuríbulum áureum in manu sua.

℣. Stade anđeo uz žrtvenik hrama.
℟. Držeći zlatnu kadionicu u svojoj ruci.

Ad Magnif. Ant. Dum sacrum mystérium * cérneret Ioánnes, Archángelus Míchaël tuba cécinit: Ignósce, Dómine, Deus noster, qui áperis librum, et solvis signácula eius, allelúia.

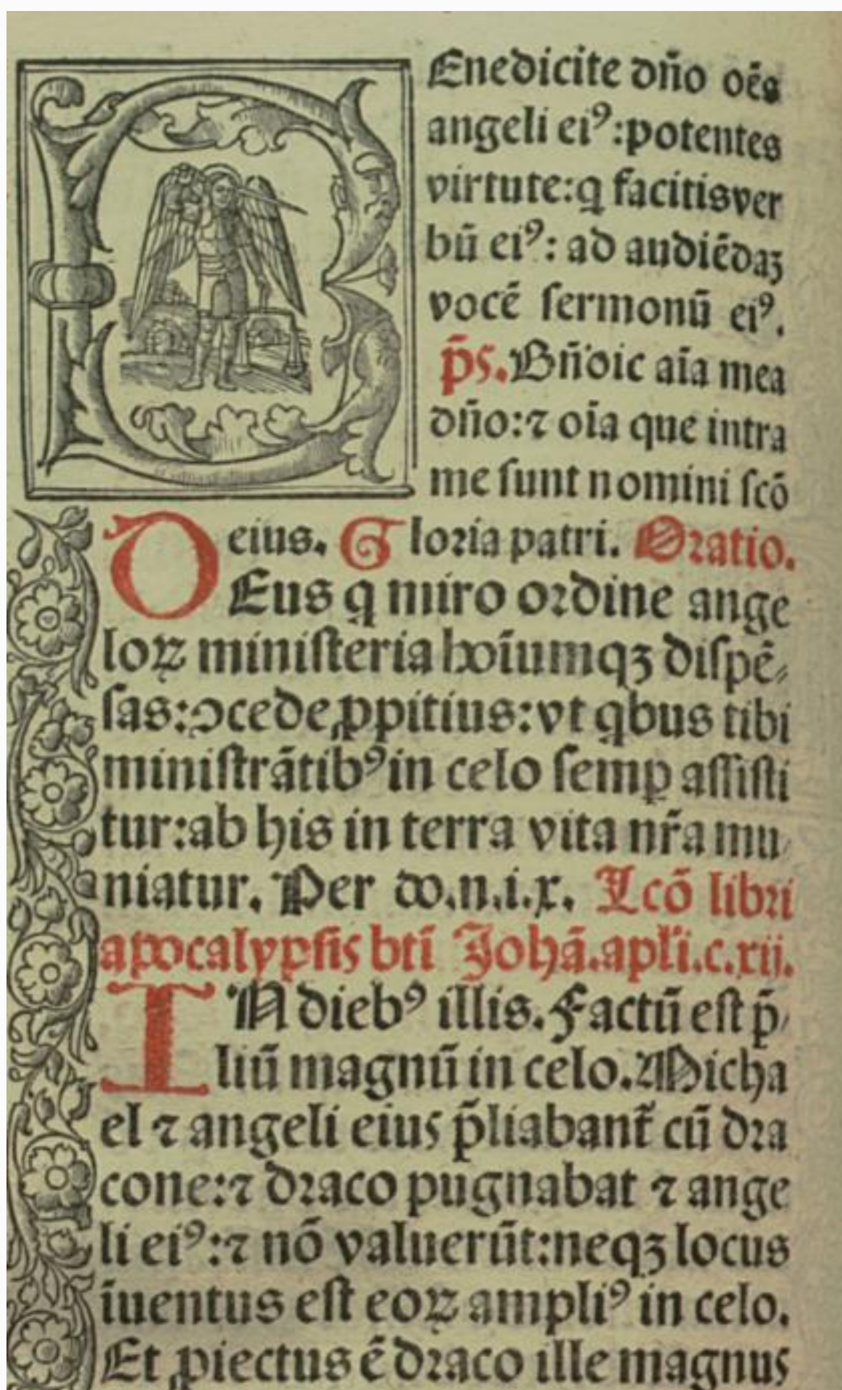
Ant. za Veliča. Dok je sveto otajstvo * promatrao Ivan, arkanđeo Mihael oglasio je trublju: Oprosti, Gospodine Bože naš, koji otvaraš knjigu i razrješuješ njezine pečate, aleluja.

Oratio

Deus, qui, miro órdine, Angelórum ministéria hominúmque dispénsas: concéde propítius; ut, a quibus tibi ministrántibus in cælo semper assístitur, ab his in terra vita nostra muniátur. Per Dóminum.

Molitva

Bože, koji divnim redom dijeliš službe anđela i ljudi, podaj milostivo da nam čuvaju život na zemlji oni koji te vazda dvore na nebu. Po Gospodinu.

BEnedicite dño oēs
angeli eiꝰ: potentes
virtute: q facitis ver
bū eiꝰ: ad audiēdaȝ
vocē sermonū eiꝰ.
ps. Bñdic aīa mea
dño: ꝛ oīa que intra
me sunt nomini scō
eius. Gloria patri. Oratio.
DEus q miro ordine ange
loꝝ ministeria hoīumqȝ dispē
sas: ꝯcede ꝓpitius: vt qbus tibi
ministrātibꝰ in celo semꝑ assisti
tur: ab his in terra vita nr̄a mu
niatur. Per dn̄. n. i. x. Lcō libri
apocalypsis btī Johā. aplī. c. xii.
IN diebꝰ illis. Factū est ꝑ
liū magnū in celo. Micha
el ꝛ angeli eius ꝑliabant cū dra
cone: ꝛ draco pugnabat ꝛ ange
li eiꝰ: ꝛ nō valuerūt: neqȝ locus
iuentus est eoꝝ ampliꝰ in celo.
Et ꝓiectus ē draco ille magnus

Početak sv. Mise na blagdan sv. Mihaela
u Zagrebačkom misalu iz 1511. godine (3)

SV. MISA

Antiphona ad Introitum

Ps. 102, 20

Benedícite Dóminum, omnes Angeli eius: poténtes virtúte, qui fácitis verbum eius, ad audiéndam vocem sermónum eius. **Ps. 102, 1** Bénedic, ánima mea, Dómino: et ómnia, quæ intra me sunt, nómini sancto eius.
℣. Glória Patri. Benedícite.

Ulazna pjesma

Ps 102, 20

Blagoslivljajte Gospodina svi anđeli njegovi, silni krepošću koji izvršavate riječ njegovu slušajući glas govora njegovih. **Ps 102, 1** Blagoslivljaj, dušo moja, Gospodina, i sve što je u meni njegovo sveto ime.
℣. Slava Ocu. Blagoslivljajte.

Oratio

Deus, qui, miro órdine, Angelórum ministéria hominúmque dispénsas: concéde propítius; ut, a quibus tibi ministrántibus in cælo semper assístitur, ab his in terra vita nostra muniátur. Per Dóminum.

Molitva

Bože, koji divnim redom dijeliš službe anđela i ljudi, podaj milostivo da nam čuvaju život na zemlji oni koji te vazda dvore na nebu. Po Gospodinu.

Léctio libri Apocalýpsis beáti Ioánnis Apóstoli

Apoc. 1, 1-5

In diébus illis: Significávit Deus quæ opórtet fíeri cito, mittens per Angelum suum servo suo Ioánni, qui testimónium perhíbuit verbo Dei, et testimónium Iesu Christi, quæcúmque vidit.

Čitanje knjige Otkrivenja blaženoga Ivana apostola

Otk 1, 1-5

U one dane: označio je Bog što se ima brzo dogoditi i po svojem je anđelu objavio svojem slugi Ivanu, koji je posvjedočio za riječ Božju i za svjedočanstvo Isusa Krista – za sve što je vidio.

Beátus qui legit, et audit verba prophetíæ huius: et servat ea, quæ in ea scripta sunt: tempus enim prope est. Ioánnes septem ecclésiis, quæ sunt in Asia. Grátia vobis, et pax ab eo, qui est, et qui erat, et qui ventúrus est: et a septem spirítibus, qui in conspéctu throni eius sunt: et a Iesu Christo, qui est testis fidélis, primogénitus mortuórum, et princeps regum terræ, qui diléxit nos, et lavit nos a peccátis nostris in sánguine suo.

Blago onomu tko čita i sluša riječi ovoga proroštva i drži se onoga što je u njemu napisano, jer je vrijeme blizu. Ivan sedmerim crkvama, koje su u Aziji. Milost vam i mir od onoga koji jest, i koji bijaše, i koji će doći, i od sedam duhova, koji su pred njegovim prijestoljem, i od Isusa Krista, koji je vjerni svjedok, prvorođenac od mrtvih i vladar nad zemaljskim kraljevima, koji nas je ljubio i od naših nas grijeha oprao svojom krvlju.

Graduale

Ps. 102, 20 et 1

Benedícite Dóminum, omnes Angeli eius: poténtes virtúte, qui fácitis verbum eius. ℣. Bénedic, ánima mea, Dóminum, et ómnia interióra mea nomen sanctum eius.

Allelúia, allelúia. ℣. Sancte Míchaël Archángele, defénde nos in prœlio: ut non pereámus in treméndo iudício. Allelúia.

Gradual

Ps 102, 20 i 1

Blagoslivljajte Gospodina svi anđeli njegovi, silni krepošću koji izvršavate riječ njegovu.

℣. Blagoslivljaj, dušo moja, Gospodina i sve što je u meni njegovo sveto ime.

Aleluja, aleluja. ℣. Sveti Mihaele Arkanđele, brani nas u boju: da ne propadnemo na strašnom sudu. Aleluja.

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthǽum

Matth. 18, 1-10

In illo témpore: Accessérunt discípuli ad Iesum, dicéntes: Quis, putas, maior est in regno cælórum? Et ádvocans Iesus parvu-

✠ Slijedi sveto Evanđelje po Mateju

Mt 18, 1-10

U ono vrijeme, pristupe učenici k Isusu i upitaju ga: Što misliš, tko je najveći u nebeskom kraljevstvu? Isus nato pozva jedno

lum, statuit eum in médio eórum, et dixit: Amen dico vobis, nisi convérsi fuéritis et efficiámini sicut párvuli, non intrábitis in regnum cælorum. Quicúmque ergo humiliáverit se sicut párvulus iste, hic est maior in regno cælórum. Et qui suscéperit unum párvulum talem in nómine meo, me súscipit. Qui autem scandalizáverit unum de pusíllis istis, qui in me credunt, expédit ei, ut suspendátur mola asinária in collo eius, et demergátur in profúndum maris. Væ mundo a scándalis. Necésse est enim ut véniant scándala: verúmtamen væ hómini illi, per quem scándalum venit. Si autem manus tua, vel pes tuus scandalízat te, abscíde eum, et próiice abs te: bonum tibi est ad vitam íngredi débilem, vel cláudum, quam duas manus, vel duos pedes habéntem mitti in ignem ætérnum. Et si óculus tuus scandalízat te, érue eum, et próiice abs te: bonum tibi est cum uno óculo in vitam intráre, quam duos óculos habéntem mitti in gehénnam ignis. Vidéte ne contemnátis unum ex his pusíllis: dico enim vobis, quia Angeli eórum in cælis semper vident fáciem Patris mei, qui in cælis est.

malo dijete, postavi ga pred njih i reče: Zaista, kažem vam: ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, nećete ući u nebesko kraljevstvo. Dakle, tko se ponizi kao ovo dijete, taj je najveći u nebeskom kraljevstvu. I tko primi jedno ovakvo dijete u moje ime, mene prima. A tko sablazni jednoga od ovih malenih, koji vjeruju u mene, bilo bi mu bolje da mu se oko vrata objesi mlinski kamen i da potone u morskoj dubini. Jao svijetu od sablazni! Potrebno je, naime, da dolaze sablazni, ali jao onom čovjeku po kojemu dolazi sablazan! Ako te sablažnjava tvoja ruka ili tvoja noga, odsijeci je i baci od sebe. Bolje ti je ući u život kljastu ili hromu, nego s obje ruke ili obje noge biti bačen u oganj vječni. I ako te sablažnjava tvoje oko, iskopaj ga i baci od sebe. Bolje ti je s jednim okom ući u život, nego s oba oka biti bačen u pakao ognjeni. Pazite da ne prezrete ni jednoga od ovih malenih, jer kažem vam da njihovi anđeli na nebu uvijek gledaju lice Oca mojega, koji je na nebesima.

Antiphona ad Offertorium
Apoc. 8, 3 et 4

Stetit Angelus iuxta aram templi, habens thuríbulum áureum in manu sua, et data sunt ei incénsa multa: et ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dei, allelúia.

Prikazna pjesma
Otk 8, 3 i 4

Stade anđeo uz žrtvenik hrama držeći zlatnu kadionicu u svojoj ruci, i dano mu je mnogo tamjana, i uziđe dim od mirisa pred lice Božje, aleluja.

Secreta

Hóstias tibi, Dómine, laudis offérimus, supplíciter deprecántes: ut eásdem, angélico pro nobis interveniénte suffrágio, et placátus accípias, et ad salútem nostram proveníre concédas. Per Dóminum.

Tajna

Prikazujemo ti, Gospodine, žrtve hvale smjerno moleći: da ih na anđeoski zagovor i milostivo primiš i podaš da budu korisne za naše spasenje. Po Gospodinu.

Antiphona ad Communionem
Dan. 3, 58

Benedícite, omnes Angeli Dómini, Dóminum: hymnum dícite, et superexaltáte eum in sǽcula.

Pričesna pjesma
Dan 3, 58

Blagoslivljajte Gospodina, svi anđeli Gospodnji, pjevajte hvalospjev i uzvisujte ga dovijeka.

Postcommunio

Beáti Archángeli tui Michaélis intercessióne suffúlti: súpplices te, Dómine, deprecámur; ut, quod ore proséquimur, contingámus et mente. Per Dóminum.

Popričesna

Oslonivši se na zagovor tvojega svetog arkanđela Mihaela smjerno te, Gospodine, molimo da i dušom obuhvatimo što ustima primamo. Po Gospodinu.

II. VEČERNJA

℣. Deus in adiutórium meum inténde.
℟. Dómine, ad adiuvándum me festína.

℣. Bože u pomoć mi priteci.

℟. Gospodine, pohiti da mi pomogneš.

Glória Patri, et Fílio, * et Spirítui Sancto.
Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, * et in sǽcula sæculórum. Amen. Allelúia.

Slava Ocu i Sinu * i Duhu Svetomu.
Kako bijaše na početku, tako i sada, i vazda, * i u vijeke vjekova. Amen. Aleluja.

Od Sedamdesetnice do Velike srijede, umjesto Allelúia, govori se:

Laus tibi, Dómine, Rex ætérnæ glóriæ.

Slava Tebi, Gospodine, Kralju vječne slave.

Ant. 1. Stetit Angelus * iuxta aram templi, habens thuríbulum áureum in manu sua.

Ant. 1. Stade Anđeo * uz žrtvenik hrama držeći zlatnu kadionicu u svojoj ruci.

Psalmus 109

Dixit Dóminus Dómino meo: * Sede a dextris meis:
Donec ponam inimícos tuos, * scabéllum pedum tuórum.
Virgam virtútis tuæ emíttet Dóminus ex Sion: * domináre in médio inimicórum tuórum.
Tecum princípium in die virtútis tuæ in splendóribus Sanctórum: * ex útero ante Lucíferum génui te.
Iurávit Dóminus, et non pœnitébit eum: * Tu es sacérdos in ætérnum secúndum órdinem Melchísedech.

Psalam 109.

Reče Gospodin Gospodinu mojemu: * Sjedi uz desnu moju.
Dok ne položim neprijatelje tvoje * za podnožje nogama tvojim.
Gospodin će pružiti sa Siona žezlo sile tvoje: * Vladaj posred neprijatelja svojih!
Uz tebe je poglavarstvo na dan snage tvoje u sjaju svetih: * Iz utrobe prije danice rodih tebe.
Zakleo se Gospodin i neće se pokajati: * Ti si svećenik dovijeka po redu Melkisedekovu.

Dóminus a dextris tuis: * confrégit in die iræ suæ reges.
Iudicábit in natiónibus, implébit ruínas: * conquassábit cápita in terra multórum.
De torrénte in via bibet: * proptérea exaltábit caput.
Glória Patri, et Fílio, * et Spirítui Sancto.
Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, * et in sǽcula sæculórum. Amen.

Ant. 1. Stetit Angelus iuxta aram templi, habens thuríbulum áureum in manu sua.

Ant. 2. Dum prœliarétur * Míchaël Archángelus cum dracóne, audíta est vox dicéntium: Salus Deo nostro, allelúia.

Psalmus 110

Confitébor tibi, Dómine, in toto corde meo: * in consílio iustórum, et congregatióne.
Magna ópera Dómini: * exquisíta in omnes voluntátes eius.
Conféssio et magnificéntia opus eius: * et iustítia eius manet in sǽculum sǽculi.
Memóriam fecit mirabílium suórum, miséricors et miserátor Dóminus: * escam dedit timéntibus se.

Gospodin je s desne tvoje, * satrt će kraljeve u dan gnjeva svojega.
Sudit će narodima, ispunit će ruševine, * smrvit će glave u zemljama mnogih.
Iz bujice će na putu piti, * zato će uzdignuti glavu.
Slava Ocu i Sinu * i Duhu Svetomu.
Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda * i u vijeke vjekova. Amen.

Ant. 1. Stade Anđeo uz žrtvenik hrama držeći zlatnu kadionicu u svojoj ruci.

Ant. 2. Dok se borio * Mihael Arkanđeo sa zmajem, čuo se glas onih koji su govorili: Spasenje Bogu našemu, aleluja.

Psalam 110.

Hvalit ću te, Gospodine, iz svega srca svoga: * u vijeću pravednih i zboru.
Velika su djela Gospodnja: * izabrana sasvim po volji njegovoj.
Hvala i veličanstvenost njegovo su djelo: * i pravednost njegova ostaje u vijeke vjekova.
Spomen svojih čudesa učini milostivi i milosrdni Gospodin: * hranu dade onima koji ga se boje.

Memor erit in sǽculum testaménti sui: * virtútem óperum suórum annuntiábit pópulo suo:
Ut det illis hæreditátem géntium: * ópera mánuum eius véritas, et iudícium.
Fidélia ómnia mandáta eius: confirmáta in sǽculum sǽculi, * facta in veritáte et æquitáte.
Redemptiónem misit pópulo suo: * mandávit in ætérnum testaméntum suum.
Sanctum, et terríbile nomen eius: * inítium sapiéntiæ timor Dómini.

Intelléctus bonus ómnibus faciéntibus eum: * laudátio eius manet in sǽculum sǽculi.
Glória Patri, et Fílio, * et Spirítui Sancto.
Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, * et in sǽcula sæculórum. Amen.

Ant. 2. Dum prœliarétur Míchaël Archángelus cum dracóne, audíta est vox dicéntium: Salus Deo nostro, allelúia.

Ant. 3. Archángele Míchaël, * constítui te príncipem super omnes ánimas suscipiéndas.

Spominjat će se dovijeka zavjeta svoga: * moć djela svojih objavit će puku svomu:
Da im dadne baštinu pogana: * djela su ruku njegovih istina i pravda.
Pouzdane su sve zapovijedi njegove: utvrđene u vijeke vjekova, * učinjene u istini i pravici.

Otkupljenje posla puku svomu: * naredio je dovijeka zavjet svoj.

Sveto je i strašno ime njegovo: * početak je mudrosti strah Gospodnji.
Dobro razumijevanje svima koji ga čine: * hvala njegova ostaje na vijeke vjekova.
Slava Ocu i Sinu * i Duhu Svetomu.
Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda * i u vijeke vjekova. Amen.

Ant. 2. Dok se borio Mihael Arkanđeo sa zmajem, čuo se glas onih koji su govorili: Spasenje Bogu našemu, aleluja.

Ant. 3. Arkanđele Mihaele, * postavih te poglavarom nad svim dušama koje imaju biti primljene u nebo.

Psalmus 111

Beátus vir, qui timet Dóminum: * in mandátis eius volet nimis.

Potens in terra erit semen eius: * generátio rectórum benedicétur.

Glória, et divítiæ in domo eius: * et iustítia eius manet in sǽculum sǽculi.

Exórtum est in ténebris lumen rectis: * miséricors, et miserátor, et iustus.

Iucúndus homo qui miserétur et cómmodat, dispónet sermónes suos in iudício: * quia in ætérnum non commovébitur.

In memória ætérna erit iustus: * ab auditióne mala non timébit.

Parátum cor eius speráre in Dómino, confirmátum est cor eius: * non commovébitur donec despíciat inimícos suos.

Dispérsit, dedit paupéribus: iustítia eius manet in sǽculum sǽculi, * cornu eius exaltábitur in glória.

Peccátor vidébit, et irascétur, déntibus suis fremet et tabéscet: * desidérium peccatórum períbit.

Glória Patri, et Fílio, * et Spirítui Sancto.

Psalam 111.

Blago čovjeku koji se boji Gospodina, * koji se raduje veoma njegovim zapovijedima.

Jako će biti na zemlji potomstvo njegovo, * naraštaj pravednika bit će blagoslovljen.

Slava i bogatstvo u domu njegovu, * i pravednost njegova ostaje u vijeke vjekova.

Izašlo je u tami svjetlo pravednima, * milosrdan, i milostiv, i pravedan.

Ugodan je čovjek koji se smiluje i posuđuje, riječi svoje uređuje po pravici: * jer se neće pokolebati dovijeka.

U vječnoj uspomeni bit će pravednik: * neće se bojati zla glasa.

Spremno je srce njegovo da se uzda u Gospodina, utvrđeno je srce njegovo * neće se pokolebati dok ne prezre neprijatelje svoje.

Podijelio je, dao siromasima: pravednost njegova ostaje u vijeke vjekova, * uzdići će se snaga njegova u slavi.

Grešnik će vidjeti i bjesniti, škripat će zubima i ginuti: * želja će grešnika propasti.

Slava Ocu i Sinu * i Duhu Svetomu.

Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, * et in sǽcula sæculórum. Amen.

Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda * i u vijeke vjekova. Amen.

Ant. 3. Archángele Míchaël, constítui te príncipem super omnes ánimas suscipiéndas.

Ant. 3. Arkanđele Mihaele, postavih te poglavarom nad svim dušama koje imaju biti primljene u nebo.

Ant. 4. Angeli Dómini, * Dóminum benedícite in ætérnum.

Ant. 4. Anđeli Gospodnji, * blagoslivljajte Gospodina dovijeka.

Psalmus 112

Laudáte, púeri, Dóminum: * laudáte nomen Dómini.
Sit nomen Dómini benedíctum, * ex hoc nunc, et usque in sǽculum.
A solis ortu usque ad occásum, * laudábile nomen Dómini.
Excélsus super omnes gentes Dóminus, * et super cælos glória eius.
Quis sicut Dóminus, Deus noster, qui in altis hábitat, * et humília réspicit in cælo et in terra?
Súscitans a terra ínopem, * et de stércore érigens páuperem.
Ut cóllocet eum cum princípibus, * cum princípibus pópuli sui.
Qui habitáre facit stérilem in domo, * matrem filiórum lætántem.
Glória Patri, et Fílio, * et Spirítui Sancto.

Psalam 112.

Hvalite, djeco, Gospodina, * hvalite ime Gospodnje.
Bilo ime Gospodnje blagoslovljeno * od sada i dovijeka.
Od izlaska sunca do zalaska * ime je Gospodnje dostojno hvale.
Uzvišen je nad svim narodima Gospodin, * i nad nebesima je slava njegova.
Tko je kao Gospodin Bog naš, koji prebiva na visini, * i gleda stvari neznatne na nebu i zemlji?
On diže ubogoga sa zemlje * i iz blata uzvisuje siromaha.
Da ga smjesti s poglavarima, * s poglavarima puka svojega.
On daje da nerotkinja prebiva u kući * čini je majkom koja se veseli djeci.
Slava Ocu i Sinu * i Duhu Svetomu.

Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, * et in sǽcula sæculórum. Amen.

Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda * i u vijeke vjekova. Amen.

Ant. 4. Angeli Dómini, Dóminum benedícite in ætérnum.

Ant. 4. Anđeli Gospodnji, blagoslivljajte Gospodina dovijeka.

Ant. 5. Angeli, Archángeli, * Throni et Dominatiónes, Principátus et Potestátes, Virtútes cælórum, laudáte Dóminum de cælis, allelúia.

Ant. 5. Anđeli, Arkanđeli, * Prijestolja i Gospodstva, Poglavarstva i Vlasti, sile nebeske, hvalite Gospodina s nebesa, aleluja.

Psalmus 137

Confitébor tibi, Dómine, in toto corde meo: * quóniam audísti verba oris mei.

In conspéctu Angelórum psallam tibi: * adorábo ad templum sanctum tuum, et confitébor nómini tuo.

Super misericórdia tua, et veritáte tua: * quóniam magnificásti super omne, nomen sanctum tuum.

In quacúmque die invocávero te, exáudi me: * multiplicábis in ánima mea virtútem.

Confiteántur tibi, Dómine, omnes reges terræ: * quia audiérunt ómnia verba oris tui:

Et cantent in viis Dómini: * quóniam magna est glória Dómini.

Psalam 137.

Slavit ću te, Gospodine, iz svega srca svoga: * jer si čuo riječi usta mojih.

Pred licem anđela pjevat ću tebi: * klanjat ću se k svetom hramu tvojemu, i slavit ću ime tvoje.

Za milosrđe tvoje i istinu tvoju: * jer si uzveličao iznad svega svoje sveto ime.

U koji god te dan zazovem, usliši me: * umnoži u duši mojoj krepost.

Neka te slave, Gospodine, svi kraljevi zemaljski: * jer su čuli sve riječi usta tvojih:

I neka pjevaju na putovima Gospodnjim: * jer je velika slava Gospodnja.

Quóniam excélsus Dóminus, et humília réspicit: * et alta a longe cognóscit.

Jer je uzvišen Gospodin, i vidi što je nisko: * i što je visoko iz daleka poznaje.

Si ambulávero in médio tribulatiónis, vivificábis me: * et super iram inimicórum meórum extendísti manum tuam, et salvum me fecit déxtera tua.

Ako budem hodio u tuzi, oživjet ćeš me: * i na srdžbu neprijatelja mojih pružio si ruku svoju, i spasila me desnica tvoja.

Dóminus retríbuet pro me: * Dómine, misericórdia tua in sǽculum: ópera mánuum tuárum ne despícias.

Gospodin će odvratiti za mene: * Gospodine, milosrđe je tvoje dovijeka: djela ruku svojih ne prezri.

Glória Patri, et Fílio, * et Spirítui Sancto.

Slava Ocu i Sinu * i Duhu Svetomu.

Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, * et in sǽcula sæculórum. Amen.

Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda, * i u vijeke vjekova. Amen.

Ant. 5. Angeli, Archángeli, Throni et Dominatiónes, Principátus et Potestátes, Virtútes cælórum, laudáte Dóminum de cælis, allelúia.

Ant. 5. Anđeli, Arkanđeli, Prijestolja i Gospodstva, Poglavarstva i Vlasti, sile nebeske, hvalite Gospodina s nebesa, aleluja.

Capitulum

Apoc. 1, 1-2

Significávit Deus quæ opórtet fíeri cito, loquens per Angelum suum servo suo Ioánni, qui testimónium perhíbuit verbo Dei, et testimónium Iesu Christi, quæcúmque vidit. ℟. Deo grátias.

Poglavlje

Otk 1, 1-2

Bog je označio što se ima uskoro dogoditi, govoreći po svojem anđelu slugi svojem Ivanu, koji je posvjedočio za riječ Božju i za svjedočanstvo Isusa Krista: za sve što je vidio. ℟. Bogu hvala.

Hymnus

Te, splendor et virtus Patris,
Te vita, Iesu, córdium,
Ab ore qui pendent tuo,
Laudámus inter Angelos.

Tibi mille densa míllium
Ducum coróna mílitat;
Sed éxplicat victor crucem
Míchaël salútis sígnifer.

Dracónis hic dirum caput
In ima pellit tártara,
Ducémque cum rebéllibus
Cæléstí ab arce fúlminat.

Contra ducem supérbiæ
Sequámur hunc nos príncipem,
Ut detur ex Agni throno
Nobis coróna glóriæ.

Deo Patri sit glória,
Qui, quos redémit Fílius,
Et Sanctus unxit Spíritus,
Per Angelos custódiat. Amen.

℣. In conspéctu Angelórum psallam tibi, Deus meus.
℟. Adorábo ad templum sanctum tuum, et confitébor nómini tuo.

Ad Magnif. Ant. Princeps gloriosíssime, * Míchaël Archángele, esto memor nostri: hic et ubíque semper precáre pro nobis Fílium Dei, allelúia, allelúia.

Himan

Ti sjaju, moći Oca svog,
Ti žiće naše, Isuse,
Sa anđelima vjernim ti
Mi slavu tvoju pjevamo.

Nebeska vojska bezbrojna
Za tebe u boj polazi,
Ispred nje križa zastavu
Mihovil nosi pobjednik.

On silu zmaja okrutnog
U bezdno ruši pakleno,
Sotonu s vojskom buntovnom
Ko munju baca sa neba.

Na poglavicu oholih
Za ovim vođom stupajmo,
Da krunom slave vječne nas
Ovjenča Božji Jaganjac.

Sva slava Ocu vječnomu:
On sve, što Sin ih otkupi,
Što Tješitelj ih posveti,
Po anđelima čuvao. Amen.

℣. Pred anđelima pjevat ću ti, Bože moj.
℟. Klanjat ću se u svetom hramu tvojemu i slavit ću ime tvoje.

Ant. za Veliča. Preslavni poglavaru, * Mihaele Arkanđele, spomeni nas se: ovdje i svagdje uvijek moli za nas Sina Božjega, aleluja, aleluja.

Canticum B. Mariae Virginis

Luc. 1, 46-55

Magníficat * ánima mea Dóminum.

Et exsultávit spíritus meus: * in Deo, salutári meo.

Quia respéxit humilitátem ancíllæ suæ: * ecce enim ex hoc beátam me dicent omnes generatiónes.

Quia fecit mihi magna qui potens est: * et sanctum nomen eius.

Et misericórdia eius a progénie in progénies: * timéntibus eum.

Fecit poténtiam in brácchio suo: * dispérsit supérbos mente cordis sui.

Depósuit poténtes de sede: * et exaltávit húmiles.

Esuriéntes implévit bonis: * et dívites dimísit inánes.

Suscépit Israël púerum suum: * recordátus misericórdiæ suæ.

Sicut locútus est ad patres nostros: * Abraham, et sémini eius in sǽcula.

Glória Patri, et Fílio, * et Spirítui Sancto.

Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, * et in sǽcula sæculórum. Amen.

Hvalospjev Bl. Djevice Marije

Lk 1, 46-55

Veliča * duša moja Gospodina:

I klicao je duh moj * u Bogu spasu mojemu.

Jer je pogledao poniznost službenice svoje, * jer, evo, odsad će me zvati Blaženom svi naraštaji.

Jer mi je učinio velike stvari onaj koji je silan, * i sveto je ime njegovo.

I milosrđe je njegovo od koljena do koljena * onima koji ga se boje.

Iskazao je snagu mišice svoje, * raspršio je one koji su oholi u mislima srca svojega.

Zbacio je s prijestolja silnike * i uzdigao ponizne.

Napunio je gladne dobrima * a bogataše otpustio prazne.

Primio je Izraela slugu svojega, * sjećajući se milosrđa svojega.

Kao što je govorio ocima našim, * Abrahamu i potomstvu njegovu dovijeka.

Slava Ocu i Sinu * i Duhu Svetomu.

Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda, * i u vijeke vjekova. Amen.

Ad Magnif. Ant. Princeps gloriosíssime, Míchaël Archángele, esto memor nostri: hic et ubíque semper precáre pro nobis Fílium Dei, allelúia, allelúia.

Ant. za Veliča. Preslavni poglavaru, Mihaele Arkanđele, spomeni nas se: ovdje i svagdje uvijek moli za nas Sina Božjega, aleluja, aleluja.

Nakon što se ponovi zadnja antifona, kaže se:

℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Gospodine, usliši molitvu moju.
℟. I vapaj moj k tebi da dođe.

Ako Večernju predvodi svećenik ili đakon, umjesto toga kaže:

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Gospodin s vama.
℟. I s duhom tvojim.

Orémus.

Deus, qui, miro órdine, Angelórum ministéria hominúmque dispénsas: concéde propítius; ut, a quibus tibi ministrántibus in cælo semper assístitur, ab his in terra vita nostra muniátur. Per Dóminum.

Pomolimo se.

Bože, koji divnim redom dijeliš službe anđela i ljudi, podaj milostivo da nam čuvaju život na zemlji oni koji te vazda dvore na nebu. Po Gospodinu.

U Dalmaciji se nakon molitve dodaje i spomen sv. Jeronima, koji se slavi 30. rujna:

Ant. O Doctor óptime, Ecclésiæ sanctæ lumen, beáte Hierónyme, divínæ legis amátor, deprecáre pro nobis Fílium Dei.

Ant. O naučitelju predobri, svjetlo svete Crkve, blaženi Jeronime, ljubitelju božanskog zakona, moli za nas Sina Božjega.

℣. Ora pro nobis, beáte Hierónyme.
℟. Ut digni efficiámur promissiónibus Christi.

℣. Moli za nas, blaženi Jeronime.
℟. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Orémus.

Deus, qui Ecclésiæ tuæ in exponéndis sacris Scriptúris, beátum Hierónymum Confessórem tuum, Doctórem máximum providére dignátus es: præsta, quǽsumus; ut eius suffragántibus méritis, quod ore simul et ópere dócuit, te adiuvánte, exercére valeámus. Per Dóminum.

Pomolimo se.

Bože, koji si se dostojao svojoj Crkvi dati blaženoga Jeronima, priznavaoca svoga, kao najvećeg naučitelja u tumačenju Svetoga pisma; daj nam posredovanjem njegovih zasluga, da s tvojom pomoći možemo vršiti ono što je on učio riječima i djelima. Po Gospodinu.

Nakon zadnje molitve, opet se kaže:

℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.

(svećenik ili đakon kaže:
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.)

℣. Benedicámus Dómino.
℟. Deo grátias.

℣. Fidélium ánimæ per misericórdiam Dei requiéscant in pace.
℟. Amen.

℣. Gospodine, usliši molitvu moju.
℟. I vapaj moj k tebi da dođe.

(svećenik ili đakon kaže:
℣. Gospodin s vama.
℟. I s duhom tvojim.)

℣. Blagoslivljajmo Gospodina.
℟. Bogu hvala.

℣. Duše vjernih mrtvih po milosrđu Božjem počivale u miru.
℟. Amen.

2. listopada

Sv. Anđeli Čuvari

SV. MISA

Antiphona ad Introitum

Ps. 102, 20

Benedícite Dóminum, omnes Angeli eius: poténtes virtúte, qui fácitis verbum eius, ad audiéndam vocem sermónum eius. **Ps. 102, 1** Bénedic, ánima mea, Dómino: et ómnia, quæ intra me sunt, nómini sancto eius.
℣. Glória Patri. Benedícite.

Ulazna pjesma

Ps 102, 20

Blagoslivljajte Gospodina svi anđeli njegovi, silni krepošću koji izvršavate riječ njegovu slušajući glas riječi njegovih. **Ps 102, 1** Blagoslivljaj, dušo moja, Gospodina, i sve što je u meni njegovo sveto ime.
℣. Slava Ocu. Blagoslivljajte.

Oratio

Deus, qui ineffábili providéntia sanctos Angelos tuos ad nostram custódiam míttere dignáris: largíre supplícibus tuis; et eórum semper protectióne deféndi, et ætérna societáte gaudére. Per Dóminum.

Molitva

Bože, koji se neizrecivim promislom udostojavaš slati svoje svete anđele da nas čuvaju, podaj na naše ponizne molitve, da nas njihova zaštita vazda brani i da se u vječnosti radujemo njihovu društvu. Po Gospodinu.

Léctio libri Exodi

Exod. 23, 20-23

Hæc dicit Dóminus Deus: Ecce ego mittam Angelum meum, qui præcédat te, et custódiat in via, et introdúcat in locum, quem parávi. Obsérva eum, et audi vocem eius, nec contemnéndum putes: quia non dimíttet cum peccáveris, et est nomen meum in illo.

Čitanje knjige Izlaska

Izl 23, 20-23

Ovo govori Gospodin: Evo, ja šaljem svojega anđela da ide pred tobom i da te čuva na putu i dovede na mjesto koje sam pripravio. Poštuj ga i slušaj njegov glas, i pazi da ga ne bi prezreo: jer neće oprostiti kad sagriješiš, i u njemu je moje ime. Ako budeš

Quod si audíeris vocem eius et féceris ómnia, quæ loquor, inimícus ero inimícis tuis et affligam affligéntes te: præcedétque te Angelus meus.

slušao njegov glas i činio sve što ti govorim, bit ću neprijatelj tvojim neprijateljima, i udarit ću one koji tebe udaraju; i moj će anđeo ići pred tobom.

Graduale

Ps. 90, 11-12

Angelis suis Deus mandávit de te, ut custódiant te in ómnibus viis tuis. ℣. In mánibus portábunt te, ne umquam offéndas ad lápidem pedem tuum.

Allelúia, allelúia. ℣. **Ps. 102, 21** Benedícite Dómino, omnes virtútes eius: minístri eius, qui fácitis voluntátem eius. Allelúia.

Gradual

Ps 90, 11-12

Svojim je anđelima zapovjedio za tebe da te čuvaju na svim tvojim putovima. ℣. Nosit će te na rukama da se ne spotakneš o kamen svojom nogom.

Aleluja, aleluja. ℣. **Ps 102, 21** Blagoslivljajte Gospodina sve vojske njegove, službenici njegovi koji vršite volju njegovu. Aleluja.

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum

Matth. 18, 1-10

In illo témpore: Accessérunt discípuli ad Iesum dicéntes: Quis, putas, maior est in regno cælórum? Et ádvocans Iesus parvulum, statuit eum in médio eórum et dixit: Amen dico vobis, nisi convérsi fuéritis et efficiámini sicut párvuli, non intrábitis in regnum cælorum. Quicúmque ergo humiliáverit se sicut párvulus iste, hic est maior in regno cælórum. Et qui suscéperit unum párvulum talem in nómine meo, me súscipit. Qui autem scandali-

✠ Slijedi sveto Evanđelje po Mateju

Mt 18, 1-10

U ono vrijeme, pristupe učenici k Isusu i upitaju ga: Što misliš, tko je najveći u nebeskom kraljevstvu? Isus nato pozva jedno malo dijete, postavi ga pred njih i reče: Zaista, kažem vam: ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, nećete ući u nebesko kraljevstvo. Dakle, tko se ponizi kao ovo dijete, taj je najveći u nebeskom kraljevstvu. I tko primi jedno ovakvo dijete u moje ime, mene prima. A tko sablazni jednoga od ovih malenih koji

záverit unum de pusíllis istis, qui in me credunt, expédit ei, ut suspendátur mola asinária in collo eius, et demergátur in profúndum maris. Væ mundo a scándalis. Necésse est enim ut véniant scándala: verúmtamen væ hómini illi, per quem scándalum venit. Si autem manus tua, vel pes tuus scandalízat te, abscíde eum et próiice abs te: bonum tibi est ad vitam íngredi débilem, vel cláudum, quam duas manus, vel duos pedes habéntem mitti in ignem ætérnum. Et si óculus tuus scandalízat te, érue eum, et próiice abs te: bonum tibi est cum uno óculo in vitam intráre, quam duos óculos habéntem mitti in gehénnam ignis. Vidéte ne contemnátis unum ex his pusíllis: dico enim vobis, quia Angeli eórum in cælis semper vident fáciem Patris mei, qui in cælis est.

vjeruju u mene, bilo bi mu bolje, da mu se oko vrata objesi mlinski kamen i da potone u morskoj dubini. Jao svijetu od sablazni! Potrebno je, naime, da dolaze sablazni, ali jao onom čovjeku po kojemu dolazi sablazan! Ako te sablažnjava tvoja ruka ili tvoja noga, odsijeci je i baci od sebe. Bolje ti je ući u život kljastu ili hromu, nego s obje ruke ili obje noge biti bačen u oganj vječni. I ako te sablažnjava tvoje oko, iskopaj ga i baci od sebe. Bolje ti je s jednim okom ući u život, nego s oba oka biti bačen u pakao ognjeni. Pazite da ne prezrete ni jednoga od ovih malenih, jer kažem vam da njihovi anđeli na nebu uvijek gledaju lice Oca mojega, koji je na nebesima.

Antiphona ad Offertorium

Ps. 102, 20 et 21

Benedícite Dóminum, omnes Angeli eius: minístri eius, qui fácitis verbum eius, ad audiéndam vocem sermónum eius.

Prikazna pjesma

Ps 102, 20 i 21

Blagoslivljajte Gospodina, svi Anđeli njegovi, službenici njegovi koji izvršavate riječ njegovu slušajući glas govora njegovih.

Secreta

Súscipe, Dómine, múnera, quæ pro sanctórum Angelórum tuórum veneratióne deférimus: et concéde propítius; ut, perpétuis eórum præsídiis, a præséntibus perículis liberémur, et ad vitam perveniámus ætérnam. Per Dóminum.

Tajna

Primi, Gospodine, darove koje ti prikazujemo časteći tvoje svete anđele i daj milostivo da se po njihovoj stalnoj zaštiti oslobodimo od sadašnjih pogibelji i stignemo u vječni život. Po Gospodinu.

Antiphona ad Communionem

Dan. 3, 58

Benedícite, omnes Angeli Dómini, Dóminum: hymnum dícite, et superexaltáte eum in sǽcula.

Pričesna pjesma

Dan 3, 58

Blagoslivljajte Gospodina, svi anđeli Gospodnji, pjevajte hvalospjev i uzvisujte ga dovijeka.

Postcommunio

Súmpsimus, Dómine, divína mystéria, sanctórum Angelórum tuórum festivitáte lætántes: quǽsumus; ut eórum protectióne ab hóstium iúgiter liberémur insídiis, et contra ómnia advérsa muniámur. Per Dóminum.

Popričesna

Primili smo, Gospodine, božanske tajne radujući se svetkovini tvojih svetih anđela i molimo da se njihovim zagovorom svagda izbavimo od neprijateljskih zasjeda i zaštitimo protiv svih protivština. Po Gospodinu.

VEČERNJA

Psalmi kao na II. večernjoj blagdana sv. Mihaela Arkanđela, str. 82.-88.

Ant. 1. Angelis suis * Deus mandávit de te, ut custódiant te in ómnibus viis tuis.

Ant. 1. Anđelima svojim * Bog je zapovjedio za tebe, da te čuvaju na svim tvojim putovima.

Ant. 2. Laudémus Dóminum, * quem laudant Angeli, quem Chérubim et Séraphim, sanctus, sanctus, sanctus proclámant.

Ant. 2. Hvalimo Gospodina, * koga hvale anđeli, komu kerubi i serafi kliču: Svet, Svet, Svet.

Ant. 3. Angeli eórum * semper vident fáciem Patris mei, qui est in cælis.

Ant. 3. Anđeli njihovi * uvijek gledaju lice Oca mojega, koji je na nebesima.

Ant. 4. Benedíctus Deus, * qui misit Angelum suum, et éruit servos suos qui credidérunt in eum.

Ant. 4. Blagoslovljen Bog, * koji je poslao anđela svoga, i izbavio sluge svoje, koji su vjerovali u njega.

Ant. 5. Laudáte Deum, * omnes Angeli eius: laudáte eum, omnes Virtútes eius.

Ant. 5. Hvalite Boga, * svi anđeli njegovi: hvalite ga, sve vojske njegove.

Capitulum

Exod. 23, 20-21

Ecce ego mittam Angelum meum, qui præcédat te et custódiat in via et introdúcat in locum quem parávi. Obsérva eum et audi vocem eius. ℟. Deo grátias.

Poglavlje

Izl 23, 20-21

Evo, ja šaljem svojega anđela da ide pred tobom i da te čuva na putu i dovede na mjesto koje sam pripravio. Poštuj ga i slušaj njegov glas. ℟. Bogu hvala.

Hymnus

Custódes hóminum psállimus Angelos,
Natúræ frágili quos Pater áddidit
Cæléstis cómites, insidiántibus
Ne succúmberet hóstibus.

Nam quod corrúerit próditor Angelus,
Concéssis mérito pulsus honóribus,
Ardens invídia, péllere nítitur
Quos cælo Deus ádvocat.

Huc custos ígitur pérvigil ádvola,
Avértens pátria de tibi crédita
Tam morbos ánimi quam requiéscere
Quidquid non sinit íncolas.

Sanctæ sit Tríadi laus pia iúgiter,
Cuius perpétuo númine máchina
Triplex hæc régitur, cuius in ómnia
Regnat glória sǽcula.
Amen.

Himan

Vama pjevamo sad, premili anđeli,
Što za slabašne nas Višnji vam naredi,
Da nas pratite svud i da nas čuvate
Od svih zamka sotoninih.

Otkad oboren bi anđeo buntovnik,
Kojem velika čast s pravom je uzeta,
Gori zavišću sav, kopa pod onima,
Što ih u nebo zove Bog.

Hiti dakle, o naš Anđele Čuvaru,
Od domovine, što Bog ti ju predao,
Tjeraj duševna zla i sve, što pokoja
Ne da narodu njezinu.

Hvala pobožna sveđ Presvetoj Trojici,
Koje svemoćni mig vječito upravlja
Svijetom trostrukim svim, slava joj beskrajna
U sve vijeke gospoduje. Amen.

℣. In conspéctu Angelórum psallam tibi, Deus meus.
℟. Adorábo ad templum sanctum tuum, et confitébor nómini tuo.

℣. Pred anđelima pjevat ću ti, Bože moj.
℟. Klanjat ću se u svetom hramu tvojemu i slavit ću ime tvoje.

Ad Magnif. Ant. Sancti Angeli, * custódes nostri, deféndite nos in prœlio, ut non pereámus in treméndo iudício.

Ant. za Veliča. Sveti anđeli, * čuvari naši, branite nas u boju, da ne propadnemo na strašnome Sudu.

Oratio

Deus, qui ineffábili providéntia sanctos Angelos tuos ad nostram custódiam míttere dignáris: largíre supplícibus tuis; et eórum semper protectióne deféndi, et ætérna societáte gaudére. Per Dóminum.

Molitva

Bože, koji se neizrecivim promislom udostojavaš slati svoje svete anđele da nas čuvaju, podaj na naše ponizne molitve, da nas njihova zaštita vazda brani i da se u vječnosti radujemo njihovu društvu. Po Gospodinu.

24. listopada

Sv. Rafael Arkanđeo

SV. MISA

Antiphona ad Introitum

Ps. 102, 20

Benedícite Dóminum, omnes Angeli eius: poténtes virtúte, qui fácitis verbum eius, ad audiéndam vocem sermónum eius. **Ps. 102, 1** Bénedic, ánima mea, Dómino: et ómnia quæ intra me sunt, nómini sancto eius.
℣. Glória Patri. Benedícite.

Ulazna pjesma

Ps 102, 20

Blagoslivljajte Gospodina svi anđeli njegovi, silni krepošću koji izvršavate riječ njegovu slušajući glas govora njegovih. **Ps 102, 1** Blagoslivljaj, dušo moja, Gospodina, i sve što je u meni njegovo sveto ime.
℣. Slava Ocu. Blagoslivljajte.

Oratio

Deus, qui beátum Raphaélem Archángelum Tobíæ fámulo tuo cómitem dedísti in via: concéde nobis fámulis tuis; ut eiúsdem semper protegámur custódia, et muniámur auxílio. Per Dóminum.

Molitva

Bože, koji si blaženoga Rafaela arkanđela dao slugi svojemu Tobiji za pratitelja na putu, daj nama svojim slugama da nas on uvijek štiti kao čuvar i brani svojom pomoći. Po Gospodinu.

Léctio libri Tobíæ

Tob. 12, 7-15

In diébus illis: Dixit Angelus Ráphaël ad Tobíam: Sacraméntum regis abscóndere bonum est: ópera autem Dei reveláre et confitéri honoríficum est. Bona est orátio cum ieiúnio, et eleemósyna magis quam thesáuros auri recóndere: quóniam eleemósyna a morte liberat, et ipsa est, quæ

Čitanje knjige Tobije

Tob 12, 7-15

U one dane: anđeo Rafael reče Tobiji: Dobro je skrivati vladarevu tajnu, ali je pohvalno otkriti i objaviti Božja djela. Dobra je molitva sa postom, i milostinja više nego skupljati zalihe zlata: jer milostinja oslobađa od smrti, i ona je koja čisti grijehe i čini da se nađe milosrđe i vječni život.

purgat peccáta et facit invenire misericórdiam et vitam ætérnam. Qui autem faciunt peccátum et iniquitátem, hostes sunt ánimæ suæ. Manifésto ergo vobis veritátem, et non abscóndam a vobis occúltum sermónem. Quando orábas cum lácrimis, et sepeliébas mórtuos, et derelinquébas prándium tuum, et mórtuos abscondébas per diem in domo tua, et nocte sepeliébas eos, ego óbtuli oratiónem tuam Dómino. Et quia accéptus eras Deo, necésse fuit ut tentátio probáret te. Et nunc misit me Dóminus ut curárem te, et Saram uxórem fílii tui a dæmónio liberárem. Ego enim sum Raphaël Angelus, unus ex septem, qui astámus ante Dóminum.

A oni koji čine grijeh i bezakonje, neprijatelji su svoje duše. Objavljujem vam, dakle, istinu i neću vam skrivati tajne. Kada si u suzama molio i pokapao mrtve, i ostavljao svoje jelo, i po danu skrivao mrtve u svojoj kući, i po noći ih pokapao, ja sam tvoju molitvu prikazao Gospodinu. I jer si bio Bogu mio, trebalo je da te iskuša napast. A sada je Gospodin poslao mene da te ozdravim, i da Saru, ženu tvojega sina, oslobodim od zloduha. Ja sam, naime, anđeo Rafael, jedan od sedmorice koji stojimo pred Gospodinom.

Graduale

Tob. 8, 3

Angelus Dómini Ráphaël apprehéndit et ligávit dǽmonem.
℣. **Ps. 146, 5** Magnus Dóminus noster, et magna virtus eius.
Allelúia, allelúia. ℣. **Ps. 137, 1-2** In conspéctu Angelórum psallam tibi: adorábo ad templum sanctum tuum, et confitébor nómini tuo, Dómine. Allelúia.

Gradual

Tob. 8, 3

Anđeo Gospodnji Rafael uhvatio je i svezao zloduha. ℣. **Ps 146, 5** Velik je Gospodin naš i velika je moć njegova.
Aleluja, aleluja. ℣. **Ps. 137, 1-2** Pjevat ću ti pred licem anđela, klanjat ću se u svetom hramu tvojemu i slavit ću ime tvoje, Gospodine. Aleluja.

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Ioánnem

Ioann. 5, 1-4

In illo témpore: Erat dies festus Iudæórum, et ascéndit Iesus Ierosólymam. Est autem Ierosólymis probática piscína, quæ cognominátur hebráice Bethsáida, quinque pórticus habens. In his iacébat multitúdo magna languéntium, cæcórum, claudórum, aridórum exspectántium aquæ motum. Angelus autem Dómini descendébat secúndum tempus in piscínam, et movebátur aqua. Et qui prior descendísset in piscínam post motiónem aquæ, sanus fiebat, a quacúmque detinebátur infirmitáte.

✠ Slijedi sveto Evanđelje po Ivanu

Iv 5, 1-4

U ono vrijeme: bio je židovski blagdan i Isus se uputi u Jeruzalem. U Jeruzalemu je kod Ovčjih vrata ribnjak s pet trijemova koji se hebrejski zove Betsaida. U njima je ležalo vrlo mnogo bolesnika, slijepih, hromih, sušičavih koji su očekivali da se uzgiba voda. Naime, Anđeo Gospodnji silazio je od vremena do vremena u ribnjak i uzgibao vodu. I onaj koji bi prvi sišao u vodu kad se uzgibala, ozdravio bi od koje je god bolesti bolovao.

Antiphona ad Offertorium

Apoc. 8, 3 et 4

Stetit Angelus iuxta aram templi, habens thuríbulum áureum in manu sua, et data sunt ei incénsa multa: et ascéndit fumus aromátum in conspéctu Dei, allelúia.

Prikazna pjesma

Otk 8, 3 i 4

Stade anđeo uz žrtvenik hrama držeći zlatnu kadionicu u svojoj ruci, i dadoše mu mnogo tamjana, i uziđe dim od mirisa pred lice Božje, aleluja.

Secreta

Hóstias tibi, Dómine, laudis offérimus, supplíciter deprecántes: ut eásdem, angélico pro nobis interveniénte suffrágio, et placátus accípias, et ad salútem nostram proveníre concédas. Per Dóminum.

Tajna

Prikazujemo ti, Gospodine, žrtvu hvale i ponizno te molimo da je po anđeoskom zagovoru za nas i milostivo primiš i dopustiš da nam bude na spasenje.
Po Gospodinu.

Antiphona ad Communionem

Dan. 3, 58

Benedícite, omnes Angeli Dómini, Dóminum: hymnum dícite et superexaltáte eum in sǽcula.

Postcommunio

Dirígere dignáre, Dómine Deus, in adiutórium nostrum sanctum Raphaélem Archángelum: et, quem tuæ maiestáti semper assístere crédimus, tibi nostras exíguas preces benedicéndas assígnet. Per Dóminum.

Pričesna pjesma

Dan 3, 58

Blagoslivljajte Gospodina, svi anđeli Gospodnji, pjevajte hvalospjev i uzvisujte ga dovijeka.

Popričesna

Udostoj se, Gospodine, poslati nam za pomoćnika svetoga Rafaela arkanđela, i neka ti on, za koga vjerujemo da uvijek stoji uz tvoje veličanstvo, prinese naše skromne molitve, da ih blagosloviš. Po Gospodinu.

VEČERNJA

Psalmi kao na II. večernjoj blagdana sv. Mihaela Arkanđela, str. 82.-88.

Ant. 1. Missus est * Angelus Ráphaël ad Tobíam et Saram, ut curáret eos.

Ant. 1. Poslan je * Anđeo Rafael Tobiji i Sari, kako bi ih ozdravio.

Ant. 2. Ingréssus Angelus * ad Tobíam, salutávit eum, et dixit: Gáudium sit tibi semper.

Ant. 2. Ušao je Anđeo * k Tobiji, pozdravio ga, i rekao: Uvijek imaj radost.

Ant. 3. Forti ánimo * esto, Tobía: in próximo enim est ut a Deo curéris.

Ant. 3. Budi hrabar, * Tobijo: jer Bog će te uskoro ozdraviti.

Ant. 4. Benedícite Deum cæli, * et coram ómnibus vivéntibus confitémini illi, quia fecit vobíscum misericórdiam suam.

Ant. 4. Blagoslivljajte Boga nebeskoga, * i pred svima živima slavite njega, jer je učinio s vama milosrđe svoje.

Ant. 5. Pax vobis, * nolíte timére: Deum benedícite, et cantáte illi.

Ant. 5. Mir vama, * ne bojte se. Blagoslivljajte Boga i njemu pjevajte.

Capitulum

Tob. 12, 12

Quando orábas cum lácrimis, et sepeliébas mórtuos, et derelinquébas prándium tuum, et mórtuos abscondébas per diem in domo tua, et nocte sepeliébas eos, ego óbtuli oratiónem tuam Dómino.
℟. Deo grátias.

Poglavlje

Tob 12, 12

Kada si u suzama molio i pokapao mrtve, i ostavljao svoje jelo, i po danu skrivao mrtve u svojoj kući, i po noći ih pokapao, ja sam tvoju molitvu prikazao Bogu.
℟. Bogu hvala.

Hymnus

Christe, sanctórum decus Angelórum,
Gentis humánæ Sator et Redémptor,
Cælitum nobis tríbuas beátas
Scándere sedes.

Angelus nostræ médicus salútis,
Adsit e cælo Ráphaël, ut omnes
Sanet ægrótos, dubiósque vitæ
Dírigat actus.

Virgo dux pacis Genetríxque lucis,
Et sacer nobis chorus Angelórum
Semper assístat, simul et micántis
Régia cæli.

Præstet hoc nobis Déitas beáta
Patris, ac Nati, paritérque Sancti
Spíritus, cuius résonat per omnem
Glória mundum.
Amen.

℣. Stetit Angelus iuxta aram templi.
℟. Habens thuríbulum áureum in manu sua.

Ad Magnif. Ant. Princeps gloriosíssime, * Ráphaël Archángele, esto memor nostri: hic et ubíque semper precáre pro nobis Fílium Dei.

Oratio

Deus, qui beátum Raphaélem Archángelum Tobíæ fámulo tuo cómitem dedísti in via: concéde nobis fámulis tuis; ut eiúsdem semper protegámur custódia et muniámur auxílio. Per Dóminum.

Himan

Kriste, o slavo anđela nebeskih:
Stvorče i Spase ljudskih naraštaja
Milostiv podaj nama stić u dvore
Rajskoga kraja.

Anđele zdravlja, Rafaele, s neba
Lijekove noseć u pomoć nam hodi,
Ozdravljaj bolne; mučne poslove nam
K svrsi privodi.

Djevice, Majko svjetlosti i mira,
I ti, o vojsko anđeoska časna,
Svi sveti Božji, sveđ pomažite nam
Sa neba jasna.

Podaj nam ovo, Trojice Božanska,
O Oče, Sine, Duše milostivi,
Kog slava svijetom svim odjekujući
Vječito živi.
Amen.

℣. Stade anđeo uz žrtvenik hrama.
℟. Držeći zlatnu kadionicu u svojoj ruci.

Ant. za Veliča. Preslavni poglavaru, * Rafaele Arkanđele, spomeni nas se: ovdje i svagdje uvijek moli za nas Sina Božjega.

Molitva

Bože, koji si blaženoga Rafaela arkanđela dao slugi svojemu Tobiji za pratitelja na putu, daj nama svojim slugama da nas on uvijek štiti kao čuvar i brani svojom pomoći. Po Gospodinu.

IZVORI SLIKA

(1) Ljubomir Škrinjar, *Franjevački samostan i crkva svete Katarine u Krapini*, 06. VI. 2014. https://www.hkv.hr/reportae/lj-krinjar/8459-franjevaki-samostan-i-crkva-svete-katarine-u-krapini.html (Pristupljeno: 21.05.2023.)

(2) Breviarium Romanum, pars verna, 1927., Ratisbonae, typis Friderici Pustet – Commune sanctorum, p. 292.

(3) *Missale secundum chorum et rubricam almi episcopatus Zagrabiensis Ecclesiae*: Misal je javno dostupan u digitalnoj zbirci na stranicama Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti: https://dizbi.hazu.hr/a/?pr=i&id=273172

Sadržaj